

OPENBARE VERGADERING VAN 27 juni 2018

Voorzitter: de heer P.E.J. den Oudsten

Aanwezig: de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), F. Woudstra (D66), M. van Duin (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), C. Bloemhoff (PvdA), S.M. Brouwer (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks), G. Chakor (GroenLinks), E. Akkerman (VVD), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), A.M.J. Riemersma (Stad en Ommeland), M.E. Woldhuis (100% Groningen) en de heren B.N. Benjamins (D66), J.H. Luhoff (D66), T. Rustebiel (D66), C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), E. Zirkzee (D66), D. Brandenburg (SP), J.P. Dijk (SP), B. de Greef (SP), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D.J. van der Meide (PvdA), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stad en Ommeland), R. Bolle (CDA), R.F.M. Lamers (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), A.P.M. Banach (Student en Stad), R.J. Lammers (Student en Stad), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k.: M.T. Gijsbertsen (GroenLinks)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer P.J.L.M. Teesink

Wethouders: de heren P.S. de Rook (D66), T. Schroor (D66), J.M. van Keulen (VVD) en R. van der Schaaf (PvdA)

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda en verslagen

De VOORZITTER: De vergadering is geopend. Ik kreeg zojuist het bericht binnen dat de bezoekers van het VNG-congres weliswaar op de terugweg zijn, maar waarschijnlijk pas vijf of tien minuten na nu zullen binnenkomen. Dat geldt voor wethouder Schroor en dat geldt voor mevrouw Paulusma. De heer Gijsbertsen zit bij een energiebijeenkomst met de energietafel, die landelijk is ingericht, hier in Groningen. Die komt wellicht nog later.

En we hebben een agenda die ons een groot deel van de avond, vermoed ik, gaat bezighouden. Ik wil u voorstellen om uw woordvoering zo beknopt mogelijk te houden. U moet natuurlijk zeggen wat u wilt zeggen, maar herhalingen van commissievergaderingen zijn niet echt nodig, lijkt me. Het is aan uzelf ter beoordeling wat u met mijn opmerking doet. Verder geef ik nu alvast aan dat wij waarschijnlijk rond half zeven even met elkaar eten en dat doen we hierboven. Dus wij hoeven het gebouw niet te verlaten.

Er zijn diverse verzoeken binnengekomen om de volgorde van de agendapunten aan te passen. Ik stel voor dat wij dat nu even niet doen, omdat er nu voor verschillende agendapunten mensen op de publieke tribune zitten. Dus op het moment dat we de ene groep een positie geven dat ze niet zo lang hoeven te wachten, dan gaat het weer ten nadele van de andere groep.

We hebben ook gasten van de raad. Hartelijk welkom, vanavond.

1.a: Vaststelling agenda

De VOORZITTER: ik wil u als eerste voorstellen om de agenda vast te stellen en ik begrijp dat daar een ordevoorstel voor komt. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Samen met de fractie van de ChristenUnie, Stad en Ommeland, 100% Groningen en de Partij voor de Dieren, stellen wij voor om het agendapunt Voorkeursvariant Oosterhamrikzone van de agenda af te voeren, met twee redenen: de meningen in deze stad en in deze raad zijn fors verdeeld over het al dan niet aanleggen van het Oosterhamriktracé. Onze fracties vinden het niet meer dan politiek fatsoenlijk om de uitspraak van de kiezer te betrekken bij dit controversiële onderwerp. De uitspraak van alle kiezers in de nieuwe gemeente Groningen.

Als extra reden voor uitstel geldt wat ons betreft de wankele financiering van dit project. Rijk en Provincie hebben nog geen cent toegezegd. Laat die financiële bodem eerst eens wat steviger worden, alvorens we weer ruim 1 miljoen euro gaan steken in een verdere uitwerking. Daarbij komt ook nog dat,

zoals iedereen weet, de aanleg van de zuidelijke ring met twee jaar vertraagd is. Wat de gevolgen zijn voor de planning van allerlei infrastructurele maatregelen in onze stad, is ook nog ongewis. Dus voorzitter, dit zijn wat ons betreft redenen om het agendapunt Oosterhamrikzone van de agenda af te voeren.

De VOORZITTER: Ik dank u. Ik geef de raad de gelegenheid te reageren. De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Gezien het wereldkampioenschap voetbal en het weer kan ik mij wel wat voorstellen bij dit ordeverzoek. Desalniettemin gaat het agendapunt waar nu over wordt gesproken over het afvallen van twee van de drie varianten. Het is nog geen definitief besluitpunt, als het gaat over de Oosterhamrikzone. Dus wat ons betreft is er geen reden om nu dat debat niet te voeren over of de Circuitvariant of de Bundelingsvariant doorgang zou moeten vinden. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ik kan mij aansluiten bij wat de heer Luhoff van D66 zegt. Wat ik daar nog aan wil toevoegen, is dat ik het ook wel wat opportunistisch en populistisch vind, omdat er heel veel meer zaken zijn die wij gaan beslissen, die we vandaag gaan beslissen en misschien ook volgende week of de week erop en ook al hebben besloten, waar ook de meningen over verdeeld zijn. Van sommige partijen had ik had verwacht, bijvoorbeeld van de SP, maar van de ChristenUnie in dit geval, had ik dat niet verwacht en dat vind ik wel jammer.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): De fractie van GroenLinks sluit zich aan bij de woordvoering van de heer Luhoff.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): De PvdA sluit zich ook aan bij de woordvoering van D66.

De VOORZITTER: Ik kijk even naar de fractie van de VVD. Ik ben even aan het inventariseren.

De heer HONKOOP (VVD): Wij sluiten ons ook aan bij de opmerking van D66.

De VOORZITTER: Als ik het nu zo beoordeel, heeft het ordevoorstel geen meerderheid en blijft het gewoon op de agenda.

1.b: Vaststelling verslag 30 mei 2018

De VOORZITTER: Dan gaan we naar het vaststellen van het verslag van 30 mei 2018. Wil iemand daarover nog het woord? Niemand? Dan besluiten wij conform.

1.c: Herstemming Motie 8 Oproep gemeenteraad Groningen Waardering voor de buschauffeurs (SP, PvdA, Partij voor de Dieren, Stad & Ommeland)

De VOORZITTER: Het is goed om ons even te realiseren dat het gaat om een herstemming. De vorige keer staakten de stemmen. U mag een stemverklaring afgeven, maar het hoeft niet. Heeft iemand daartoe behoefte? Mevrouw Woldhuis. Gaat uw gang.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb daar wel behoefte aan, want de vorige keer was ik er niet, dus konden wij niet stemmen. Wij gaan voor deze motie stemmen. Het is te gek voor woorden dat buschauffeurs niet eens even plaspauze kunnen nemen of gewoon even adem kunnen halen. De gesprekken over de arbeidsvoorwaarden zijn tot de dag van vandaag nog geen centimeter opgeschoten, zo bleek vorige week. Daarom is het juist nu van belang om deze motie aan te nemen, meer dan ooit. Ook vandaag hebben de buschauffeurs gestaakt. Daarom zullen wij voor deze motie stemmen.

De VOORZITTER: Dank u. Zijn er nog andere stemverklaringen? Niet? Dan gaan we stemmen. 20 voor, 19 tegen. De motie is aanvaard.

2. **Benoemingen** (n.v.t.)

3. **Rondvraag en interpellaties** (n.v.t.)

4. **Initiatiefvoorstellen** (n.v.t.)

4.a: Groningen Circulair (initiatiefvoorstel 5 juni 2018, 6998315)

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Zirkzee. Oh nee, de heer Zirkzee heeft het ingediend. U krijgt het woord, maar nu nog niet. We gaan eerst even kijken wat anderen ervan vinden. Sorry. Wie? De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Voorzitter, wij zijn heel erkentelijk dat de heer Zirkzee met dit initiatiefvoorstel is gekomen. Wij dienen het mede in en wij hopen dat het college ermee aan de slag kan.

De VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. De grondstoffen dreigen schaars te worden. Het wordt daarom steeds belangrijker om de beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken. GroenLinks is daarom zeer tevreden met dit initiatief van D66 en we staan daarom ook met volle overtuiging op dit voorstel. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Wij vinden het jammer dat wij als partij niet betrokken waren bij deze plannen. De reden zal waarschijnlijk zijn dat wij wat vooruitstrevender waren dan wat hierin staat. Tenminste, dat is in de commissie naar voren gekomen. Dat wil niet zeggen dat we het voorstel niet zullen steunen. Wat ons betreft gaat het nog niet helemaal ver genoeg, bijvoorbeeld bij de focus wordt genoemd: "Om bedrijven te verplichten circulair te gaan ondernemen, is niet aan de orde en zou ook niet werken." Wij vinden dat dit wel aan de orde moet zijn en wel moet werken. Maar anderzijds is het positief dat er een voorstel ligt, dus met die kanttekening zullen wij het wel steunen.

De VOORZITTER: De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij dienen dit voorstel mede in. Wij zijn D66 zeer erkentelijk voor het werk aan dit vooruitstrevende voorstel, waarin terecht ook bedrijven de ruimte krijgen om alle kansen te pakken die de circulaire economie biedt, waarin ook kennisinstellingen, de overheid en iedereen aan bod komt. En we zijn ook D66 zeer erkentelijk voor hoe hij alle partijen in dit proces heeft meegenomen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Geen anderen vanuit de zijde van de raad? Dan ga ik eerst naar het college en daarna ga ik naar u, mijnheer Zirkzee.

Wethouder VAN KEULEN: Ja voorzitter, een hartstikke goed voorstel van D66. Complimenten aan de heer Zirkzee, die dit buitengewoon netjes heeft gedaan, samen overigens met de ambtenaren van EZ. Een hartstikke goed voorstel, een belangrijk onderwerp en wat mij betreft gaan we hier zo snel mogelijk mee aan de slag.

De VOORZITTER: Kijk, mijnheer Zirkzee, soms is het verstandig om pas het woord te nemen nadat de complimenten zijn opgehaald. U hebt het woord.

De heer ZIRKZEE (D66): Voorzitter, dank u wel. Die verhalen heb ik vorige week al gehoord, dus ik dacht ook dat het niet nog een keer zou gaan gebeuren. Maar nogmaals dank daarvoor en aan de Partij voor de Dieren: er is waarschijnlijk communicatief iets niet helemaal goed gegaan, want ik heb

geprobeerd iedere partij daarbij te betrekken. Vandaag nemen we dus in de gemeenteraad van Groningen een belangrijk besluit voor de toekomst.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, mag ik daarop reageren?

De VOORZITTER: Ja, natuurlijk mag u daarop reageren. Gaat uw gang.

De heer KELDER (PvdD): Ik weet wel dat het ook niet vanuit uw kant komt. In de commissie is gebleken dat een specifieke partij vond dat wij niet mee zouden moeten doen, omdat onze ideeën te vooruitstrevend waren. Zij wilde niet meedoen als wij mee zouden doen. Dat lag niet aan u.

De heer ZIRKZEE (D66): Oké, duidelijk.

D66 dient dus nu samen met de CDA, PvdA, GroenLinks, VVD, ChristenUnie en Student en Stad dit voorstel Groningen Circulair in. We regelen hier een gemeentelijke visie over het terugbrengen van grondstofgebruik, het stimuleren van hergebruik van afvalstromen en hoe de gemeente een voortrekkersrol kan laten zien. En ik ben heel trots dat wij deze stappen nu kunnen zetten, maar ook trots op wat we allemaal al doen in onze regio. Als gemeente, maar ook als individuen en als organisaties en bedrijven, die zich steeds meer realiseren dat we niet ongelimiteerd onze aarde kunnen leeghalen. Deze urgentie is bij iedereen dus wel duidelijk en ook de kennis en de wil om er iets aan te doen zijn volgens mij in deze stad aanwezig. Laten we daarom van deze uitdaging een businesscase maken die onze stad vooruithelpt in het bereiken van klimaatdoelen, maar ook werkgelegenheid en stabiele economische groei. Wij geven nu de aftrap voor The Next City hier in de gemeenteraad en ik roep daarbij gelijk iedereen op om mee te doen, want alleen samen kunnen we echt stappen zetten naar een circulaire economie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Ik stel voor dat wij bij dezen de beraadslagingen over dit onderwerp sluiten en tot stemming over gaan. Is er behoefte aan een stemverklaring? De heer De Greef.

De heer DE GREEF (SP): Dank u wel, voorzitter. Ik ben het eens met wat de heer Kelder van de Partij voor de Dieren net zei. Wij zullen ook het voorstel steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan gaan we over tot stemming. Ik heb zo'n idee waar we uit gaan komen. 39 voor, 0 tegen. Het voorstel is aanvaard.

5. Ingekomen stukken

De VOORZITTER: Ik stel u om specifiek aandacht te schenken aan de bekrachtiging van de geheimhouding. Ik stel u voor om daarop conform te besluiten.

5.a: Bekrachtiging geheimhouding

Bekrachtiging geheimhouding ex. artikel 25 Gemeentewet ten aanzien van bijlage 2 bij collegebrief 'Uitwerking shortlist duurzame warmtebron Noordwest' (nr. 15, 13 juni 2018, 7008459), Collegebrief Rapportage Grondbedrijf 2017, inclusief bijlagen (nr. 22, 21 juni 2018, 7021054)

5.b: Ingekomen collegebrieven

Nr. raad	Onderwerp	Ontvangen d.d.	afhandeling	cie. datum
1	Jaarstukken 2017 zienswijze Begroting 2019 Veiligheidsregio Groningen	30-5-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
2	Beantwoording motie onderzoek scootervrije binnenstad en fietspaden	1-6-2018	Veeg-commissie	20-6-2018

3	Start prestatieafspraken 2019	4-6-2018	Combi O&W / R&W / W&I	11-7-2018
4	Binnengekomen reacties Hoofdlijnen Dienstregeling bus 2019	7-6-2018	via cie. B&V	13-6-2018
5	Inkoopprocedure Hulp bij het Huishouden	7-6-2018	Extra O&W	20-6-2018
6	Jaarverslag uitvoeringsprogramma handhaving gemeente Groningen 2017	7-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
7	Pilot elektronisch handhaven venstertijden	7-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
8	Saneren borden in de Binnenstad	7-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
9	Monitor Veiligheidsbeleid 2018-1	7-6-2018	rekening-commissie F&V	4-7-2018
10	Controleplan 2018	7-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
11	Planontwikkeling Festivallocatie Reitdiephaven (wensen en bedenkingen)	8-6-2018	Veeg-commissie	20-6-2018
12	Jaarverslag 2017 Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord Nederland	11-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
13	Resultaten jeugdhulp 2017	13-6-2018	rekening-commissie O&W	4-7-2018
14	Zienswijze ontwerpbegroting 2019 Noordelijk Belastingkantoor (wensen en bedenkingen)	13-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
15	Uitwerking shortlist duurzame warmtebron Noordwest Geheimhouding m.b.t. bijlage 2 ex art 25 Gemeentewet	13-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
16	Boom Effect Analyse (BEA) Extra Snelheidstrein Groningen - Leeuwarden (ESGL) en onderdoorgang Paterswoldseweg	13-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
17	Ontwerpbegroting 2019 Meerschop Paterswolde (zienswijzen)	14-6-2018	Combi O&W / R&W / W&I	11-7-2018
18	Jaarverslag parkeerbedrijf 2017	14-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
19	Routekaart Groningen Geeft Energie en Gronings Bod	14-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
20	Aanpak Ring West fasedocument en participatie	21-6-2018	Combi F&V / B&V	11-7-2018
21	Stand van zaken aanpak Ring Zuid	21-6-2018	te betrekken bij agenda raad	punt 8c
22	Rapportage Grondbedrijf 2017 Geheimhouding ex art 25. Gemeentewet	21-6-2018	Combi O&W / R&W / W&I	11-7-2018
23	Notitie Reikwijdte en detailniveau en structuurschets De Suikerfabriek	21-6-2018	Combi O&W / R&W / W&I	11-7-2018
24	Haalbaarheidsonderzoek basisbaan in Groningen	22-6-2018	Combi O&W / R&W / W&I	11-7-2018

25	Gevolgen van de gestegen bouwkosten	22-6-2018	Combi O&W / R&W / W&I	11-7-2018
----	---	-----------	-----------------------	-----------

5.c: Ingekomen overige stukken

Nr.	Afzender	Onderwerp	Dagmail d.d.	Advies/afhandeling
1.	Burger	Winkelcentrum Paddepoel	30-5-2018	Tkn.
2.	Burger	Afschrift van brief aan Burgemeester en Wethouder (en ook gemeentelijke Ombudsman) m.b.t. Afval in brandgang	30-5-2018	Tkn.
3.	Omwonenden	Stop de afbraak van het Pepergasthuis	30-5-2018	Tkn.
4.	Clëntenraad	Gevraagd advies over de evaluatie van flexensie	30-5-2018	Tkn.
5.	Vereniging van Groninger Gemeenten (VGG)	Openstelling en invulling vacatures VNG commissies door Groninger bestuurders	30-5-2018	Tkn.
6.	Gemeente Ten Boer	Aangenomen motie van treurnis over het gedeeltelijk stoppen van de versterkingsopgave	31-5-2018	Tkn.
7.	Gemeente Groningen	Afschrift van beantwoording vragen over maaibeleid Lewenborg aan burger	31-5-2018	Tkn.
8.	OOV	Beantwoording vragen in cie. F&V 6-5-2018, aangaande VRG dekkingsplan, aanrij- uitruk-tijden en kazerne onderzoek	1-6-2018	Tkn.
9.	Burger	Verzoek 65+café subsidiëren in Stad ter bestrijding van eenzaamheid onder ouderen	4-6-2018	<i>Ter afhandeling college</i>
10.	Bewonersvereniging Het A-Kwartier	Adhesie betuiging leegstandsverordening voormalige prostitutiepaden	4-6-2018	<i>Te betrekken bij raad 27-6, punt 6m</i>
11.	Expl. Mij Reitdiep BV en RHG BV	Hoogbouwinitiatief festivallocatie Reitdiephaven	4-6-2018	<i>Via extra cie. 20-6 20.00 uur punt B2</i>
12.	Burger	Noord-Nederland buitenspel Ten-T ERTMS/ETCS; Wunderline juist moetje	4-6-2018	Tkn.
13.	Gemeente Appingedam	Afschrift van open brief verzonden aan minister en leden van de Tweede Kamer m.b.t. Motie van treurnis	5-6-2018	Tkn.
14.	Stedenband Groningen Murmansk	Jaarverslag 2017	5-6-2018	Tkn.
15.	Lokaal FNV Groningen	Geen verdringing van betaald werk bij het nieuwe Forum	5-6-2018	<i>Te betrekken bij raad 27-6, punt 8a</i>
16.	Zienn & Het Kopland	Vertrek bestuurder	6-6-2018	Tkn.
17.	Commissie behoud van sporthal de Wijert	Klacht woorden wethouder Schroor t.a.v. sporthal de Wijert	6-6-2018	Tkn.
18.	Golfslag Advies & Projecten Historisch Water Groningen	Bijzonder gewoon staan op een standplaats en liggen op een ligplaats	6-6-2018	Tkn.

19.	Verca	Afschrift van brief Zwam-, vocht- en schimmelproblemen in woningen en gebouwen	7-6-2018	Tkn.
20.	RIEC Noord Nederland	Informatie ondermijnde criminaliteit	7-6-2018	Tkn.
21.	College	Afschrift van 2 brieven die verstuurd zijn naar de bewonersorganisaties in antwoord inzake Oosterhamrikzone	7-6-2018	Via cie. B&V 13-6, punt B1
22.	FNV Lokaal	Aanbevelingen voor nieuwe aanbesteding van 2 juli a.s. Hulp bij Huishouden	7-6-2018	Via extra cie. O&W 20-6, punt B2
23.	College	Afschrift van brief aan eigenaren Paddepoel (uitvoering toezegging in actualiteitendebat)	8-6-2018	m.n. cie. W&I
24.	I&O Research	Onderzoek Democratische kernwaarden	8-6-2018	Tkn.
25.	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Ministerie van Justitie en Veiligheid	Benchmark jeugdhulp over gemeente Groningen	11-6-2018	Tkn.
26.	Gemeente Cranendonck	Aangenomen motie Kinderpardon	11-6-2018	Tkn.
27.	Buurtcommissie Woonschepen Oosterhamrikkanaal	Oosterhamriktracé herinrichting Zuidoever	11-6-2018	Via cie. B&V 13-6, punt B1
28.	Bewonersvereniging het A-Kwartier	Ergernis rondom geparkeerde fietsen	11-6-2018	Tkn.
29.	Wethouder Schroor	Onderzoek naar opvang- en onderdakvoorzieningen voor vreemdelingen met een vertrekplicht	11-6-2018	Tkn.
30.	Bewoners Pepergasthuis	Verkoop Pepergasthuis te Groningen	13-6-2018	Tkn.
31.	Burger	(foute) herbestrating Sluiskade	13-6-2018	Ter afhandeling college
32.	Burger	Nieuw Oosterhamriktracé i.c.m. de variant De Knip van de SP en de CU 11 juni 2018	13-6-2018	Via cie. B&V 13-6, punt B1
33.	Comité bezorgde bewoners Reitdiephaven	Reactie planontwikkeling festivallocatie Reitdiephaven	14-6-2018	Via extra cie. 20-6 20.00 uur punt B2
34.	Gemeente Bedum	Aangenomen motie versterkingsopgave aardbevingsgebied	18-6-2018	Tkn.
35.	Wijkvereniging Reitdiep commissie Verkeer & Veiligheid	Reactie op collegebrief Planontwikkeling Festivallocatie Reitdiephaven (wensen en bedenkingen)	18-6-2018	Via extra cie. 20-6 20.00 uur punt B2
36.	Burger	In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?	18-6-2018	Tkn.
37.	Expl. MIJ Reitdiep, Reitdiep Haven Groningen	Plantontwikkeling Festivallocatie Reitdiephaven	18-6-2018	Via extra cie. 20-6 20.00 uur punt B2

38.	Comité bezorgde bewoners Reidiepwijk en Jachthavenbedrijf Reitdiephaven	Plantontwikkeling Festivallocatie – planologische afspraken	18-6-2018	<i>Via extra cie. 20-6 20.00 uur punt B2</i>
39.	Buurtoverleg Professorenbuurt Oost, Bewonersorganisatie Oosterparkwijk, Woonschepen Oosterhamrikkanaal	Het rapport ‘van b naar anders’, Bereikbaarheid en Oosterhamriktrace	18-6-2018	<i>Te betrekken bij raad 27-6, punt 8b.</i>
40.	Burger	Toeristenbelasting	18-6-2018	<i>Te betrekken bij raad 27-6, punt 7d.</i>
41.	Burger	In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven	19-6-2018	Tkn.
42.	Zienn, Het Kopland	Nieuwe interim bestuurder	19-6-2018	Tkn.
43.	Burger	Groenbeheer voor een bewuster insectenbeheer en andere relevante onderwerpen inzake natuur	19-6-2018	Tkn.
44.	Burger	Afschrift van brief aan burgemeester m.b.t. Sporthal de Wijert	19-6-2018	Tkn.
45.	Burger	Sporthal de Wijert	19-6-2018	Tkn.
46.	Diverse burgers (24)	Oproep aan de gemeenteraad met tips voor een bewuster insectenbeheer	19-6-2018	Tkn.
47.	Burgers	Voorstel ‘MEER’ Paviljoen in Reitdiepwijk	20-6-2018	<i>Via extra cie. 20-6 20.00 uur punt B2</i>
48.	Platform Cultureel Erfgoed Groningen (PCEG)	Reactie op voorontwerp bestemmingsplan herziening bestemmingsregels wonen 2	21-6-2018	Tkn. (was t.b.v. extra cie. 20-6, 20.00 uur punt B3, afgevoerd van de agenda) <i>Ter afhandeling college</i>
49.	Continentie Stichting NL	Een samenleving die voor iedereen toegankelijk is	21-6-2018	Tkn.
50.	VNG	Moties Algemene Ledenvergadering 27 juni 2018	21-6-2018	Tkn.
51.	Burger	Ouderen en studentenhuisvesting in de Zwarte Doos	22-6-2018	Tkn.
52.	Burger	HSL Hamburg – Groningen – Schiphol (Amsterdam)	22-6-2018	Tkn.
53.	Burger	ZRW	25-6-2018	<i>Te betrekken bij raad 27-6, agendapunt 8c</i>
54.	Comité Bezorgde Bewoners Reitdiephaven	Plantontwikkeling Festivallocatie Reitdiephaven	27-6-2018	<i>Te betrekken bij raad 27-6, punt 7f.</i>

6. Conformstukken

De VOORZITTER: Is er behoefte aan stemverklaringen over een van de conformstukken? De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Het gaat over conformstuk 6b, Procentenregeling Kunst op Straat. Feitelijk gaat het hier niet om een procentenregeling, maar om een greep uit het stedelijk investeringsfonds. Daar kunnen wij ons niet in vinden, dus wij zullen tegen het voorstel stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben stemverklaringen over 6b, 6c en 6p. Ik begin met 6b, Kunst op Straat. Dat vinden we een goed voorstel en we zijn blij dat het college in de commissie heeft gezegd dat het bedrijfsleven zal worden betrokken en ook aannemers om een financiële bijdrage los te krijgen. Dank u wel.

Punt 6c, Peuteropvang: daar zullen we tegenstemmen. We zijn niet tegen het opvangen van kinderen en peuters, maar dat moet primair vrijwillig zijn. We vinden het aantal uren dat hier in een model wordt geschetst veel te hoog. We vinden het ook te voorbarig dat er 1,4 miljoen euro voor wordt uitgetrokken als voorbeslag op de begroting 2019. Het model is prima voor tweeverdieners, maar daar kiest niet iedereen voor. Dank u wel.

Dan 6p, bed- bad- en brood. Daar zullen we ook tegenstemmen. We zijn niet in principe tegen opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers, maar we zijn tegen dit voorstel, omdat de financiële onderbouwing ons niet voldoende lijkt. Dat waren ze. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. We hebben een stemverklaring bij punt 6p, de Financiering bed-bad-broodvoorziening. Daar zullen we tegenstemmen.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet? Dan gaat het over de volgende stukken:

- 6.a:** Maartcirculaire gemeentefonds 2018 (raadsvoorstel 18 mei 2018, 6958995)
- 6.b:** Procentenregeling Kunst op Straat (raadsvoorstel 18 mei 2018, 6958926)
- 6.c:** Uitbreiding uren Peuteropvang (raadsvoorstel 18 mei 2018, 6958972)
- 6.d:** Vaststelling bestemmingsplan Bedrijventerrein Reitdiep (raadsvoorstel 18 mei 2018, 6959741)
- 6.e:** Verbreding fietspad Lintdal (raadsvoorstel 24 mei 2018, 6971603)
- 6.f:** Aanvullend krediet herinrichting kruispunt Wilhelminakade - Prinsesseweg (raadsvoorstel 24 mei 2018, 6974318)
- 6.g:** 1e Kredietaanvraag vervanging gele stenen binnenstad (raadsvoorstel 24 mei 2018, 6971664)
- 6.h:** Gresco jaarplan 2018 (raadsvoorstel 24 mei 2018, 6974351)
- 6.i:** Opheffen Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenpark Rengers (raadsvoorstel 9 mei 2018, 6946324)
- 6.j:** Verklaring Vangnetuitkering 2017 (raadsvoorstel 9 mei 2018, 6949001)
- 6.k:** Vervanging mobiele telefoons (raadsvoorstel 24 mei 2018, 6971707)
- 6.l:** Uitwerking motie Driebond en motie Meeroevers (raadsvoorstel 25 april 2018, 6925031)
- 6.m:** Toekomst A-Kwartier en Leegstandsverordening gemeente Groningen 2018 (raadsvoorstel 18 mei 2018, 6959497)
- 6.n:** Dialoogsessie raad van kinderen 2018 (raadsvoorstel 6 juni 2018, 6994711)
- 6.o:** Deelname experiment centrale stemopneming (raadsvoorstel 7 juni 2018, 6997291)
- 6.p:** Financiering bed-bad-broodvoorziening 3e kwartaal 2018 (raadsvoorstel 31 mei 2018, 6985869)
- 6.q:** Plan van Scholen 2019-2022 (raadsvoorstel 24 mei 2018, 6974285)

De VOORZITTER: Ik stel u voor om in één keer met inachtneming van de afgelegde stemverklaringen het besluit te nemen.

7. 1-minuutinterventies

7.a: Groningen de onderwijsinnovatiestad van Nederland (Collegebrief 9 mei 2018)

De VOORZITTER: De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De PvdA is voor gelijke kansen voor alle kinderen. Dat is een ambitie die in deze raad breed wordt gedeeld. Het is wat ons betreft onacceptabel dat, omdat kinderen nu eenmaal laagopgeleide ouders hebben, ze met een 3-0 achterstand beginnen en dus

minder kans hebben in het onderwijs dan hun klasgenoten die uit een hoogopgeleid gezin komen. Tegelijkertijd zien we wel dat dit precies is wat er gebeurt. Dat zien we uit de rapporten van niet zomaar iemand, maar van de Inspectie van het Onderwijs. Het laatste rapport daarvan was eigenlijk het meest schokkend, namelijk dat in alle grote steden de kans op ongelijkheid is toegenomen en dat van al deze grote steden ook nog eens de kansongelijkheid in Groningen het hardst is toegenomen. Er is dus wat ons betreft een groot probleem en er is een heleboel werk aan de winkel. We zien dat het college met innovatiemiddelen een aantal heel goede maatregelen treft.

De VOORZITTER: De heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben natuurlijk ook dit rapport bestudeerd en de onderwijsinspectie geeft ook aan: segregatie komt niet alleen door de redenen die u aangeeft, maar ook doordat mensen kiezen voor bijzondere schoolconcepten. Dat gaat bijvoorbeeld om het vrijeschoolconcept, het internationale schoolconcept of onderwijs voor hoogbegaafden. Nu zien we dat in Groningen ook terug in de cijfers. De leerlingenaantallen voor de Widar Vrijeschool en voor de Groninger Schoolvereniging laten echt een grote stijging zien, de afgelopen jaren. Dat verklaart eigenlijk deels die uitkomsten van dat onderzoek. Ziet u dat ook niet terug, daarin?

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ik denk dat ik dat met u eens ben. Deze motie druist niet in tegen het idee van keuzevrijheid voor ouders. Waar het ons om gaat is dat kinderen van laagopgeleide ouders niet met een achterstand mogen beginnen in het onderwijs. Dat is nu toch het geval en volgens mij moeten we daar wat aan doen. Volgens mij doet het college dat ook wel, maar wat wij nog missen is de motivering daarachter. We hebben een aantal projecten, maar hoe gaan we er nou voor zorgen dat we die opgave aangaan en dat we de kansongelijkheid in het onderwijs gaan verkleinen? Daarvoor dien ik dus een motie in: Meer kansengelijkheid door innovatie, samen met de SP, GroenLinks, CDA en de ChristenUnie.

De VOORZITTER: De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Ja, ik wil even voor de zekerheid nog even een herbevestiging vragen: het gaat dus niet zozeer om een grootse koerswijziging, maar veel meer om zichtbaar maken van wat er op dit vlak al gebeurt en hoe dat kan bijdragen aan het ontwikkelen van alle talenten in deze stad, bijvoorbeeld met programma's als we eerder hebben gezien, Verlengde schooldag 2.0?

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ja. Misschien ben ik het wel met de heer Honkoop eens: de Chinese muur is ook niet in één dag gebouwd. Dus kleine stappen zetten. De Verlengde schooldag 2.0 hebben wij samen opgepakt. Volgens mij is dat ook een prachtig project en ik denk dat het college prima aan de slag kan met het motiveren hoe we door middel van wat wij al doen, de kansongelijkheid verkleinen. En als we dat eenmaal weten, kunnen we daarna de volgende stap zetten en misschien nog meer doen. Maar dat is iets voor de toekomst.

Motie 1: Meer kansengelijkheid door innovatie (PvdA, SP, GroenLinks, CDA, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen 27 juni 2018 besprekende de collegebrief Groningen de onderwijsinnovatiestad van Nederland,

constaterende dat:

- de Onderwijsinspectie in haar rapport van 2017 'De staat van het onderwijs' heeft geconcludeerd dat het Nederlandse onderwijs de talenten van veel kinderen onbenut laat, door te grote kwaliteitsverschillen tussen scholen en kansenongelijkheid tussen leerlingen van lager- en hogeropgeleide ouders;
- de raad door middel van het aannemen van de motie 'Gelijke onderwijskansen voor alle kinderen' tijdens bespreking van de Voorjaarsbrief 2017 het college heeft verzocht om in samenwerking met het onderwijs een visie te ontwikkelen op het tegengaan van segregatie in het onderwijs in Groningen;
- de Onderwijsinspectie in haar rapport 'De staat van het onderwijs 2018' heeft geconcludeerd dat van alle Nederlandse steden de kansenongelijkheid in het onderwijs juist in Groningen het hardst is gegroeid;
- de Onderwijsinspectie in haar rapport ook aangeeft dat het aanbod van bijzondere onderwijsconcepten een rol speelt in de toegenomen segregatie; zo kiezen in Groningen ouders

steeds vaker voor het Vrijeschoolconcept van Widar, of het internationale schoolconcept of hoogbegaafdenonderwijs van GSV;

overwegende dat:

- het verkleinen van kansongelijkheid ervoor zorgt dat de talenten van onze kinderen beter benut zullen worden;
- de intensiveringsmiddelen een bijdrage kunnen leveren aan het vergroten van de kansengelijkheid in het onderwijs;
- het momenteel niet inzichtelijk is welke impact de intensiveringsmiddelen precies zullen hebben op het verkleinen van kansongelijkheid;

verzoekt het college:

- bij de inzet van de intensiveringsmiddelen expliciet aandacht te besteden aan het vergroten van kansengelijkheid binnen het Groningse onderwijs;
- hierbij de keuzevrijheid van ouders te waarborgen;
- met betrekking tot de inzet van de middelen aan te geven en meetbaar te maken hoe deze middelen een bijdrage leveren aan het vergroten van de kansengelijkheid binnen het onderwijs in Groningen;
- de raad voor 1 september 2018 hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, samen met de PvdA-fractie hebben wij deze motie opgesteld, want de gemeente beschikt slechts over beperkte middelen om ongelijke kansen in het onderwijs tegen te gaan. Die middelen moeten dan met name ten goede komen aan de kinderen uit de gezinnen die het niet al te breed hebben. Het tegengaan van allerlei kloven in de samenleving betekent ook dat scholen bevolkt moeten worden door kinderen uit rijkere en armere gezinnen, hoog- en laagopgeleiden, westerse en niet-westerse achtergrond, gelovigen en niet-gelovigen. Een dergelijke dwarsdoorsnede van de bevolking bevordert de samenhang onder mensen en biedt kinderen die het wat minder getroffen hebben gelijke kansen in hun leven. Vandaar dat wij deze motie mede hebben opgesteld. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. Uitgangspunt van de collegebrief is dat voor ieder kind het beste onderwijs ingericht moet worden. Dat vinden wij een prima standpunt. Wij stemmen ook in met de goede voorstellen, bijvoorbeeld de roostervrije vrijdag, waarvan wij hopen dat er een uitwisseling komt van de verschillende schooltypen, het praktische en het theoretische onderwijs. Het barst nu van de vooroordelen jegens het vmbo en we hopen dat door meer onderlinge contacten de waardering voor het praktische onderwijs terugkomt. Hierop graag een reactie van de wethouder. Ik heb deze vraag in de commissie ook gesteld, maar toen er nog geen reactie op gekregen, vandaar.

Wij willen af van het circus rond excellente scholen. Dat soort wedijver is zinloos. Iedereen heeft een leerplicht tot achttien jaar en iedere school moet ernaar streven er het beste van te maken. Ook hierop graag een reactie.

Even over de motie van de PvdA cum suis: wij willen daar nu nog geen standpunt over innemen, maar wel een opmerking: een vrij schoolkeuze leidt niet per se tot segregatie. In de constatering onder 4 wordt een rijtje scholen noemt waar juist ouders zich sterk voor maken.

De VOORZITTER: Ik geef de heer Wonink even het woord.

De heer WONINK (D66): Dank u wel. Toch even een vraag aan mevrouw Riemersma. U hebt het over geen concurrentie door excellente scholen. Nu kennen we sinds 2012 geen zwakke scholen meer in Groningen. Ik denk dat dit echt een heel belangrijke voorwaarde is voor de kansengelijkheid. Wat vindt u daarvan?

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Ik vind het prima, maar excellente scholen is weer iets anders. Dat zijn gewoon scholen die elkaar beconcurreren wie er een labeltje op zijn school kan zetten en dat vind ik echt onzinnig. Je hebt leerplicht en iedere school heeft ook de plicht zijn best te doen om leerlingen daar te brengen waar ze moeten zijn. Dus dat is de enige opmerking die ik daarover wil maken.

Ik was al even over de motie van de Partij van de Arbeid en anderen bezig. Wij zien niet dat vrije schoolkeuze kan leiden tot segregatie en dat proef ik toch een beetje uit de motie. Maar wij wachten even de reactie van het college af, voor wij hierop reageren.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, de motie gaat wat ons betreft niet over vrije schoolkeuze, maar het gaat erom waar de gemeente haar middelen op in wil zetten. En de excellente scholen of hoe heten ze allemaal, hebben dermate extra middelen dat de middelen die we hebben, wel beschikbaar kunnen komen voor de kinderen die het minder hebben getroffen. Wat vindt Stad en Ommeland daarvan?

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u wel voor deze opmerking. Dat zal ik meenemen. Dit was mijn woordvoering, voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Wonink.

De heer WONINK (D66): Dank u wel, voorzitter. Of je nu voorstander bent van internationalisering van het hoger onderwijs of juist tegenstander, feit is dat een groeiende groep inwoners in deze stad internationale studenten is. Dat brengt voor de gemeente verantwoordelijkheden met zich mee, maar volgens D66 biedt het ook juist kansen. Kansen voor culturele uitwisseling, maar ook kansen om al die hersenen mee te laten kraken over gemeentelijk beleid. Dit college doet dit al met verve, bijvoorbeeld binnen het domein Internationalisering, waar het internationale studenten vraagt om mee te denken. En D66 zou graag zien dat ook binnen het domein van Onderwijsinnovatie de verbetering van het onderwijs voor alle kinderen en studenten hier in deze stad, internationale studenten betrokken worden en dient daarom een motie in met die strekking, samen met Student en Stad. Internationale studenten laten nu al hun meerwaarde zien in tal van proeftuinen voor onderwijsinnovatie aan de Hanzehogeschool en de RUG. Onlangs toonde onderzoek van de RUG aan dat ze graag meer betrokken worden bij de Nederlandse samenleving.

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken voor een opmerking van de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Wat voegen internationale studenten dan volgens de heer Wonink toe aan deze planvorming of deze initiatieven? Zij zijn toch gewoon net zo goed inwoners als andere inwoners van deze stad?

De heer WONINK (D66): Ja, en eigenlijk geeft u daarmee ook antwoord op de vraag. Waarom zou je ze er niet bij betrekken? Je gaat alle onderwijslagen vragen om input te leveren voor onderwijsinnovatie. Dan zijn internationale studenten een natuurlijke partner. Ik kan me juist heel goed voorstellen dat je in het primair onderwijs, waar je kinderen Engelse les geeft, een native speaker voor de klas haalt. Dus dat daar een internationale student staat, die misschien wat vertelt over zijn eigen land. Ik kan me voorstellen dat een student uit Brazilië wat gaat vertellen aan een vmbo-klas over zijn eigen land of dat in het stadslab waar we sociaalmaatschappelijke vraagstukken gaan oplossen met studenten en leerlingen, een internationale student juist een meerwaarde heeft.

De heer UBBENS (CDA): Maar voorzitter, wat heeft dat te maken met deze intensiveringsprojecten? Dat zijn gewoon mogelijkheden die het onderwijs nu heeft om mensen bij het onderwijs te betrekken.

De heer WONINK (D66): We willen gewoon graag dat we in de bewustwording rond deze projecten, steeds even meewegen of internationale studenten daar een rol in kunnen spelen of niet. Wij zien die meerwaarde van hun input nadrukkelijk wel.

De heer UBBENS (CDA): Maar wacht even, voorzitter, met uw toestemming: u wilt toch juist initiatieven vanuit het onderwijs zelf naar boven laten komen? Dit is toch niet iets wat uit het onderwijs zelf naar boven is gekomen? U drukt dit nu weer richting onderwijs, zo van: ga eens met internationale studenten praten.

De heer WONINK (D66): Nee, deze motie is een direct gevolg van een gesprek dat ik heb gevoerd met iemand uit het onderwijs. Het is echt een wens vanuit het onderwijs zelf. Ik ga de motie indienen en dat is het einde van een woordvoering, voorzitter.

Motie 2: Internationale inspiratie voor een internationale kennisstad (D66, Student en Stad)

De Gemeenteraad, bijeen op 27 juni 2018, besprekende de collegebrief Groningen, de onderwijsinnovatiestad van Nederland;

constaterende dat:

- internationale studenten actief betrokken zijn bij projecten en proeftuinen voor onderwijsinnovatie aan de Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit Groningen;
- in de collegebrief geen aandacht is voor het groeiende contingent internationale studenten;
- Groningen een 'internationale kennisstad van betekenis' wordt genoemd in het coalitieakkoord Voor de verandering;

overwegende dat:

- in de pijler Leren van de toekomst gewerkt wordt aan een lerende stad, waarbij de samenwerking wordt versterkt tussen de onderwijslagen, (maatschappelijke) organisaties en andere stakeholders;
- in projecten als het Stadslab, waarin leerlingen en studenten uit diverse onderwijslagen op zoek gaan naar antwoorden op sociaalmaatschappelijke vraagstukken, juist internationale studenten van meerwaarde kunnen zijn, vanwege de ervaring die ze vanuit hun achtergrond meenemen;
- internationale studenten zich buitengesloten voelen, maar graag meer verbinding willen met Nederlandse studenten en de Nederlandse samenleving;
- internationalisering niet alleen het domein is van het hoger onderwijs, maar in toenemende mate in alle onderwijslagen voorkomt;
- een internationale kennisstad als Groningen juist optimaal profiteert als het internationale studenten laat meedoen en meedenken over de toekomst van het onderwijs;

verzoekt het college:

- internationale studenten te zien als stakeholder bij onderwijsinnovatie en waar mogelijk te betrekken bij de verdere invulling en uitvoering van de plannen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Zie Trouw, d.d. 21-06-2018:

<https://www.trouw.nl/samenleving/de-buitenlandse-student-in-nederland-voelt-zich-buitengesloten~aaba7fd7/>

De VOORZITTER: De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Ik heb nog een vraag aan de heer Wonink. Hij geeft zojuist aan: "Dit is een wens die ik in het onderwijs zelf ben tegengekomen", bij één persoon geloof ik. Maar is dit ook een wens die u breder tegenkomt? Of is het alleen iets wat door één persoon is aangebracht? Gaat deze motie nou daadwerkelijk iets veranderen of is het in eerste instantie vooral om uit te lichten wat er al gebeurt?

De heer WONINK (D66): Die wens leeft niet alleen bij die persoon; het is iemand die lesgeeft aan internationale studenten en die wens komt juist terecht op haar bureau vanuit die studenten, van: we willen graag hierbij meer betrokken worden. Wat mij betreft is dat ook de strekking van deze motie.

De VOORZITTER: Wie mag ik verder het woord geven? Mevrouw Chakor.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Dank, voorzitter. Onderwijs is inderdaad het middel om kansen van kinderen te vergroten, dus extra's hiervoor mogen ook hierop ingezet worden om de kansengelijkheid te verkleinen. Daarom staan wij ook op de motie van de PvdA.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we naar het college.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, dank. Ik zal mij beperken tot het beargumenteren van de twee moties. De eerste motie, 'Kansengelijkheid door innovatie': wat wij altijd gezegd hebben, is dat wij in principe elke euro uitgeven om kansengelijkheid te bevorderen. We hebben beperkt geld, als je kijkt naar het hele onderwijsbudget en wat we daarvoor kunnen doen. We zouden er bij wijze van spreken een paar leraren voor kunnen inhuren, maar het is beperkt geld, dus je moet het heel efficiënt inzetten in

cofinancieringsarrangementen. En dan kun je echt wel iets bereiken. Dus wij hebben altijd gezegd: elke euro die we daarin investeren, dat hebben we ook met een aantal projecten laten zien, en we hebben natuurlijk ook met de brief laten zien die wij aan u gestuurd hebben dit voorjaar, dat wij daaraan hechten. Dus het zou raar zijn als wij niet zouden kunnen aantonen dat wat wij beogen met innovatie een en de besteding daarvan, bevorderlijk is voor de kansengelijkheid in de stad. In die zin kan ik prima met de motie meegaan. Ik wil alleen twee punten aangeven. Ik kijk dan u even aan, of u dat akkoord vindt. Wij willen best veel gaan meten, maar we kunnen niet alles meten. Niet van elke investering in innovatie in het onderwijs is meetbaar te maken of die heeft bijgedragen aan de kansengelijkheid. Vaak kun je het wel beredeneren. Daar waar het niet meetbaar is, zou ik eigenlijk willen voorstellen: beredeneer het en neem dat dan mee in de verantwoording die we steeds doen over de besteding van die middelen. Daar kunnen wij mee beginnen op het moment dat we weer een eerste update hebben van die middelen.

Het tweede punt dat ik wil maken, is: u zei “de raad hierover voor 1 september 2018 te informeren”. Wat hier voorligt gaat eigenlijk voor 95% over volgend jaar. De besteding van de middelen daar. Ik zou u willen voorstellen om het zo te interpreteren dat wij eigenlijk permanent meenemen bij het beoordelen en het terugkoppelen aan de raad hoe wij deze middelen besteden, waaraan en wat dat bijdraagt aan kansengelijkheid in het onderwijs. En de eerstvolgende rapportage hierover, dat zal ergens halverwege volgend jaar zijn, schat ik in, te benutten om daar uitgebreid per project bij stil te staan.

Met die twee toevoegingen laat ik deze motie over aan het oordeel van de raad. Dan de tweede motie.

De VOORZITTER: Moment. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, ik kan het verhaal van de wethouder volgen. Om het even concreet te maken: bent u bereid om de beperkte middelen meer te besteden aan de kinderen die bijvoorbeeld op de Pendinghe zitten dan aan de kinderen die op de Groninger Schoolvereniging zitten? Ofwel dat daar een verdeling in komt die recht doet aan de achterstand van leerlingen?

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, nu vraagt u een debat aan. Dat gaat namelijk over hoe en waaraan je het geld besteedt, maar daar gaat deze motie niet over en daar gaat het voorstel niet over. Het voorstel zegt juist dat in de nieuwe periode de kansen die zich voordoen op allerlei vormen van onderwijs aangegrepen kunnen worden om daarop mee te financieren. Ik heb net richting uw motie gezegd dat wij ons rekenschap geven bij dat soort activiteiten van wat het doet om de kansengelijkheid te bevorderen, dan wel de kansenongelijkheid weg te nemen. Het gaat nu veel te ver om te zeggen: dat gaan we nu wel daaraan besteden en niet daaraan, omdat u ook weet dat de onderwerpen komen vanuit die peiling die we met het onderwijs zelf hebben opgezet. En ik weet nu net zomin als u dat weet waar dat volgend jaar aan besteed gaat worden. Dus die toezegging kan ik u niet doen.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. Dan heb ik ook nog wel een vraag. De wethouder gaf net aan dat er sprake is van cofinanciering. Er zijn natuurlijk bepaalde scholen en instellingen waar ouders een grote eigen bijdrage betalen, die dus meer budget hebben om in zulke projecten te investeren. Dat heeft het risico in zich dat deze projecten vooral op die scholen gericht zullen zijn en dat scholen waarbij minder kapitaalkrachtige ouders zitten minder makkelijk aan zulke projecten meedoen. Vandaar dat wij deze motie wel steunen, om daar desondanks toch wel fors op in te zetten.

Wethouder SCHROOR: Ja, ook daar zit een veronderstelling in die mijn ogen niet klopt, maar waarbij het nu ook weer te ver gaat om daar dieper op in te gaan. Onze grootste investering van vorig jaar en het jaar daarvoor, namelijk Succes for all, gaat naar scholen waarvan ik zeker ben dat de ouders daar niet bovengemiddeld veel geld verdienen. Sterker nog, het zijn scholen die in de categorie vallen waar u het eigenlijk over hebt. Dus er is geen correlatie met hoe wij ons geld besteden en het inkomen van de ouders. De GSV bijvoorbeeld, daar hebben wij bij mijn weten nog geen project mee gedaan. Niettemin is de GSV ons net zo lief als alle andere scholen, omdat die ook hartstikke goed onderwijs geeft voor een bepaalde doelgroep. Dus die differentiatie in onze stad moeten wij denk ik koesteren. De inzet van onze middelen gaat eigenlijk per definitie bijna altijd wel naar die projecten waar de kinderen zitten die dat het hardste nodig hebben. Dat kunnen overigens ook wel kinderen zijn van hoogopgeleide ouders. Dat hoeven we niet uit te sluiten. De cofinanciering vindt overigens vaak plaats in de vorm van uren die beschikbaar worden gesteld voor docenten en dat soort zaken.

Dan de tweede motie. Het klopt dat wij wat weinig aandacht geven aan de internationale student in die drie lijnen die wij voorgesteld hebben. Dat heeft met name te maken met de taalbarrière die er is. Wij zullen dus ook wat meer in het Engels moeten gaan communiceren. Ik vind dat een goed idee. Ik denk dat er veel potentie zit in de internationale kleine kinderen, die in het primair onderwijs zitten, in het voortgezet onderwijs, maar ook in de studenten. Deze motie laten we over aan het oordeel van de raad, omdat dit een punt is waar we denk ik meer uit kunnen halen dan we nu doen. Dat was het, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma nog voor een laatste nabrander.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Een laatste nabrander, hoop ik. Ik heb nog een vraag gesteld over de roostervrije vrijdag, wat een goed voorstel is, om daarbij de contacten tussen de verschillende schooltypen te bevorderen. Dus van vmbo, havo en vwo. Daar zou ik graag een reactie op hebben van het college.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, de contacten tussen die diverse vormen van onderwijs zijn uitstekend. Sterker nog, die zijn verenigd in het College van Onderwijs en met zeer grote regelmaat komen al die onderwijsvormen bij elkaar en overleggen ze hoe ze met de doorgaande leerlijnen kunnen bevorderen dat leerlingen tussen wal en schip vallen. Dus in mijn ogen wordt u ruimschoots bediend in deze ambitie.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Maar wij doelen meer op de onderlinge contacten van de leerlingen van de scholen. Daar gaat het ons om.

Wethouder SCHROOR: Helder. Voorzitter, dat is een verduidelijking van de vraag. We zien wel steeds meer projecten waarbij we leerlingen van diverse opleidingen met elkaar laten samenwerken. Ik heb laatst nog een project gezien met leerlingen van vmbo, gymnasium en een havo-klas, die samengewerkt hebben aan de logistiek in de stad. Ik heb een project gezien waarbij mbo-leerlingen samen met de Hanzehogeschool en universitaire studenten samenwerken in het project in de wijk. Dus wij zien steeds meer van dat soort cross-overs. Ik ben het van harte met u eens dat elkaar leren kennen, helpt en dat geldt in onze ogen niet alleen voor de leerlingen, maar zeker ook voor de ouders, want maar al te vaak is er onbegrip over 'zij van hullie' en volgen mij kun je dat alleen maar doorbreken door veel meer in te zetten op het in contact brengen met elkaar en begrip krijgen voor elkaar. Dat geldt niet alleen voor leerlingen, maar ook voor ouders. Daar zou je een hoop ellende mee kunnen weghalen, volgens mij.

De VOORZITTER: Dank u wel. De beraadslagingen zijn gesloten. Wij gaan de beide moties in stemming brengen. Is er nog behoefte aan stemverklaringen? De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja voorzitter, over de motie van D66 over internationale studenten. Daar zullen wij tegenstemmen. Wij laten het graag over aan de RUG en Hanzehogeschool wie zij inzetten voor hun onderwijsprojecten. Wij kunnen ons hier beter druk maken over de huisvesting van internationale studenten dan over dit specifieke onderwerp.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Over dezelfde motie. De overweging dat internationale studenten zich buitengesloten voelen, vind ik wel een beetje een heftige stelling. Ik werk zelf met internationale studenten en die voelen zich lang niet allemaal buitengesloten. Ik zal desondanks deze motie steunen, want ik vind het wel een goed signaal. We hebben wel vaker aangegeven dat wij ook graag willen dat de gemeente meer Engelstalig doet, naamborden en dergelijke. Dit is een klein begin daartoe, dus daarom zullen we de motie steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog? Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. We sluiten ons aan bij de stemverklaring van de SP.

De VOORZITTER: Dank u wel. Geen anderen meer? Dan brengen wij in stemming motie 1, 'Meer kansengelijkheid door innovatie'. 39 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.
Motie 2 over internationale studenten. 26 voor, 13 tegen. De motie is aanvaard.

7.b: Actieplan Sociale huur (collegebrief 26 april 2018)

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Uiteraard nogmaals dank u wel, voorzitter. Groningen is booming. Het lijkt wel of iedereen in Groningen wil wonen. We zien ook wat voor effecten dit heeft op de markt. Het is bijna niet meer mogelijk een woning te vinden. De huren schieten omhoog en prijzen van koopwoningen schieten ook omhoog. Dat betekent dat het nu tijd is voor actie. We moeten als overheid ingrijpen om ervoor te zorgen dat de stad toegankelijk blijft en ervoor zorgen dat de woningen die nodig zijn er ook daadwerkelijk zullen zijn. Anders worden de mensen met een smallere beurs uit de stad gedreven en verdreven naar de buitenwijken. In januari hebben we daarom ook de motie Bouwen voor de ongedeelde stad ingediend en het college is ingegaan op onze uitdaging om na te denken over het bouwen van meer sociale huurwoningen op de middellange termijn. En we zijn ontzettend blij met de resultaten waarmee het college is teruggekomen. Een toevoeging van driehonderd sociale huurwoningen per jaar is wat ons betreft een fenomenaal resultaat. Hiermee keren we ook het tij ten opzichte van grote steden als Amsterdam en Rotterdam, waar in het laatste geval zelfs het aantal sociale huurwoningen afneemt in plaats van toeneemt. Een mooi resultaat. Hier sta ik nu en ik zou graag de eerste stap die we hebben gezet in januari nu willen uitbreiden en dat door middel van de gemengd bouwtoets. Wat ons betreft is het zo dat we bij nieuwbouw kritisch en goed moeten kijken hoe we door kunnen gaan met gemengd bouwen. We willen het college vragen daarvoor een soort afwegingskader van uitgangspunten te maken, waarbij het ons laat zien: dit hebben we als college gedaan om te zorgen dat er genoeg sociale huur is, genoeg middeldure huur en genoeg goedkope koop. Daarvoor dien ik een motie in, samen met een aantal andere partijen, voor het instellen van een gemengd bouwtoets bij nieuwbouw. Dank u wel.

Motie 3: Toepassing van de Gemengd Bouwen Toets bij nieuwbouw (PvdA, GroenLinks, VVD, SP, D66, Student en Stad, 100% Groningen)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen 27 juni 2018 besprekende de collegebrief Actieplan sociale huur,

constaterende dat:

- de ongedeelde stad in Groningen een breed gedragen ambitie is;
- de gemeente zowel planologisch (bestemmingsplannen, Omgevingswet) als via grondposities de mogelijkheid heeft om te sturen op het woningbouwprogramma bij de ontwikkeling van locaties;

overwegende dat:

- voor een ongedeelde stad de realisatie en het behoud van een divers woonprogramma in alle delen van de stad noodzakelijk is;
- in deze tijd van huizenkrapte, stijgende bouwkosten en hoge vastgoedprijzen, vooral het bouwen van de goedkopere segmenten en middensegmenten onder druk staan;

verzoekt het college:

- bij de ontwikkeling van de eigen locaties voldoende ruimte te maken voor de bouw van sociale huur, middenhuur en betaalbare koopwoningen;
- in kaart te brengen welke instrumenten (bijvoorbeeld planologische en bestuurlijke) beschikbaar zijn om marktpartijen uit te dagen en zo nodig bij te sturen;
- hiervoor uitgangspunten te ontwikkelen – de gemengd bouwtoets – en dit aan de raad voor te leggen bij het volgende meerjarenprogramma Wonen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, we hebben het de afgelopen tijd veel over sociale huur en dat is volstrekt terecht. We hebben het onlangs op initiatief van de SP gehad over schimmelwoningen in wijken als Selwerd, Paddepoel, Vinkhuizen en gelukkig komt er een groot onderzoek naar de schimmelvorming en hoe we die zo snel mogelijk kunnen verbeteren. Maar niet alleen in die wijken. We zien het ook in De Wijert, waar we momenteel als partij actief zijn, in Beijum, in andere delen van Paddepoel dan wij eerder hebben aangekaart en er is op gebied van sociale volkshuisvesting nog een hele hoop te doen.

Dit plan dat er nu ligt is goed. Het streeft er inderdaad naar om meer te gaan bouwen. Dat is keihard nodig, vooral gezien de afgelopen tijd. Ik wil ook alle andere partijen bedanken die de laatste tijd op het

gebied van sociale volkshuisvesting hun nek hebben uitgestoken. We zien dat het resultaat heeft en dat de druk die er vanuit de samenleving komt ook echt tot resultaten leidt.

Maar voorzitter, de PvdA heeft net een motie ingediend – daar staan wij ook op – over gemengd bouwen. Toen ging ik even in mijn archief kijken en toen kwam ik een hele stapel met moties tegen met eigenlijk precies dezelfde strekking, soms met percentages, soms met andere voorstellen. Het ging helemaal niet eens altijd over percentages. Het ging over precies hetzelfde. Het ging erover dat wij vroegen wat we meer gemengde bouw willen, meer afspraken over percentages of hoeveelheden sociale woningbouw en over middenhuur, zoals heel veel andere partijen het dan noemen – daar wil ik zo meteen ook nog iets over zeggen – en over betaalbare koopwoningen. Ik heb hier een stapeltje. Dit is de vijfde keer dat een dergelijke motie wordt ingediend. Als dit de nieuwe werkwijze in deze gemeenteraad is, dan denk ik dat ik vanaf nu vijf keer dezelfde motie moet gaan indienen en er dan aan het einde een PvdA-logo onder moet gaan zetten, zodat ze wel wordt aangenomen. Maar: erg goed dat de PvdA het nu ook doorheeft. Ik ben blij dat zij deze motie hebben ingediend.

De VOORZITTER: We gaan het horen. De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ik vind het erg mooi dat de heer Dijk in de archieven is gedoken, maar hebt u ook gekeken naar de debatten die daaraan ten grondslag lagen en wat dan de redenen waren waarom wij toen hebben tegengestemd? Dat hebben we niet zomaar ongemotiveerd of wat dan ook gedaan.

De heer DIJK (SP): Ik kan het hier bijvoorbeeld hebben over Meerstad, waar we gemeentelijke grond hebben. Ik kan het hier hebben over het Suikerunieterrein, waar we gemeentelijke grond hebben. Ik heb het hier over het meerjarenprogramma Wonen 2018-2021. Dat waren volgens mij allemaal momenten waar u ook deze moties had kunnen steunen en waar u dat niet hebt gedaan. Maar nogmaals, ik ben hartstikke blij dat u tot inkeer komt. Top! Ga zo door. Vanaf nu, als we dit soort voorstellen doen en we hebben uw steun nodig, dan gaan we een motie vijf keer indienen.

De VOORZITTER: De heer Van der Laan.

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Dat worden prachtige dagen die wij hier in de gemeenteraad gaan zien met al die inzet van de heer Dijk. Steun daarvoor ook. Alleen, ik zal er niet langer omheen draaien: u dient iedere keer moties in met percentages en wij geven iedere keer aan dat wij daar niet mee kunnen leven. Dan vraag ik mij af waarom u dan die overige vier keer zo nodig naar de bekende weg moest vragen.

De VOORZITTER: Nou staat u beiden als ondertekenaar van deze motie. Er ontwikkelt zich hier een heel merkwaardige discussie. Volgens mij hebben we daar inmiddels de kern wel van te pakken met elkaar.

De heer DIJK (SP): Ja, maar wij zijn nu complimenten aan het geven. De PvdA steunt dit soort voorstellen dat wij al vijf keer hebben ingediend, dus we gaan voorwaarts.

Voorzitter, dan even over middenhuur. Als ik hier in deze zaal moet gaan rondvragen wie er een hypotheek heeft van 1000 euro of wie er in een huurwoning zit van 1000 euro, dan zullen dat heel weinig mensen zijn. Als het gaat om de vaste kale huur of de kale hypotheek, dan zullen we er vrij weinig mensen in deze zaal zijn die 1000 euro aan die lasten kwijt zijn. Dan moeten wij ook beseffen dat, hoe we het ook wenden of keren, ook mijn fractie uit vaak hoogopgeleide mensen bestaat, die ook nog een goed salaris hebben en dat daarnaast ook buiten mijn fractie de meeste mensen hier ook een raadsvergoeding krijgen, die aanzienlijk hoog is. Laat ik het zo even mild uitdrukken. Dus voorzitter, ik zou eigenlijk willen pleiten om het vanaf nu nooit meer te hebben over ‘middenhuur’, maar over ‘extreem dure huur’ als het boven de 1000 euro uitkomt. Want voorzitter, niemand van de raadsleden betaalt zo’n prijs aan vaste woonlasten, dus ik wil eigenlijk voorstellen dat we vanaf nu nooit meer het woord middenhuur in de mond nemen, want alles wat boven die 1000 euro uitkomt is gewoon absurd dure huur.

Tot slot een motie van de SP. In het actieplan Sociale huur staat het voornemen om 550 sociale huurwoningen te gaan slopen. Ik heb de vorige keer al gevraagd in de commissie welke woningen dat zijn. Welke straten en buurten? Waar moet ik aan denken? Dat is niet te zien. Dus voorzitter, hier de motie ‘Slopen zonder te weten wat, is bezopen’. Zet dat cijfer er niet in. Het is geen streefcijfer. Als er gesloopt moet worden omdat het bouwkundig niet kan, kan daar een gegronde reden voor zijn. Dan moet het in

overleg gaan met bewoners. Maar noem niet dit soort cijfers zonder er vervolgens de straten en de wijken bij te noemen.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. De heer Dijk had het net over dat alles wat boven de 1000 euro uitkomt, extreem dure huur is. Nou, ik ben het met u eens dat het een hoop geld is. Maar middenhuur is toch alles wat daaronder zit? Ik begrijp niet helemaal wat u nou precies beoogde te zeggen.

De heer DIJK (SP): Nou, dat wij de laatste tijd heel vaak woningen tegenkomen, ik noem even waar wij schriftelijke vragen over hebben gesteld, de Brinkflats, de Boermandeflats. Daar gaan de huren ver boven de 1000 euro. Dat moeten we niet willen in deze stad. We moeten ervoor zorgen dat die prijzen naar beneden gaan en dat ze in ieder geval niet boven de 1000 euro uitkomen. We zien dat het op veel plekken toch gebeurt en daar moeten we een stop op zetten. Ik hoor bijvoorbeeld nooit mensen spreken in deze raad over wat dan precies middenhuur is. We gaan het zo meteen over Reitdiephaven hebben; dat is volgens mij ook een goed voorbeeld van waar we het ineens over penthouses hadden. Volgens mij moeten we dat niet willen.

Motie 4: Slopen, zonder te weten wat, is bezopen (SP, Partij voor de Dieren)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende de collegebrief Actieplan Sociale huur,

constaterende dat:

- het 'Actieplan Sociale Huur' zeer veel en gedetailleerde cijfers over nieuwbouw, verkoop en sloop bevat;
- in het plan wordt vermeld dat men voornemens is om 550 sociale huurwoningen te gaan slopen;

overwegende dat:

- het getal van 550 te slopen sociale huurwoningen nergens op gebaseerd lijkt te zijn;
- een huis meer is dan een stapel stenen met een marktwaarde;
- eventuele sloop voor nieuwbouw onder strikte voorwaarden kan plaatsvinden:
 - o als de woningen bouwtechnisch niet meer fatsoenlijk te renoveren of verbeteren zijn;
 - o er goede afspraken over nieuwbouw met de gemeente en bewoners zijn gemaakt;

verzoekt het college:

- het aantal van 550 te slopen woningen of goed en gedetailleerd te onderbouwen door onder meer te bewijzen dat sloop 1) noodzakelijk is, 2) hiervoor geen redelijk alternatief mogelijk is en 3) aan te tonen wat de gevolgen zijn als niet wordt gesloopt;
- of het aantal van 550 te slopen woningen uit het 'Actieplan Sociale Huur' te schrappen;
- in elk geval te zorgen dat voornoemde woningen niet eerder worden gesloopt dan nadat de informatie bedoeld achter verzoekpunt 1 aan de raad is gestuurd en door de raad is besproken;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. 100% Groningen is voorstander van zoveel mogelijk goede en betaalbare woningen voor iedereen. Daarom zijn wij ook niet tegen dit actieplan, maar wij hebben wel, en dat heb ik in de commissie ook gezegd, vraagtekens bij de haalbaarheid en de realiteit van dit plan. Afgelopen jaren, en dan heb ik het niet over vorig jaar, maar de jaren daarvoor, zijn er in samenwerking met de woningcorporaties prestatieafspraken opgesteld, die niet werden gehaald. En we verwachten van de corporaties ook nog – dat bleek vorige week uit een nieuwsbericht – dat zij CO₂-neutraal gaan bouwen. Waarschijnlijk, aldus de voorzitter van Aedes, Marnix Norder, zal dit niet gaan lukken. De vragen zijn: zijn de corporaties financieel zo draagkrachtig dat zij de beide doelstellingen gaan halen? Wie gaat deze plannen dan betalen? Of is dit een verkiezingskreet? En waarom zeg ik dat? Omdat wij oprecht hopen dat het plan haalbaar is, maar we willen geen valse beloftes doen aan Groningen. Daarom vraag ik aan de wethouder: is er ook onderzoek gedaan naar dit plan met betrekking tot de haalbaarheid?

Daarnaast staan wij op de motie van de PvdA, omdat wij vinden dat de gemeente ook bij haar eigen bezit moet kijken wat ze ermee wil doen en de marktpartijen op de juiste manier moet aansturen om het beoogde resultaat te verkrijgen. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Ik dank u. Wie mag ik verder het woord geven op dit onderwerp? De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen ons over het algemeen wel vinden in het Actieplan Sociale huur. We vinden, net als de SP, wel dat er niet lichtzinnig gedaan moet worden over de sloop van woningen. Renoveren heeft bij ons altijd de voorkeur, ook vanwege het aspect van het duurzaam gebruik van grondstoffen. Daarom staan wij ook op de motie van de SP.

Daarnaast willen we nogmaals aandacht vragen voor de mogelijkheid van het gebruik van leegstaande bedrijfspanden om nieuwe woningen te realiseren. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Dank u wel, voorzitter. Wat betreft het Actieplan Sociale huur denk ik dat het college goed is bezig geweest door te kijken waar we nog extra sociale huurwoningen kunnen toevoegen in de komende periode. Dat heeft toch een aardig resultaat opgeleverd. Natuurlijk heeft mevrouw Woldhuis wel een beetje een punt, als zij stelt dat in de afgelopen jaren wel vaker de plancapaciteit en de daadwerkelijke realisatie een beetje uit elkaar liepen. Maar als je woningen wilt realiseren, begint dat altijd bij überhaupt een plan te maken, dus ik denk dat dit in essentie nog steeds een positieve stap is en ik ga ervan uit dat het college zich zal inspannen om dit ook te gaan realiseren.

Naast aandacht voor sociale huur blijft natuurlijk ook de aandacht voor middenhuur en voor het goedkopere koopsegment belangrijk. Daarom staan wij op de motie van de Partij van de Arbeid.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ik had even een vraag aan een de heer Schimmel. U geeft terecht aan dat ik een punt hebt. Daar ben ik blij om. Maar goed, u hebt vorige week ook gelezen in het nieuws dat corporaties CO₂-neutraal moeten gaan bouwen en dat dit waarschijnlijk geen haalbaar plan wordt. Waaruit blijkt dat nou dat dit actieplan met al die doelstellingen wel gehaald wordt? Waar blijkt dat uit?

De heer SCHIMMEL (D66): Ik kan de toekomst niet voorspellen, maar ik zie wel dat in dit actieplan de opmerking wordt gemaakt door het college zelf, dat het ook erkent dat in het verleden de praktijk nogal eens weerbarstig is geweest als het gaat om het realiseren van sociale huurwoningen. Maar er ligt hier een onderzoek naar wat haalbaar is op de korte termijn en op de lange termijn, qua toevoeging aan sociale woningbouw. Dan neem ik aan dat het college daarbij toch een inschatting heeft gemaakt om te kijken of dit realistisch is en haalbaar. In tegenstelling tot uw partij heb ik misschien gewoon wat meer vertrouwen in het college. Dat wil niet zeggen dat we absolute garanties voor de toekomst kunnen afgeven, maar ik denk dat het een prima streven is en dat we hier niet al te cynisch over moeten doen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dus voorzitter, de heer Schimmel denkt niet dat dit nu opeens een verkiezingskreet is, van: we gaan naar november toe, dus we gaan zo'n plan opstellen.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat we dit debatje gaan beëindigen.

De heer SCHIMMEL (D66): Ik denk dat deze cynische houding van mevrouw Woldhuis voornamelijk verkiezingsretoriek is.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja dank u, voorzitter. Ik wilde eigenlijk geen woordvoering houden, maar mevrouw Woldhuis doet nu net alsof het college zelf met dit plan gekomen is. Volgens mij wordt op basis van een motie van de raad dit actieplan uitgevoerd, dus dan is het een collectieve verkiezingsstunt van de hele raad. Dat is dan wellicht overbodig.

Wij zijn wel positief over dit voorstel. In ieder geval over de inventarisatie. Wel de vraag aan de wethouder aangaande de motie of dit niet eigenlijk al staand beleid is om gemeente te bouwen. Wat dit dan nog concreet toevoegt, dat zouden we graag willen horen van de wethouder.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, daar moet ik even, als u mij dat toestaat, op reageren.

De VOORZITTER: Nou, als dat met twee woorden kan? Drie.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Het gaat om de haalbaarheid en de aantallen. Die zijn de afgelopen jaren niet gehaald. Mijn vraag was steeds: is het niet te optimistisch? Dat is heel wat anders dan wat u net zei.

De VOORZITTER: Die vraag hebt u net ook gesteld aan de wethouder. Ik zie dat er verder geen behoefte is aan het voeren van het woord. Dan gaan we naar de wethouder.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u wel, voorzitter. Het Actieplan Sociale huur: zoals ook in de commissie al is geconstateerd, zijn we erin geslaagd om vorig jaar een kentering aan te brengen en het aantal sociale huurwoningen in de stad is weer gegroeid. Dit voorstel, inderdaad op verzoek van uw raad, is juist bedoeld om deze groei, die zo blijkt uit allerlei onderzoeken en opvattingen van uw raad, ook in de komende jaren nodig is, zoveel mogelijk te borgen voor de toekomst. Er zitten inderdaad allerlei randvoorwaarden aan om dat voor elkaar te krijgen. Dat betekent voldoende locaties, het betekent ook voldoende financiële ruimte voor de corporaties. Ik zeg ook even tegen mevrouw Woldhuis: wij hebben dit plan samen met de corporaties gemaakt en uiteraard is daar ook de toets bij gedaan of we dit met de huidige inzichten kunnen betalen. Ja, en de opmerking over de verkiezingen, kijk: één ding kan ik u verzekeren. Ik weet niet wie er allemaal aan meedoen bij de komende verkiezingen, maar de woningbouwcorporaties doen in ieder geval niet mee aan de verkiezingen. Dus die opmerking gaat echt te ver.

Dan: waarom is het actieplan zo van belang? En waarom is het borgen van de groei van de sociale huurvoorraad, en niet alleen van die voorraad, de komende jaren zo van belang? Nou, dat is door een aantal van u ook al gezegd: de situatie op de Groningse woningmarkt is alom bekend. Er wordt ook veel over geschreven. Het is echt van groot belang dat wij dit soort zaken doen. En het klopt ook dat het niet alleen gaat om de sociale huurvoorraad, maar ook om de middenhuur. En de definitie die wij hanteren, ook een beetje aansluitend op wat landelijk gebruikelijk is, is inderdaad het segment tussen de 700 euro en de 1000 euro. Dat neemt niet weg dat 1000 euro natuurlijk een stevig bedrag is. Maar het is juist een segment dat, ook door de verandering in de wetgeving, steeds belangrijker geworden is in het functioneren van de woningmarkt in Nederland en in de wat grotere steden in het bijzonder. Als je kijkt naar wat er in de afgelopen decennia in Nederland gebouwd is, is juist dat middenhuursegment relatief slecht ontwikkeld. Dus daar zullen we ook wat extra aan moeten doen. En dat geldt ook voor de goedkopere, wat meer betaalbare koopsector.

Juist in deze tijd, waarin de marktdruk buitengewoon hoog is, is het extra belangrijk dat je als overheid samen met investeerders, of het nu corporaties zijn of marktpartijen, borgt dat juist deze segmenten, die gemiddeld genomen minder geld opleveren dan duurdere koopwoningen of heel dure huurwoningen, naar de heer Dijk, ook gebouwd gaan worden in de stad. Het is in deze tijd waarin aan alle segmenten een tekort is, belangrijk dat je afspraken maakt en er desnoods op stuurt om te zorgen dat ook deze segmenten gebouwd gaan worden in de stad. Dat vinden wij met zijn allen om verschillende redenen allemaal belangrijk.

Dat is dan ook de vraag die gesteld werd, ik dacht door de heer Ubbens: wat voegt deze motie eigenlijk toe aan hetgeen we al doen? Kijk, het principe dat wij sturen of streven naar gemengd bouwen, niet alleen sociale huur, maar ook andere segmenten, zit natuurlijk al heel lang in het volkshuisvestingsbeleid van de gemeente Groningen. En ook elke motie die de heer Dijk daarover indiende om dat nog verder aan te scherpen, vonden wij op zich positief, maar het liep vaak stuk op het feit dat daar heel harde percentages in genoemd werden. Het mooie van deze motie is, en daarom voegt ze ook echt wat toe, dat ze probeert een uitweg te vinden in dat dilemma. Aan de ene kant zeggen we: we missen soms – behalve dan op onze eigen locaties, maar op andere locaties en dat zijn er ook een heleboel in deze stad – heldere uitgangspunten over hoe we daarop willen sturen of hoe we marktpartijen willen uitdagen, zoals heel mooi in deze moties staat. En aan de andere kant: we zouden met heel rigide percentages kunnen werken in bestemmingsplannen of in verordeningen, maar het punt is wel dat dan vaak het middel erger is dan het doel. Juist als je streeft naar een ongedeelde stad, zul je maatwerk moeten kunnen toepassen en moet je ook de context waarin een bouwproject zich begeeft meewegen bij welke segmenten je wilt sturen en in welke mate dat ook mogelijk is. Dus de motie voegt in die zin wat toe, dat ze eigenlijk aan het college vraagt om met uitgangspunten te komen hoe wij in de praktijk om zullen gaan met name locaties van

derden. En dan hebben we het vooral over hoe we dan eventueel willen sturen. Dat is een zoektocht en dat zeg ik dan ook meteen als reactie op de motie. Het is dus geen garantie dat dit leidt tot een antwoord waar we echt wat mee kunnen. We zullen echt op zoek moeten naar een handzame manier. Maar het is wel een motie die de urgentie aangeeft waar wij denk ik breed voor staan, dus in die zin kunnen wij over deze motie het oordeel laten aan de raad.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. De wethouder geeft aan dat we deze doelstelling als gemeente eigenlijk al heel lang hebben. Blijkbaar slagen we er onvoldoende in om die te realiseren. Ik zit een beetje te kijken: aan welke oplossingsrichting moeten we dan gaan denken? Als we er de afgelopen vier jaar niet in geslaagd zijn, zijn er dan allemaal maatregelen blijven liggen die eigenlijk wel voorhanden zijn? Dus waar hebben we het nu eigenlijk over?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nou, ik zou niet willen beweren, voorzitter, dat we daar de afgelopen jaren niet in geslaagd zijn. Maar er is de afgelopen jaren wel iets wezenlijks veranderd op onze woningmarkt. De druk is nu zo hoog, in alle segmenten, dat er vanuit de markt, vanuit partijen die investeren in de stad, eigenlijk geen enkele stimulans is om in deze segmenten die hier genoemd worden, te bouwen. Dus wij zullen mee moeten bewegen met de ontwikkelingen op de markt, willen wij deze doelstellingen handhaven. U vraagt: "Waar zou je dan aan kunnen denken?" Nou, er zit al een aantal voorzetten in deze motie, planologische instrumenten. Als het om onze eigen locaties gaat, zijn we natuurlijk zelf aan de bal. Dan kun je met grondpolitiek natuurlijk heel veel doen. Maar als het gaat om planologische instrumenten, zou je kunnen denken aan, wanneer er bijvoorbeeld een afwijking van het bestemmingsplan nodig is, dan heb je dus de medewerking van de gemeente nodig, dat je in het maken van afspraken met zo'n partij ook over dit soort thema's als woningmarkt afspraken maakt als voorwaarde om van het bestemmingsplan af te wijken. Juist om willekeur te voorkomen is het dan handig dat je die uitgangspunten over hoe je daarmee om wilt gaan, gaat vastleggen. Daarom denken wij dat dit een nuttige motie kan zijn.

Voorzitter, dan rest mij nog even te reageren op motie 4, 'Slopen zonder te weten wat is bezopen'. Ik weet niet of de heer Dijk en de heer Kelder dat bedoelen, maar als wij nu in het Actieplan Sociale huur 550 sociale huurwoningen aangewezen hadden, waarvan wij zomaar even hadden gezegd: 'die gaan we slopen', zou de wereld denk ik terecht te klein zijn. Sloop is natuurlijk niet iets wat de gemeente doet; dat doen de corporaties. Ik heb in de commissie ook aangegeven waarom dit getal er wel staat. Het is natuurlijk een prognose. Het is een inschatting op basis van de realiteit voor een groot deel van onze sociale huurvoorraad, om allerlei redenen, energie, duurzaamheid, soms gewoon ook dat het programma echt verouderd is, dan wel dat woningen niet meer bij de tijd zijn, dat de conclusie zou kunnen zijn dat slopen een betere oplossing is dan renoveren. Dat moeten we niet op voorhand uitsluiten. We hebben dus een inschatting moeten maken voor de komende jaren om hoeveel woningen het zou gaan. En waarom maken we de inschatting? Omdat die weer bepalend is voor de omvang van het nieuwbouwprogramma. Als dit getal nou 550 is of 100 of 1000, dat maakt nogal wat uit voor wat je moet investeren in nieuwbouw. Vandaar dat dit een prognose is. Het college is er geen voorstander van om die eruit te halen, omdat dat eigenlijk wegstrijkt zou zijn. De realiteit is de komende jaren, naar onze inschatting en ook de inschatting van de corporaties, gezien de investeringen die nodig zijn en gezien de kwaliteit van heel veel sociale huurwoningen, dat we rekening hebben te houden met een aantal in de orde van deze grootte van sloop. Maar omdat we niet willen dat de voorraad krimpt, sterker nog we willen dat die groeit, zetten we daar een actieplan naast dat voorziet in een stevige groei van de sociale huurvoorraad. Dus we ontraden de motie.

De VOORZITTER: Ik dank u. Ik stel voor dat wij overgaan tot besluitvorming. We hebben twee moties, motie 3 en motie 4. Is er behoefte aan stemverklaringen? Ik stel u voor om, als er behoefte is, dat in een keer voor de beide moties te doen. De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Ja, over de motie van de SP over het slopen. Met name de eerste overweging, waarin staat dat het getal van 550 nergens op gebaseerd lijkt te zijn, delen wij niet. Ik denk dat de wethouder in zijn reactie al aantoont dat het wel degelijk ergens op gebaseerd is en dat er wel degelijk over is nagedacht. Natuurlijk staat het u volledig vrij, als u verdere onderbouwing wilt, om daar nog een keer schriftelijke vragen over te stellen, maar wij zullen deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): We sluiten ons aan bij de stemverklaring van de heer Schimmel van D66.

De VOORZITTER: De heer Van der Laan ook?

De heer VAN DER LAAN (PvdA): Ja, dank u wel. Mijn fractie sluit zich ook aan bij de stemverklaring.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja. Oh nee, de brief gaan wij niet in stemming brengen hè?

De VOORZITTER: Nee.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dan heb ik geen stemverklaring.

De VOORZITTER: Oké. Mevrouw Brouwer, GroenLinks.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me ook aan bij de woordvoering van D66. Het gaat om een prognose en dan is het heel begrijpelijk dat je daar een getal aan hangt.

De VOORZITTER: Nou, we gaan stemmen. Motie 3, 'Toepassing van de Gemengd Bouwen Toets bij nieuwbouw'. 39 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 4, 'Slopen zonder te weten wat, is bezopen'. 9 voor, 30 tegen. De motie is verworpen.

7.c: Realisatie ontwikkeling afspraakbanen (collegebrief 23 mei 2018)

De VOORZITTER: Ik attendeer u erop, dat doe ik maar even in het algemeen en niet specifiek nu voor deze woordvoering, dat het een 1-minuutinterventie is. De raad moet ook een beetje hygiënisch blijven opereren, zal ik maar zeggen, als het gaat om de afspraken die hij zelf heeft gemaakt. En zoals gebruikelijk, werken we ook met een spreektijd, dus hoe langer u erover doet, hoe meer u zichzelf aan het eind van de vergadering tegenkomt. Het woord is aan mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, dank u wel. Om tijd te besparen, dacht ik: ik loop maar vast deze kant op. Voorzitter, het is een onzalig plan van het kabinet om arbeidsgehandicapten onder het minimumloon te laten betalen, geen pensioen en WW-rechten te laten opbouwen en verder het inkomen via de bijstand aan te laten vullen. Onzalig, omdat het afhankelijkheid van de bijstand oplevert. Een arbeidsgehandicapte zal niet ineens beter worden. Zijn of haar beperking verdwijnt niet ineens en dus zal er ook sprake blijven van loon onder het wettelijk minimumloon. Zo kan ik nog veel meer argumenten noemen. Dat hebben we in de commissievergadering al gedaan, dus dat ga ik nu niet doen. Het is heel erg goed dat het college al met de drie noordelijke arbeidsmarktregio's via een brief tegen deze onzalige plannen geageerd heeft. Maar voorzitter, het college bestaat slechts uit vier van de elf partijen in deze raad. In de commissie heb ik alle elf partijen gevraagd of zij de plannen van het kabinet goed- of afkeuren. Een aantal partijen is daar heel helder over. Zij keuren de plannen af en wensen dit via een motie uit te spreken.

Voorzitter, tot slot. Zo lang raadslid zijn als ik ben, heeft soms nadelen. Maar het grootste voordeel is dat sommige standpunten van partijen in mijn geheugen gegrift staan. Zevenenhalf jaar geleden vond de Stadspartij het minimumloon een verworvenheid van deze samenleving. Zevenenhalf jaar geleden vond de Stadspartij dat aan arbeidsgehandicapten het minimumloon moest worden betaald, en niet een loon vergelijkbaar met een bijstandsuitkering. Voorzitter, zevenenhalf jaar geleden durfde de Stadspartij zich nog duidelijk 'tegen' uit te spreken, in tegenstelling tot twee weken geleden en bij de stemming zal blijken hoe consequent de Stadspartij is.

Motie 5: (SP, PvdA, Partij voor de Dieren, GroenLinks, 100% Groningen)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende de collegebrief 'Realisatie en actuele ontwikkelingen afspraakbanen',

constaterende dat:

- het college samen met de besturen van de noordelijke arbeidsmarktregio's in een brief aan het kabinet te kennen heeft gegeven tegen het instrument van loondispensatie te zijn;

overwegende dat:

- het kabinet voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt het instrument loonkostensubsidie wil vervangen door loondispensatie, met als doel het werkgevers gemakkelijker te maken om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen;
- loondispensatie betekent dat een werkgever aan iemand met een arbeidsbeperking minder dan het minimumloon mag betalen en deze werknemers vervolgens zelf moeten regelen dat hun loon wordt aangevuld door de sociale dienst tot maximaal het minimumloon;
- voor deze aanvullende uitkering de bijstandsregels gelden, waardoor zo'n 10% van de werknemers, maar een 'half salaris' ontvangen, omdat zij een werkende partner hebben en als gevolg daarvan geen recht op een aanvullende uitkering hebben;
- de uitvoering voor zowel betrokken werknemers als gemeentelijke sociale diensten door bevoorschotting en verrekeningen achteraf complex is;
- betrokken werknemers bovendien geen pensioen- en WW-rechten opbouwen;
- 60% van de jonggehandicapten in de Participatiewet ook op dit moment niet in staat is om zelfstandig het minimumloon te verdienen, dat ook in de toekomst niet zal kunnen en met de plannen van het kabinet tot bijstandsniveau worden veroordeeld;
- ruim 70% van de werkgevers tegen het kabinetsplan is, onder andere omdat zij geen behoefte aan weer een nieuw instrument hebben en dat ook werknemersvertegenwoordigers, cliëntenorganisaties, brancheorganisaties en deskundigen en het College voor de Rechten van de Mens zich inmiddels tegen het kabinetsplan hebben uitgesproken;
- het plan van het kabinet zorgt voor verschillen tussen werknemers: de ene werknemer krijgt een cao-loon, de ander loon en eventueel een aanvullende uitkering. Bovendien hebben arbeidsbeperkten geen recht op extra's die andere werknemers wel krijgen, zoals extra vakantiedagen of een dertiende maand;
- het wenselijk is dat ook de raad zich uitsprekt over het plan van het kabinet, omdat het huidige plan forse gevolgen heeft voor Stadjes die onder de doelgroep vallen, onder wie enkele duizenden Stadjes die een bijstandsuitkering ontvangen:

spreekt uit:

- het plan van het kabinet om loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking te vervangen door loondispensatie onwenselijk te vinden;
- deze mening over te brengen aan kabinet en Tweede Kamer.

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? Gaat uw gang.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Op zich heeft het college zich duidelijk uitgesproken en mijn fractie heeft er ook al vragen over gesteld, maar toch vinden wij het van belang om ook deze motie mee in te dienen. Als er iets is wat het kabinet doet wat buikpijn veroorzaakt bij mijn fractie en bij mijzelf, is het wel dit voorstel. Dat je mensen die nu werk hebben en gewoon loon krijgen van hun werkgever weer afhankelijk maakt van de sociale dienst. En dat je mensen zo ongelijk behandelt, omdat ze gehandicapt zijn, dat ze straks 600 tot 800 euro verdienen voor een volle week werken, omdat ze een partner hebben die wel gewoon werk heeft en dat ze dus helemaal geen aanvulling krijgen vanuit de uitkering. Dat je mensen hun pensioen afpakt. Wij vinden het daarom erg van belang dat wij als deze raad hier gezamenlijk een uitspraak over doen. Dank u.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u wel. Allereerst moet ik opmerken, naar aanleiding van de woordvoering van mevrouw Van Gijlswijk, dat de Stadspartij niet meer bestaat. Dus ja, hoe moet ik nu reageren? Wij zijn Stad en Ommeland, zoals u weet.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou, voorzitter, mevrouw Riemersma was ook lid van de rechtsvoorganger van Stad en Ommeland en u hebt onder de naam Stadspartij aan de verkiezingen meegedaan. Dus uiteindelijk is het gewoon allemaal één pot nat. Het verschil is alleen dat u van standpunt bent veranderd. En ik ben benieuwd wat uw achterban daarvan vindt.

De VOORZITTER: Oké, oké. Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u wel. Ik protesteer tegen één pot nat. Dat ten eerste. En in de commissie hebben wij opgemerkt dat er een dilemma is. Het gaat nu steeds over mensen die al werk hebben en die een arbeidshandicap hebben, maar waar wij ons zorgen over maken zijn de mensen in de toekomst. De consequentie zal zijn dat die mensen helemaal niet aan het werk komen. Die zijn dan aangewezen op de bijstand. Willen PvdA en SP dat? Dat die mensen totaal niet aan bod komen, als dit doorgaat? Ik kreeg geen duidelijk antwoord of er inderdaad meer werkgelegenheid zou kunnen ontstaan door een ander systeem te hanteren, zoals de loondispensatie

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ik heb daar nog wel een vraag over. Inderdaad blijkt uit de rapportages dat het helemaal geen extra werk voor deze mensen oplevert. Het blijkt uit elk onderzoek dat er geen enkel voordeel aan dit voorstel zit. Wil mevrouw Riemersma daarop reageren?

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Ja, dat wordt geponereerd, maar die bewijzen heb ik zelf niet gezien.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, kan ik dan concluderen dat mevrouw Riemersma zich niet verdiept in de rapporten die over dit wetsvoorstel zijn verschenen?

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Anderen nog?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou, voorzitter, als mevrouw Riemersma niet reageert op mevrouw Bloemhoff, dan wil ik nog wel even terug naar zevenenhalf jaar geleden. Toen vond mevrouw Riemersma, van welke partij ze toen ook lid was, dat een experiment voor loondispensatie geen enkele zin had, want het zou mensen niet aan het werk helpen.

De VOORZITTER: Het komt mij voor dat u ...

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dus waarom beweert mevrouw Riemersma ...?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk! Het komt mij voor dat u dit net ook gedaan hebt, in bijna precies dezelfde bewoordingen. Dus volgens mij is de boodschap overgekomen en u moet het doen met het antwoord dat u krijgt.

Wie mag ik het woord geven? De heer Zirkzee.

De heer ZIRKZEE (D66): Dank u wel, voorzitter. Vorige keer hebben we het er al over gehad en we hebben aangegeven dat wij de collegebrief die gestuurd is ook steunen. Verder onderzoek wordt gedaan naar het plan. Ja, helemaal geen loondispensatie, dat gaat wel heel erg ver. Maar het voorstel zoals het er nu ligt van de regering, verdient absoluut geen schoonheidsprijs. Daar wou ik het bij laten.

De VOORZITTER: Mevrouw Chakor.

Mevrouw CHAKOR (GroenLinks): Gezien de tijd houd ik het kort. We kunnen ons aansluiten bij de beeldende woordvoering van de PvdA.

De VOORZITTER: De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Nou, dan zeggen we nog maar weer eens: we gaan de commissie niet overdoen. Ik zal het kort houden. Wij gaan hier niet het landelijke beleid bepalen. Wij hebben gezien dat het college al een signaal heeft afgegeven en nu is het landelijk afwachten wat de keuzes daar worden.

De VOORZITTER: Ik kijk nog even rond. De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil even de motie afwachten om het dictum goed te zien. Zoals in de commissie aangegeven, hebben de ChristenUnie-leden ook aangegeven niet achter de plannen voor loondispensatie te staan. Dat geldt ook voor onze fractie. We zijn blij dat het college dit ook heeft aangegeven en aan het kabinet wil doorgeven en we zien deze motie van de SP dan ook als steun in de rug. Dus we zullen de motie steunen.

De VOORZITTER: Dan kijk ik nog even verder rond. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. Wat de heer Koopmans net zei over de ChristenUnie, geldt ook voor de CDA-leden en ook voor de CDA-fractie. Maar ik moet de motie nog iets beter bestuderen om te weten of wij daarmee instemmen. Maar de loondispensatie zoals die er nu ligt bij het kabinet, ondersteunen wij niet.

De VOORZITTER: Dan gaan we nu naar de wethouder.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, dank u, voorzitter. Ik zal ook proberen het kort te houden. Deze brief had een positieve aanleiding, namelijk het feit dat wij als arbeidsmarkt het heel goed doen met het realiseren van afspraakbanen: meer dan 3200. Maar ook een wat minder positieve aanleiding, namelijk de donkere wolken die boven dit succes hangen, met het voorstel voor loonkostendispensatie voor deze doelgroep. Ik hoef verder niets toe te voegen aan een aantal negatieve effecten die dat voorstel heeft. Daar heeft een aantal van u al iets over gezegd. Dat staat ook in de motie en dat hebben wij zelf ook als arbeidsmarktregio Groningen, en niet alleen wij, kenbaar gemaakt aan het kabinet. Op dit moment is de stand van zaken dat de staatssecretaris, ook op basis van opmerkingen die in de Tweede Kamer zijn gemaakt, huiswerk doet om te kijken wat dit nou betekent. We zitten nu dus eigenlijk in een fase waarin we dat moeten afwachten. Vanuit die optiek zouden wij graag een motie vanuit de hele raad zien. We hebben als college natuurlijk al een standpunt ingenomen, en ook de arbeidsmarktregio. We zouden ons goed kunnen voorstellen dat de raad dat standpunt met deze motie ondersteunt.

De VOORZITTER: Dan stel ik voor dat wij zo meteen gaan stemmen. Hebt u inmiddels allemaal de motie kunnen zien en lezen? Laat ik daar even mee beginnen. Mijnheer Bolle, hebt u haar gezien? Oké. Anderen ook? Dan geef ik nu ruimte voor stemverklaringen. Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Van Stad en Ommeland. Dank u wel. Gezien wat het college heeft gezegd, zullen wij voor deze motie stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Verder geen stemverklaringen? Dan gaan wij over tot stemming. 36 voor, 3 tegen. De motie is aanvaard.

7.d: Overnachtingenmarkt (collegebrief 24 mei 2018)

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, het zal geen verrassing zijn, want in de commissie heeft mijn fractie, in de vorm van mijzelf, aangegeven dat wij eigenlijk een verbod willen op Airbnb. Ik zag dat daar geen overgrote meerderheid juichend voor op de banken stond. Ik hoor iedereen zeggen: er moeten voorwaarden komen, we moeten voorwaarden stellen aan Airbnb. Dat lijkt mij een ongelofelijk goed plan. Want volgens mij werkt iedere andere markt zo die wij hebben in de stad, waarbij het gaat over collectieve goederen. Zo zien wij wonen ook, maar ook bijvoorbeeld de taximarkt. Ik kan me niet voorstellen dat we geen vergunningen vragen aan taxichauffeurs voordat ze gaan rondrijden. Ik kan me niet voorstellen dat we thuishulporganisaties of thuiszorgorganisaties vergunningloos laten opereren op de thuiszorgmarkt. Ik kan me niet voorstellen dat we bij de warenmarkt in een keer stoppen met een vergunningstelsel. Ik kan me niet voorstellen dat we bij het Wmo-vervoer in een keer zeggen: nee jongens, dat hoeft niet, je hoeft geen rijbewijs of iets te halen, ga maar lekker de markt op, rijden met die hap. Voorzitter, onder die aannames die we op heel veel andere markten hebben, vragen we vergunningen om te verhuren. We hebben zelfs bed and breakfasts die tegenwoordig ook toeristenbelasting moeten betalen.

De VOORZITTER: Ik ga u langzamerhand even onderbreken. Dank u. Mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan de SP. Die haalt er allerlei marktpartijen bij, maar stel nou dat ik vrijwillig u ergens naartoe breng. Dat is dan geen taxidienst. Dan zijn daar toch ook niet heel veel voorwaarden voor bedacht?

De heer DIJK (SP): Ja, maar volgens mij is Airbnb niet vrijwillig. Dan heet het couchsurfing of iets dergelijks. Maar voorzitter, ik kan me niet voorstellen ...

De VOORZITTER: Nee, ik ga nu naar de heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Ja, voorzitter, ik snap het verhaal van de SP niet zo. Het college geeft juist aan dat men regels wil. Dus ik snap uw verhaal niet. Als u vraagt: waarom zijn er geen regels? Het college gaat bezig met regels. Maar u wilt voorsorteren of zo? Ik begrijp het niet helemaal.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik zou het inderdaad willen verbieden totdat er regels zijn. Totdat we die voorwaarden hebben gesteld. Dat klopt heel goed. Het is ook niet zo dat je nu met je taxi kan gaan rondrijden en geld kan gaan vangen en dan zeggen: die vergunningen doen we even over een halfjaar, dat doen we nu even niet. Dus eerst regels stellen en dan pas toelaten op een markt en dan pas zeggen: Airbnb, je bent welkom in Groningen, maar ook even belasting lappen, want jullie maken zo'n 30 miljard euro omzet per jaar.

De VOORZITTER: Eerst de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, ik was eigenlijk benieuwd wat het dictum van de motie is. Dat snap ik misschien een beetje de tirade.

De heer DIJK (SP): Daar was ik nog niet.

De VOORZITTER: Dan mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Een aanvullende vraag aan de SP. Ze doet een beetje alsof het verplicht is om van Airbnb gebruik te maken. Is de SP zich ervan bewust dat het niet hoeft?

De heer DIJK (SP): Volgens mij heb ik dat nooit gedaan. Laat ik ook even de VVD in herinnering brengen dat zij groot voorstander was van toeristenbelasting voor bed and breakfasts, dus ik zou niet weten waarom we nu bij Airbnb zeggen: nee joh, ga maar even door met verhuren van kamers, jij hoeft geen belasting te betalen, maar bed and breakfasts en hotels wel.

Voorzitter, ik zei net twee, drie keer achter elkaar: "Ik kan mij niet voorstellen dat". Ik vind het gekke dat bij Airbnb, omdat het hip en happening is, de gemeenteraad dan zegt: we zien het even door de vingers, je hoeft geen vergunning te hebben, je hoeft niet aan die voorwaarden te voldoen. Dus ik zal het dictum even voorlezen. Wij willen dat, voordat Airbnb op de markt wordt toegelaten, zij voldoen aan gebruikelijke voorwaarden, zoals brandveiligheid, sociale hygiëne en toeristenbelasting. Nog voordat er via Airbnb in Groningen één overnachting plaatsvindt. Dank u wel.

Motie 6: Geen indringers op de overnachtingenmarkt (SP)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende de collegebrief Overnachtingenmarkt,

constaterende dat:

- het aantal overnachtingsplekken dat door/via Airbnb verhuurd wordt, groeiende is;
- de gemeente geen enkele voorwaarden aan (verhuur via) Airbnb stelt in verband met het verhuren van overnachtingsplekken;

overwegende dat:

- de gemeente wel voorwaarden stelt aan het verhuren van overnachtingen in hotels en bed & breakfastvoorzieningen;
- de gemeente op vele andere markten geen willekeurige indringers zonder voorwaarden toelaat (bijvoorbeeld: de taximarkt, huishoudelijke hulp, de warenmarkt, Wmo-vervoer, enz.);

verzoekt het college:

- ervoor te zorgen dat Airbnb zich eerst aan de voor deze sector gebruikelijke voorwaarden houdt, zoals brandveiligheid, (sociale) hygiëne en toeristenbelasting, voordat overnachtingen via Airbnb in de gemeente Groningen worden toegestaan;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Is de heer Dijk zich ervan bewust dat Airbnb al geruime tijd in Groningen bezig is?

De heer DIJK (SP): Ja.

De heer BANACH (Student en Stad): Vanwaar dit dictum dan? Dan is het toch gelijk niet meer mogelijk?

De heer DIJK (SP): Klopt, voorzitter. De SP is de eerste partij die het probleem van Airbnb heeft aangekaart in de stad. Dat is ongeveer een halfjaar tot een jaar geleden. Toen vroegen wij al aan het college: "Er is een enorme toename in Airbnb. Volgens mij moeten we daar iets mee." Ik vind nu langer wachten onnodig.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Op dit moment onderschrijf ik niet dat wij hier in Groningen een probleem hebben met Airbnb. Wellicht dat het er in de toekomst nog komt, maar op dit moment zeker nog niet.

De heer DIJK (SP): De voorzitter van de Horecavereniging Noord zegt nadrukkelijk dat het een probleem is, dat het een ongelijk speelveld creëert. En als we kijken naar andere steden, ik hoef het niet eens alleen met Amsterdam te vergelijken hoor, mijnheer Loopstra, dan zorgt Airbnb inderdaad vaak wel voor problemen. Druk bezoek in portieken of in flats en een grote druk op de buurt door toeristen.

De VOORZITTER: De heer Bolle. Niet meer? Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Voorzitter, het gaat vaak om incidentele verhuur van je eigen woning. De vraag aan de SP is: gunt ze nou mensen die dat af en toe doen niet een extra centje dat ze kunnen verdienen?

De heer DIJK (SP): Ja, dat klinkt als een leuke vraag. Nee, want aan de andere kant zijn er ook mensen die in de bed and breakfasts werken, die wel netjes belasting betalen, hotels die netjes belasting betalen. Dat zorgt ook voor werkgelegenheid. Sterker nog, daarom zijn er heel veel partijen die het Hampshirehotel een uitbreiding hebben gegund. Voorzitter, het gaat ook ten koste van mensen die een fatsoenlijke beroepsopleiding hebben gevolgd, die in hotels aan het werk zijn. Die kunnen ook de dupe zijn.

De VOORZITTER: Uw enthousiaste woordvoering roept veel vragen op. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Wie zegt dat mensen die een huis of een kamer verhuren geen belasting betalen? Als je inkomsten krijgt, betaal je daar toch gewoon inkomstenbelasting over?

De heer DIJK (SP): Een verhuurbelasting in een vorm zoals een bed en breakfast of een hotel doet, een toeristenbelasting? Ik vind het een goede stellingname als wij er in deze stad naartoe gaan dat een huis is om in te wonen, en niet om voortdurend te verhuren of uit te melken. Daarom moeten we nu regels stellen, maar voordat we Airbnb nog verder toelaten in de stad, moeten die regels er al zijn.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, ik vind het toch fascinerend dat we hier in een keer regels voor moeten opleggen. Als we dit breder trekken, zou je ook kunnen zeggen dat mensen ook niet via Marktplaats bijvoorbeeld mogen handelen. Dat is ook een manier. Als je bijvoorbeeld via Marktplaats een fiets verkoopt, dat je als het ware een fietswinkelier in Groningen tegen de borst stuit. Dan zou je ook iets tegen Marktplaats moeten doen.

De heer DIJK (SP): Daar zal ik eens even over nadenken, mijnheer Banach. Het is een totaal andere situatie, als het gaat om een gelijk speelveld ja of nee, maar ik wil daar best een keer met u over verder denken.

De VOORZITTER: Deze discussie gaat zich nu zodanig verbreden, dat ik haar nu weer wil inperken. Gaat u nog maar even terug, want de heer Bolle krijgt van mij het laatste woord in deze beraadslaging. Daarna gaan we naar de wethouder.

De heer BOLLE (CDA): Nou ja, wat ik mij dan afvraag: stel we nemen deze motie aan. Denkt de heer Dijk dan dat we daadwerkelijk een juridische titel hebben om vanaf morgen elke overnachting die via Airbnb geboekt wordt in deze stad tegen te gaan? En wat zou die titel dan zijn? Het is toch meer om uw punt te maken dan dat het ook daadwerkelijk haalbaar is om die Airbnb nu uit te bannen? Ik ben het eens dat het goed zou zijn om regels te maken, maar dit heeft toch helemaal geen zin? Morgen kunnen er nog steeds mensen boeken en overmorgen ook, ook als deze motie is aangenomen.

De heer DIJK (SP): Nou, dan moeten we daar zo snel mogelijk vanaf. Daar moeten we gewoon naar streven. Ja, op die toer kunnen we eigenlijk nooit een voorstel doen. Ik zeg alleen: we moeten eerst regels hebben, voordat wij het toestaan. Zodra we inderdaad kunnen gaan handhaven, moeten we dat gaan doen. En als mensen zich niet aan de regels houden, dan worden ze beboet.

De VOORZITTER: Volgens mij zijn de diverse standpunten meer dan duidelijk. Het woord is aan de wethouder.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Voorzitter?

De heer HONKOOP (VVD): Voorzitter? Er zijn nog mensen die een woordvoering willen houden.

De VOORZITTER: Ben ik te snel? Nou, dan moet de wethouder nog even nadenken over hoe hij dat straks gaat doen. Wie wil nog verder het woord voeren? Mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wat onze fractie betreft geeft deze nieuwe ontwikkeling in de overnachtingenmarkt vooral kansen. Kansen voor inwoners in deze stad, maar zeker ook kansen voor toeristen. Wij zijn het wel eens dat er een gelijk speelveld moet zijn en we hebben dus ook in de commissie al aangegeven: we gaan het nu allemaal inventariseren; kijk nou vooral of je met de huidige regelgeving bij de traditionele overnachtingenmarkt juist met wat minder regels toe kan, zodat je een gelijk speelveld krijgt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Wethouder Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u wel, voorzitter. De motie zie ik nog even snel, al weet ik wat er ongeveer in staat. We hebben het over de overnachtingen, wat natuurlijk over veel meer gaat dan alleen het fenomeen Airbnb, of andere, vergelijkbare websites, uitgebreid gehad. Dat debatje wordt voor een deel overgedaan hier in de raad. Wat wij voorstellen in deze brief is dat wij juist grip willen krijgen op dit soort nieuwe fenomenen. Grip vanuit het idee dat we echt willen weten op welke schaal het in de stad plaatsvindt en of het een probleem is. Op dit moment hebben we simpelweg geen instrumenten om daar op een gefundeerde wijze iets van te vinden. Natuurlijk zijn er signalen. Ik ben zelf laatst in de Schilderswijk geweest, daar kwam ook vanuit bewoners de roep: breng nou eens in beeld hoe het nou gaat met een fenomeen als Airbnb in de stad en denk erover na als overheid hoe je dat op een of andere manier zou kunnen reguleren. Dus dat is precies de stap die wij nu voorstellen door een aantal maatregelen te onderzoeken. Bijvoorbeeld toeristenbelasting, maar ook door er bij het Meldpunt Overlast een aparte categorie van te maken, zodat wij over het fenomeen Airbnb en op welke schaal dit plaatsvindt

en waar het plaatsvindt weten of het tot overlast, dan wel verdringing op de woningmarkt zou kunnen leiden. Dat lijkt me ook wel de beste volgorde.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): En voorzitter, laat ik gewoon een vraag stellen. Toen wij een halfjaar geleden dit probleem aan de raad stelden in de gemeenteraad en tot het moment dat deze brief er ligt, is er dus eigenlijk niets gebeurd om dat verder te onderzoeken? Of verder te kijken welke voorwaarden je daar dan aan moet stellen? Ik vind dat er dan eigenlijk een halfjaar stilgezeten is.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nou, het is natuurlijk niet zo dat we in dat halfjaar niets gedaan hebben. Wat voor voorwaarden je zou kunnen stellen, daar hoeven we op zich niet heel veel onderzoek naar te doen, omdat er in een aantal andere steden, u hebt een paar maal Amsterdam genoemd, precies in beeld gebracht is wat voor voorwaarden je kunt stellen. Het punt is alleen dat een vergelijking met Amsterdam volstrekt zinloos is en eigenlijk ook onzinnig is, omdat de situatie echt totaal anders is in Groningen dan in Amsterdam. We moeten eerst echt goed in beeld hebben wat het hier is. We hebben dus ook gekeken hoe we dat op een goede manier zouden kunnen doen en daar komen deze voorstellen op neer. Ik constateer dat er veel draagvlak in de raad is om dit in ieder geval in kaart te brengen en afhankelijk misschien van de partij, er een opvatting zou kunnen zijn over wat je zou moeten doen en hoe je dat zou moeten reguleren. Het begint ermee dat je weet hoe het zit. Dat is niet zo gemakkelijk. We zullen dat echt goed moeten registreren en onderzoeken. Dat kost tijd. Die tijd moeten we ook gaan nemen. Dat lijkt me ook het moment om eventueel aan maatregelen te gaan denken. Om nu te denken dat je zoiets eenvoudigweg kan verbieden, naast het feit dat het volstrekt disproportioneel is ten opzichte van de situatie zoals die nu in Groningen is, heeft het ook nul en generlei waarde als je niet eens weet waar je moet handhaven.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dan toch nog even een vervolgvraag hoor, over disproportionaliteit en de grootte van het probleem. We zien wel dat sinds het moment dat mijn partij dit heeft aangekaart, het aantal overnachtingen dat aan wordt geboden via Airbnb verdubbeld is.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, heel ongebruikelijk, maar ik wil nog even benadrukken, voor de juiste geschiedschrijving, dat het niet zo is dat de SP dit als eerste heeft gemeld. Het begint er nu op te lijken dat de SP de aanstichter is van een en ander, maar dat is niet helemaal het geval.

De VOORZITTER: Oké, waarvan akte.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nee, daar ben ik het mee eens. Ik denk dat het onterecht zou zijn om de SP als aanstichter van het fenomeen Airbnb aan te wijzen. Natuurlijk weten we dat het speelt en we hebben het er volgens mij ook al eerder als college over gehad en vanuit de raad zijn er vanuit meerdere kanten signalen op gekomen en ook vanuit de stad zijn die signalen er gekomen. Dat heb ik net ook al genoemd. Volgens mij zijn er heel veel mensen en organisaties die dit fenomeen hebben aangekaart, dus moeten we het er op een goede manier met elkaar over hebben. Volgens mij is het dus niet gepast om zonder dat je precies weet wat er aan de hand is in de stad, hoe erg het is of hoe het zich kan ontwikkelen, al te pleiten voor een totaalverbod. Zelfs in een stad als Amsterdam, waar dit inderdaad behoorlijk uit de hand is gelopen, wordt niet voor een totaalverbod gepleit. Naar het idee van het college is dat disproportioneel. Dus we ontraden de motie.

De VOORZITTER: Oké. Ik dank u. Ik stel u voor dat wij de motie in stemming brengen. Is er behoefte aan een stemverklaring? De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Voorzitter, ik wil graag een stemverklaring geven. Wij juichen de toename van toerisme in de stad toe, in welke vorm dan ook. Tevens steunen wij het college om regels te stellen aan Airbnb. Dank u wel.

De VOORZITTER: Geen anderen? Dan gaan we stemmen. 6 voor, 33 tegen. De motie is verworpen.

7.e: Vervolg pilot alternatief vervoer west (raadsvoorstel 24 mei 2018, 6974313)

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ik zal proberen het in een minuut te doen. Toen wij kozen voor Bestemming binnenstad, om de binnenstad leefbaarder te maken, was de discussie levensgroot: wat doen we met de bereikbaarheid voor mensen die tijdelijk of permanent minder mobiel zijn, moeilijk ter been zijn? We hebben toen besloten dat we een pendelbusje zouden invoeren en dat pendelbusje had als doel mensen naar die moeilijk bereikbare plekken in de binnenstad te brengen. Mijn fractie heeft toen ook meteen gezegd: we zouden de zaak eigenlijk kunnen omdraaien. Om de situatie die we al decennia hebben, dat grote delen van de binnenstad eigenlijk niet te bereiken zijn met het OV, zo te keren dat je met een kleiner busje wat dieper de binnenstad inkomt, op plekken waar je tot nu toe niet kon komen. Die kans ligt er nu. We hebben een tijdje geëxperimenteerd met de pendelbus. Dat was nog geen heel groot succes, maar dat geeft niet, want we gaan doorontwikkelen en we denken dat het ook te maken heeft met de route die het busje tot nu toe reed.

Heel positief is dat het college zegt: we gaan doorontwikkelen, we gaan de route aanpassen en we gaan met experimenten kijken of we die bus beter kunnen laten aansluiten op het gebruik. Dan zie je ook dat het gebruik toeneemt. Hartstikke goed. Daarbij willen wij het college een steuntje in de rug geven, omdat wij denken dat die route nogal wat uitmaakt. Als je de zaak beter wilt maken dan hij was, zou je eigenlijk nog wat dieper de binnenstad in moeten gaan. Dan zou die route dus niet over de diepenring moeten blijven rijden, maar een inprik moeten maken richting Broerstraat, Boteringestraat, Oude Kijk in 't Jatstraat en via de Rode Weeshuisstraat naar de Grote Markt gaan. Dat zou een spectaculaire verbetering zijn. Wij weten dat het college daar ook naar gekeken heeft. We weten ook dat er wat hobbels op de weg zijn, maar wij denken dat, als je daar nog eens goed naar kijkt – we gaan toch voor miljoenen in de binnenstad investeren – je die hobbels, als je ze zichtbaar maakt, wel zou kunnen oplossen. Wij willen daar verder naar kijken.

Het andere punt is ook de timing van de experimenten. Experimenten, daar geloven wij zeer in, maar probeer daar ook flexibel mee om te gaan en als een experiment nog in de groeifase zit, kap het dan niet af, maar kijk of het experiment nog even door kan gaan, voordat je met een volgend experiment begint.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Nog even terug als dat mag, naar de route van de busjes. De PvdA wil de route aanpassen, zodat een deel van de noordelijke binnenstad beter bereikbaar zou kunnen worden. Maar geldt dat, als het gaat om de route die het college voorstelt, ook niet voor de Hortusbuurt bijvoorbeeld?

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, we zullen ook niet pleiten om ze niet via de Noorderhaven te laten rijden, maar via de Noorderhaven kun je via de Oude Ebbingestraat naar de Grote Markt. Maar je kunt ook iets westelijker. Dat betekent dat je een heel belangrijk deel van de binnenstad bereikt, waar ook ouderen naartoe willen, of het nu het academiegebouw is of het gebied van de huidige bibliotheek, indirect kom je een heel stuk dicht bij de Vismarkt. Wij weten van een heleboel mensen dat het een toegevoegde waarde zou hebben om die haltes wat dicht bij de binnenstad te brengen. Het is een plus. Het zou niet ten koste gaan van de Noorderhaven, het is juist zo dat je net iets slimmer die route maakt, zodat je nog beter in het weefsel van de binnenstad komt. Wij denken dat het verstandig is. Je kunt zeggen: het college is daar ook mee bezig geweest, maar wij denken dat deze moties eraan bijdragen dat het college, maar ook wij als raad, er wat dicht bij gaan zitten de komende tijd. Dat we onszelf disciplineren om te kijken hoe het verder gaat met dat busje. Hoe zit het met die routing? Hoe zit het met de timing? Ongetwijfeld zullen we hobbels tegenkomen, maar als we die niet bespreken, hier in de raad, dan kunnen we ook niet zien of het toch de moeite waard is om die hobbels op te lossen, zodat we uiteindelijk een veel betere bereikbaarheid van de binnenstad krijgen.

We hebben twee moties. De ene motie gaat over die aanpassing van de route, om daar nader naar te kijken en dat doen we samen met de SP, en de andere motie om te kijken of je flexibel kunt zijn met de timing van die experimenten, dienen we samen in met de SP en de Partij voor de Dieren. Dank u wel.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, toch nog een vraag, als dat mag.

De VOORZITTER: Natuurlijk, gaat uw gang.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik had nog een vraag over de routes. De heer Ruddijs noemt een aantal voordelen van alternatieve routes, die in zijn motie staan. Daar kun je het wel of niet mee eens zijn. Maar ziet de heer Ruddijs ook nadelen? Bijvoorbeeld de Boteringestraat, die eigenlijk verder heel rustig is en de Oude Kijk in 't Jatstraat, die nu eigenlijk zo weinig ruimte heeft en waar al zoveel gebeurt, dat het juist krapte zou opleveren in die straat?

De heer RUDDIJS (PvdA): Voorzitter, naar de mening van de PvdA is nou juist het leuke van dit busje, dat het eigenlijk helemaal niet zo belastend is voor de binnenstad. Je moet natuurlijk altijd met verstand van zaken kijken waar het veilig langs kan rijden, maar dat zou je kunnen onderzoeken. De kleinschaligheid van het busje is denk ik het voordeel. Dat het juist op plekken kan komen waar een normale bus niet kan komen. En het voordeel dat je, die vreselijke term, die 'minder mobielen' echt op plekken kunt brengen waar ze de afgelopen veertig jaar niet met het OV konden komen, vinden wij zo'n groot voordeel. Dus als je het veilig kunt inrichten, je zult af en toe wat moeten doen bij bepaalde kruisingen op de inrichting, zodat het busje daar op een veilige manier langs kan gaan, denken wij dat er zeker mogelijkheden toe zijn.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, over dat laatste antwoord. Dat verbaast mij nogal, want dit gaat over een experiment voor twee keer een halfjaar, dus voor een jaar in totaal. En u hebt het over het aanpassen van kruispunten.

De heer RUDDIJS (PvdA): Nou, als een overweging. We hebben ons natuurlijk verdiept in de materie. Een overweging om het busje niet dwars over de Vismarkt te laten rijden, heeft te maken met de inrichting van de stad, de drukte. Dus daar zul je goed naar moeten kijken. Dus ik kan me ook voorstellen, als je het over de Broerstraat hebt of de Boteringestraat, dat je op bepaalde kruisingen even moet kijken hoe het zit met eenrichtingsverkeer. Is daar ruimte? Dan zou je je kunnen voorstellen dat je misschien door een shared-space-inrichting op een andere manier toch wat meer ruimte creëert, zodat het busje er veilig langs kan.

De VOORZITTER: Laatste puntje, want ik zou eigenlijk graag die moties zien.

De heer LUHOFF (D66): Maar begrijp ik het dan goed dat voor een experiment, met de duur van een jaar, u een kruispunt anders wilt inrichten, bijvoorbeeld shared-space-achtig? Is dat niet wat te veel van het goede voor een experiment? Is dat niet veel beter voor de definitieve situatie?

De heer RUDDIJS (PvdA): Nou, volgens mij kent een experiment nooit grenzen. Je kunt shared space ook met borden of iets anders doen, je hoeft niet meteen heel spectaculaire dingen te doen. Maar als je ziet dat een bepaalde richting werkt of als je het vermoeden hebt dat de bottleneck een bepaalde stoeprand is, dan kun je inderdaad kijken of je die stoeprand wat kunt afzwakken of dat je daar een maatregel voor kunt nemen.

Motie 7: Pendelbus wordt met goede route een succesbus (PvdA, SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende het Vervolg pilot alternatief vervoer west,

constaterende dat:

- bij het vaststellen van de Binnenstadvisie is vastgesteld: "Er komt een vorm van alternatief vervoer in de binnenstad als aanvulling op het openbaar vervoer. Dit 'publiek vervoer' is kleinschalig, milieuvriendelijk en inpasbaar in de openbare ruimte";
- voorgesteld wordt om de pendelbus om via de Noorderhaven en Oude Ebbingestraat naar de Grote Markt te laten rijden;
- het college de route van de pendelbus langs de rand van de binnenstad op 13 juni 2018 motiveert met het argument dat het streven is om "minder verkeersbewegingen in de binnenstad te krijgen";

overwegende dat:

- de route over de Noorderhaven een grote verbetering is van de bereikbaarheid van de binnenstad voor de groep minder mobielen;

- de pendelbus expliciet bedoeld is om de binnenstad ook binnen de diepenring beter bereikbaar te maken voor de groep minder mobiele;
- de pendelbus geen verkeersbeweging is die uit de binnenstad moet worden geweerd;
- een route via de Oude Kijk in 't Jatstraat of Oude Boteringestraat en Rode Weeshuisstraat de bereikbaarheid van het noordwestkwadrant van de binnenstad voor de groep minder mobiele substantieel zou kunnen verbeteren;
- er grote kansen liggen om met een halte in of nabij de Broerstraat de bereikbaarheid van de binnenstad voor minder mobiele zelfs beter te maken dan de situatie zoals die sinds decennia is;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of de pendelbus in plaats van via de Oude Ebbingestraat ook via de Oude Kijk in 't Jatstraat dan wel via de Oude Boteringestraat en vervolgens via de Rode Weeshuisstraat kan gaan rijden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 8: Pendelbus experiment heeft tijd nodig (PvdA, SP, PvdD)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende het Vervolg pilot alternatief vervoer west,

constaterende dat:

- bij het vaststellen van de Binnenstadvisie is vastgesteld: "Er komt een vorm van alternatief vervoer in de binnenstad als aanvulling op het openbaar vervoer. Dit 'publiek vervoer' is kleinschalig, milieuvriendelijk en inpasbaar in de openbare ruimte";
- voorgesteld wordt om met twee verschillende experimenten na elkaar ervaring op te doen teneinde de werking van de pendelbus te kunnen optimaliseren;
- experiment 1 met een vaste route grotendeels om de binnenstad heen rijdt;
- experiment 2 op afroep rijdt en ook in de binnenstad halteert;

overwegende dat:

- experimenten een zekere tijd nodig hebben om betrouwbare resultaten te kunnen opleveren;
- busroutes tijd nodig hebben om bekend te geraken bij het publiek;
- een proeftijd van vijf maanden voor experiment 1 (september 2018 tot en met januari 2019) mogelijk te kort is om betrouwbare resultaten te krijgen op basis waarvan verantwoorde conclusies kunnen worden getrokken;

verzoekt het college:

- de start van experiment 2 uit te stellen indien na een evaluatie blijkt dat het busgebruik van experiment 1 boven verwachting is en er een stijgende trend in het gebruik is waar te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ik kan mij gedeeltelijk aansluiten bij mijn voorganger, als het gaat over het stuk van experiment 1. We staan ook op die motie. Daarnaast, voorzitter, vinden wij de voorgestelde prijsverhogingen met 1 euro onnodig. Deze prijsverhoging draagt slechts voor 1% bij aan het totale budget voor de pilot en kan een negatief effect hebben op de bestaande reizigersaantallen en ook op potentiële nieuwe reizigers. Daarom dienen wij samen met de SP een motie in om van deze prijsverhoging af te zien. Dank u wel.

Motie 9: Pendelbus op viefteg cent (Partij voor de Dieren, SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2018, besprekende het raadsvoorstel Vervolg Pilot Alternatief Vervoer West (raadsvoorstel 24 mei 2018),

constaterende dat:

- het college voorstelt om vanaf september 2018 alle passagiers zonder Wmo- of Stadspas 1 euro te laten betalen voor een ritje in de pendelbus in plaats van de huidige € 0,50;
- van de ongeveer tweehonderd passagiers per week slechts de helft een betalende passagier is,
- het totale jaarbudget voor het alternatieve vervoer circa 250.000 euro is;
- de geplande prijsverhoging met de huidige gebruikersaantallen 2600 euro zou opbrengen op jaarbasis,

overwegende dat:

- het bereikbaar houden van de binnenstad voor anders mobilen van groot belang is;
- niet iedereen die slecht ter been is beschikt over een Wmo- of Stadspass, waaronder mensen die tijdelijk slecht ter been zijn;
- de prijsverhoging een negatief effect zou kunnen hebben op de aantallen van bestaande en potentiële nieuwe reizigers;
- de prijsverhoging niet bijdraagt tot een substantiële vermindering van het nodige budget;

verzoekt het college:

- bij de volgende fase van de pilot Alternatief Vervoer West de ritprijs voor betalende passagiers stabiel te houden op € 0,50;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank u wel. Toen dit pendelbusje in de raad werd voorgesteld, waren wij tegen dit busje, omdat wij dachten dat dit niet echt een kans van slagen had. Nu blijkt ook dat er een alternatieve route wordt voorgesteld. Daar willen wij best voor zijn, maar het tweede punt, namelijk op afroep een busje inzetten, is natuurlijk totale onzin. Je hebt daar Wmo-vervoer voor. Ik ben ook heel benieuwd hoe de adviesgroep over toegankelijkheid van de wethouder, die ook over dit soort dingen nadenkt, over dit voorstel denkt. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Ik kijk even of er nog anderen zijn die hier het woord over willen voeren. Niet? Dan is het woord aan de wethouder.

Wethouder VAN KEULEN: En voorzitter, dank u wel. De pendelbus is inderdaad ingesteld omdat uw raad zich zorgen maakte over de bereikbaarheid voor anders mobilen. Niet 'minder mobilen', alstublieft. Om ervoor te zorgen dat die toch nog in het centrum kunnen komen, zijn we dit gaan doen. U weet, het is een experiment van twee jaar. We hebben toen als college gezegd: "We komen ergens halverwege bij u terug en dan gaan we kijken hoe we dat experiment verder gaan doen." We hebben natuurlijk goed gekeken naar hoe we dat gaan doen. We hebben goed nagedacht over de route, we hebben ook onderzocht waarom deze route de beste zou zijn. Er zitten allerlei afwegingen achter en volgens mij hebben we die in de brief ook wel goed opgeschreven, maar dat is blijkbaar niet helemaal overgekomen. Dat heeft er onder andere mee te maken dat we de duur van het ritje zoveel mogelijk willen beperken. Die moet eigenlijk onder een kwartier blijven, anders hebben we namelijk een extra bus nodig en dan wordt het wel weer een heel duur experiment. Binnen de experimenteerruimte die we hebben, hebben we geprobeerd te optimaliseren om een beter product aan te bieden voor de potentiële doelgroep, want ik denk dat we het er allemaal wel over eens zijn dat het gebruik wel wat omhoog kan. Daarom gaan we nu dus ook dat experiment doen met die langere route, met andere plekken die bereikbaar zijn. Zo hopen we inderdaad ervoor te zorgen dat aan het eind van het jaar de mensen als sardientjes in een blikje in die bus zitten natuurlijk, want dat is ons doel. Dat gezegd hebbende, even naar de moties.

Ik heb al aangegeven in de commissievergadering, als het gaat over motie 8, dat als nou inderdaad blijkt dat het busje aan het eind van het jaar stampvol zit, we wel zes keer na gaan denken of we dan nog experiment 2 gaan doen. Dus die motie is wat het college betreft overbodig. Datzelfde geldt voor de motie 'Pendelbus met een route'. We hebben al onderzoek gedaan naar de route, we kunnen dat prima voor u nog een keer expliciet op een rij zetten, maar dat verandert wat ons betreft de uitkomst niet.

Ik denk dat het zaak is dat we zo goed mogelijk gaan kijken hoe we dit busje zo vol mogelijk kunnen krijgen. Het is waar dat het tarief omhooggaat, dan reageer ik ook maar even uit mijn hoofd op de motie van de heer Kelder van de Partij voor de Dieren. We hebben dat debatje ook gehad in de commissie. We bieden nu een totaal nieuw product aan. De route is langer, de mensen kunnen dus verder gebracht worden met het busje en we vinden het eigenlijk redelijk om te kijken wat die verhoging van die prijs, alleen voor mensen die niet tot bepaalde doelgroepen behoren – Stadspassers, Wmo-passers kunnen gewoon gratis mee – betekent voor het gebruik. Dus die motie ontraad ik ook, namens het college.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Ik heb nog een aanvullende vraag aan de wethouder. Is het nu eigenlijk niet zo dat we straks vier uitkomsten kunnen hebben? Een is: experiment 1 wordt een groot succes. Twee is: we gaan experiment 2 doen en dan merken we of dat iets goeds wordt. Of we concluderen dan aan het eind: we gaan terug naar dat wat nu rijdt, of 4: er komt nog een andere

route. Met andere woorden: we experimenteren nu, maar misschien hebben we over een jaar nog meer opties.

Wethouder VAN KEULEN: Als u zegt: we zijn aan het experimenteren en we weten dus niet op voorhand wat er uitkomt, denk ik dat u een uitstekende definitie geeft van het fenomeen experimenteren an sich. Dus ik denk dat u daar gelijk in hebt.

De VOORZITTER: Dank u wel. De beraadslagingen zijn gesloten. Mevrouw Woldhuis?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, de wethouder is totaal niet ingegaan op mijn punt over die Wmo, dat een busje op afroep niet zo veel toegevoegde waarde heeft, omdat je daar Wmo-vervoer voor hebt. Experiment 2 is dat.

Wethouder VAN KEULEN: Ik ben daar inderdaad niet op ingegaan, voorzitter, omdat ik dacht dat het wel duidelijk was dat deze bus niet alleen voor mensen met een Wmo-pas is, maar voor iedereen. Dus als iedereen die geen Wmo-pas heeft van de bus gebruik wil maken, zou een op-afroepdienst wel degelijk van toegevoegde waarde kunnen zijn.

De VOORZITTER: De beraadslagingen zijn nu echt gesloten. Is er behoefte aan een stemverklaring over de moties en het voorstel zelf? Ik stel voor om dat in een keer te doen. De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Mijn fractie zal het voorstel steunen. We hebben wat gedubd over de moties van de PvdA over alternatieve route en experiment. Als het gaat om motie 8 is mijn fractie, na de woorden in de commissie en ook nu weer na de woorden van de wethouder, tevreden dat we echt wel flexibel zullen kijken of we al dan niet met het tweede experiment beginnen, of dat we er niet te lang mee doorgaan als het niet werkt. Want daar heeft mijn fractie twijfels bij.

Motie 7: Mijn fractie ziet nu nog niet de voordelen van alternatieve routes, maar na een jaar wil ook mijn fractie nog een keer kijken of er misschien weer andere routes zijn. Daarom nu ook tegen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Dank u wel, voorzitter. Alleen over motie 7. Het is sympathiek hoor, om te kijken naar een alternatieve route, maar in die zin vinden wij dat het een soort microbenadering is om een route aan te gaan passen, terwijl het eigenlijk een macroprobleem oplevert om alle aanpassingen te doen. Dus daarom zullen wij tegenstemmen.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, dank u wel. Het college was bijzonder helder en heeft voor ons duidelijk gemaakt dat zowel motie 7 als 8 overbodig is en motie 9 is het geloof ik, niet op onze steun kan rekenen. We zijn wel enthousiast over het voorstel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Wij zullen toch voor motie 7 stemmen, omdat wij denken dat dit, vanuit de doelgroep geredeneerd, een goede aanvulling is. We stemmen wel tegen motie 8 en ook motie 9 zullen we niet steunen.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. Het allerbeste is natuurlijk dat de bussen op de Grote Markt gewoon blijven. Dan kunnen alle anders mobiele en ook de gewoon mobiele gewoon naar de Grote Markt. Maar goed, we zitten nu met dit feit van de busjes.

De VOORZITTER: Nee, het is een stemverklaring.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Ja goed, dat gebruik ik even om een statement te maken.

De VOORZITTER: Ja, dat snap ik.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Wij stemmen ook voor het raadsvoorstel en we gaan niet mee met de moties. We sluiten ons aan bij het CDA.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja, dank, voorzitter. Ook na de uitleg van de wethouder zullen wij tegen de ingediende moties stemmen. Wel zullen we voor het voorstel stemmen.

De VOORZITTER: Dank u. Nog andere stemverklaringen? De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Dank u wel. Wij hebben alleen motie 7 en 9 hier, dus daar kan ik alleen wat over zeggen. We zijn tegen beide, omdat het een beetje een pilot in een pilot gaat worden. Het wordt voor ons te onoverzichtelijk. Dank u.

De VOORZITTER: Oké. Ik kijk nog even rond. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, omdat motie 9 het waarschijnlijk niet gaat halen en wij ook niets zien in experiment 2, gaan wij tegen het voorstel stemmen en voor motie 9.

De VOORZITTER: Ik dank u. Wij gaan over tot het in stemming brengen van motie 7, 'De pendelbus wordt met een goede route een succesbus'. 15 voor, 24 tegen. De motie is verworpen.

Motie 8, 'Het pendelbusexperiment heeft meer tijd nodig'. 13 voor, 26 tegen. De motie is verworpen.

Motie 9, 'Pendelbus op viefteg cent'. 8 voor, 31 tegen. De motie is verworpen.

Dan breng ik in stemming het voorstel zelf. 38 voor, 1 tegen. Het voorstel is aanvaard.

7.f: Planontwikkeling Festivalterrein, Reitdiephaven (wensen en bedenkingen) (collegebrief 8 juni 2018)

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Dank u wel, voorzitter. Het CDA wil eigenlijk – ik wil natuurlijk niet de woordvoering van de commissie herhalen – dat het college opnieuw bekijkt welke inpassing in deze wijk kan plaatsvinden met betrekking tot het festivalterrein. In de commissie zijn daar grote woorden voor geuit, van: het is allemaal nodig, deze ontwikkeling, want dat vraagt een stad in het kader van het stedelijk belang. Met die gedachte zou je eigenlijk overal hoogbouw kunnen plaatsen in de stad en dat is niet de bedoeling. We hebben in de Reitdiepzone, kortgeleden, ook wel discussies gevoerd: waar ga je nu in de stad hoogteaccenten neerzetten? Daar is een heel proces aan voorafgegaan. In de nabijheid van de Reitdiephaven staat nu een hoogteaccent: 74 m hoog. Tenminste die staat er nu nog niet, hij wordt nog gebouwd, voor zevenhonderd studentenwoningen.

Voorzitter, mijn fractie wil geen hoogbouw op de festivallocatie zoals dat in de brief aangegeven is. De wijk heeft zich heel anders ontwikkeld door de jaren heen. In de hele wijk wordt beschouwd dat er te weinig mogelijkheden zijn voor spelen en ook wijkaccommodaties zijn weinig tot niet aanwezig. De vraag is of daar behoefte aan is en het antwoord is ja. Inpassing op dit stukje grond heeft een te grote impact bij bewoners, omwonenden en belanghebbenden en het draagvlak is dus niet aanwezig. En een andere invulling, voorzitter, is gewoon aanwezig. De gemeente bezit de grond, is niet getrouwd met een aannemer of ontwikkelaar door een contractuele verplichting. Het ondergrondse bestemmingsplan is ook voor het college niet heilig, omdat men dat ook wil aanpassen, maar dan in de hoogte. Dus als je dat allemaal samenneemt, krijg je dat er mogelijkheden bestaan om een andere invulling te geven. Dat is ook de motie die het CDA indient met de SP en de ChristenUnie, om te kijken welke opties allemaal mogelijk zijn en om die opties allemaal open te houden en dan te zeggen dat van de varianten 1 en 2 van hoogbouw afgezien wordt.

De VOORZITTER: Mevrouw Brouwer, GroenLinks.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Hoor ik nu het CDA pleiten voor speelruimte op deze plek? U geeft aan dat er weinig speelruimte is in de wijk. Nu ken ik de wijk ook, en er is onlangs al meer speelruimte

bijgekomen en er is toch best veel speelruimte in deze wijk. Dan ken ik wel wijken waar veel minder speelplekken zijn.

De heer LAMERS (CDA): Het is een voorbeeld om aan te geven dat er een alternatieve invulling gegeven kan worden bij dit specifieke terrein. Dat heb ik in de commissie ook gezegd; het is een soort hardnekkige fuik waarin gezwommen wordt van: hoogbouw, dat moet. Het is dat, hoogbouw, of het is die 24 m voor de hotelinvulling van het bestemmingsplan. Maar wij denken daar anders over. De wijk heeft zich anders ontwikkeld en hoe zou je de inpassing dan het beste kunnen doen?

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. De heer Lamers heeft het over het stedelijk belang en dat dit natuurlijk belangrijk is om mee te nemen. En hij zegt: eigenlijk dienen we dat al, omdat 200 m verderop al een hoogbouwlocatie is. Dat zou voor u het argument zijn om dan niet op de festivallocatie ook voor hoogbouw te kiezen, omdat er al iets in de buurt staat. Volgens mij is dat geen argument.

De heer LAMERS (CDA): Nee, dan hebt u een andere invulling gegeven aan de bedoeling van mijn woorden. Dat kan natuurlijk ook wel, maar wat ik bedoelde te zeggen is dat als wij de hoogte ingaan met bouwen in de stad, daar een bepaald verhaal bij zit en dat hebben we in de Reitdiepzone gedaan: de kralenketting en waar zet je de hoogteaccenten? Daar is uitgekomen dat waar nu de studentenwoningen worden gebouwd, een 74 m hoogteaccent zit. Die hele discussie wordt niet in deze wijk gevoerd. Er wordt gewoon een hoogbouwprojectplan gemaakt en dat vinden wij niet akkoord.

De VOORZITTER: Laatste puntje.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, een korte aanvullende vraag. Wat de wethouder wel treffend zei: het past dan niet bij de Reitdiephaven. Maar er is wel degelijk verschil tussen de gekleurde mooie huizen aan de ene kant van het water en de andere kant, waar de winkels zijn gevestigd en waar ook de hoogbouw zou komen. Dus dat is ook nog wel een verschil. Hoe kijkt u daar dan tegenaan?

De heer LAMERS (CDA): Ja, dan heb je het over wat is mooi en wat kan, enzovoort, enzovoort. Dat is een keuze die je kunt maken. Maar wij vinden dat het hoogteaccent op die plek, op dat kleine stukje grond dat daar staat, geen recht doet aan de invulling van de wijk zoals die er nu is. Daarom de keuze: geen hoogbouw daar, maar wel kijken met de bewoners en omwonenden welke alternatieve invulling kan. Dat kan een speelruimte zijn, dat kan een andere invulling zijn, of beide, maar ga die discussie met elkaar aan en houd die opties open. Dat is de strekking van de motie.

Motie 10: Geen hoogbouw in Reitdiephaven (CDA, ChristenUnie, SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2018, besprekende Planontwikkeling festivallocatie Reitdiephaven,

constaterende dat:

- voorgesteld wordt om in gezamenlijkheid met de ontwikkelaar, omwonenden en belanghebbenden hoogbouwbebouwingsvarianten uit te werken;
- in overwegende mate draagvlak bij omwonenden voor de uitwerking van hoogbouwbebouwingsvarianten ontbreekt;
- de gemeente Groningen geen contractuele verplichten met betrokken ontwikkelaar(s) heeft;
- de gemeente Groningen eigenaar van de festivallocatie Reitdiephaven is;
- onder andere onderzoek heeft uitgewezen dat bij de hoogbouwvariant van ruim 52 m hoog de negatieve financiële gevolgen voor de havenexploitant zeer groot zijn;

overwegende dat:

- bij de uitwerking van de bebouwingsplannen geen rekening met de veranderende ontwikkeling van de wijk Reitdiep is gehouden;
- er in de wijk Reitdiep weinig speelgelegenheid en andere wijkgerichte accommodatiemogelijkheden zijn;
- de ontwikkeling van 'de groene enclave' nog steeds niet van de grond komt;
- er binnen de wijk Reitdiep behoefte aan speel en/of wijkgerichte accommodatie is;

- er keuzevrijheid is om het festivallocatieterrein naar believen in te richten;
- omwonenden en belanghebbenden over de invulling van het festivalterrein ideeën hebben.

verzoekt het college:

- bij de planvorming voor het festivalterrein alle opties voor de invulling daarvan open te houden en daarbij af te zien van de invulling door een hoogbouwbebouwingsvariant, zoals verwoord in de varianten 1 en 2;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Dank u wel, voorzitter. Zoals ook de nog vandaag ontvangen brief van verontruste bewoners in Reitdiep aantoont, is er wel degelijk een bepaald draagvlak voor oplossingen rondom de festivallocatie. Men wil alleen wel meer dan louter inspraak. Men wil participatie en eventueel cocreatie, zoals ik eerder in commissievergaderingen al heb aangegeven. Om dit nu alvast in ieder geval voor het verkeersgedeelte te bevorderen, dien ik dan ook een motie in, samen met de ChristenUnie, GroenLinks en de VVD. Ik constateer dat met deze keuze die vandaag voorligt, vele mogelijkheden voor een creatieve, architectonisch hoogwaardige invulling nog open blijven staan. En verder zal ik mijn bijdrage uit de commissie niet overdoen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, kan de heer Benjamins mij uitleggen op welke manier draagvlak in de wijk voor een woontoren is toegenomen?

De heer BENJAMINS (D66): Er is altijd draagvlak geweest, alleen is er behoefte aan inspraak. Er is behoefte aan dat meedenken, wat ik volgens mij al een jaar bepleit.

De heer DIJK (SP): Dat vind ik wel bijzonder, want als je de collegebrief leest, staat er letterlijk in dat het draagvlak in de wijk voor een woontoren niet is toegenomen. En dat was voor u een jaar geleden reden om tegen te stemmen, vijf minuten voor de vergadering.

De heer BENJAMINS (D66): Dat is niet correct. Wij hebben als fractie vorig jaar tegengestemd omdat wij het participatietraject onvoldoende vonden ingericht.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, voorzitter, de heer Benjamins vraagt om draagvlak, maar zou het niet logischer zijn dat, op het moment dat wij een bestemmingsplan hebben vastgesteld waarin een wenselijke hoogte staat, die toen is opgenomen bij de bouw van het Reitdiep, wij ons daar gewoon aan houden? Want dat is eigenlijk wat de bewoners altijd hebben kunnen verwachten, die maximale hoogte.

De heer BENJAMINS (D66): Daar ben ik vorig jaar ook op ingegaan. Dat denk ik ook. Alleen denk ik ook dat de mensen niet op zo'n hotelblok van 24 m hoogte aan die haven zitten te wachten.

De VOORZITTER: De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Ik kom toch even op die fuik terug. Het lijkt nu alsof er gekozen moet worden tussen die variant bestemmingsplan zoals die er nu ligt en hoogbouw. Maar dat is niet zo.

De heer BENJAMINS (D66): Nee hoor, ik heb in de commissie ook al mijn wensen en bedenkingen aangaande deze locatie gegeven. Dus wat dat betreft lijkt me dat wel duidelijk. Volgens mij is dit geen fuik, volgens mij wordt het alleen maar beter.

Motie 11: Doorstroming Reitdiep (D66, ChristenUnie, VVD, GroenLinks)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2018, besprekende de planontwikkeling Festivallocatie, Reitdiephaven,

constaterende dat:

- de verkeerssituatie in de wijk Reitdiep en met name rondom de Reitdiephaven verre van optimaal is;
- deze situatie niet van vandaag op morgen is opgelost;
- er door de nieuwe ontwikkeling op de Struktonlocatie andere verkeer- en vervoersstromen bij zullen komen;

overwegende dat:

- volgens de collegebrief, indien vast wordt gehouden aan de huidige wegenstructuur in Reitdiep en de directe omgeving, “de invulling van het plangebied met de voorgestelde woontoren niet tot te veel verkeer zal leiden”, terwijl er nu al wel overlast wordt ervaren;
- de Provincie heeft aangekondigd hoe dan ook de aansluiting Hoogeweg-westelijke ringweg te zullen schrappen;
- dit sowieso tot gevolg heeft dat onmogelijk kan worden vastgehouden aan de huidige wegenstructuur;

verzoekt het college:

- parallel aan alle andere ontwikkelingen en procedures nu direct over te gaan tot inventarisatie van alle redelijkerwijs mogelijke verkeersoplossingen ter plaatse;
- dit traject tot verbetering en verandering samen met omwonenden, de commissie Verkeer en Veiligheid Reitdiep en andere belanghebbenden op te pakken;
- hierbij geen enkele oplossingsrichting uit te sluiten en de resultaten van deze verkenningen zo snel als mogelijk is, aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? De heer Dijk heeft het woord.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, wat de SP betreft kiezen we voor bebouwingsvariant 3, ofwel: we houden ons aan een maximale bouwhoogte van 24 m, maar we wijzigen de bestemming van horeca naar wonen. Het college geeft aan dat de huidige ontwikkelaar dan waarschijnlijk afhaakt. En als de ontwikkelaar afhaakt, omdat het hem niet genoeg oplevert, so what. De grond is van de gemeente. We kunnen volgens de SP bijvoorbeeld met corporaties andere alternatieven op deze locatie ontwikkelen die voldoen aan de stedelijke volkshuisvestelijke taak voor meer betaalbare huurwoningen en die op de steun van de omwonenden kan rekenen.

Voorzitter, volgens mij hebben wij net bij het punt over sociale huur een heel mooie motie aangenomen van de Partij van de Arbeid, die voorstelt om ontwikkelaars verder uit te dagen om een bepaald percentage sociale huur en middenhuur, zoals dat heet – dat is de laatste keer dat ik in een motie ‘middenhuur’ heb geschreven – en betaalbare koopwoningen op te nemen. Laten we nu beginnen, Partij van de Arbeid. We kunnen vandaag beginnen bij dit punt om dat besluit te nemen. Misschien wordt het voorstel dat er nu ligt een beetje minder slecht dan dat het nu is.

Motie 12: Daag ontwikkelaar Festivallocatie Reitdiephaven op gemeentelijke grond uit (SP)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende het collegebrief Planontwikkeling Festivallocatie Reitdiephaven (wensen en bedenkingen),

constaterende dat:

- het draagvlak onder omwonenden voor een hoge woontoren aan Reitdiephaven al erg laag was en het afgelopen jaar niet is toegenomen;
- de oorspronkelijke toegestane bouwhoogte volgens het bestemmingsplan Festivallocatie Reitdiephaven maximaal 24 m hoog was;

overwegende dat:

- er op nieuwbouwlocaties van de gemeente Groningen meer gemengd gebouwd moet worden;
- er in de wijk Reitdiep weinig tot geen sociale huur- en betaalbare huurwoningen beschikbaar zijn;

verzoekt het college:

- bij de ontwikkeling van eigen locaties, zoals de Festivallocatie Reitdiephaven, voldoende ruimte te maken voor de bouw van sociale huur, middenhuur en betaalbare koopwoningen;
- in kaart te brengen welke instrumenten (bijvoorbeeld planologische en bestuurlijke) beschikbaar zijn om marktpartijen, zoals de betreffende ontwikkelaar van de Festivallocatie Reitdiephaven, uit te dagen en zo nodig bij te sturen;
- verzoekpunten 1 en 2 ook toe te passen bij de Planontwikkeling Festivallocatie Reitdiephaven;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Ik heb al eens eerder verteld dat de situatie rondom de Reitdiephaven mij doet denken aan de situatie die ik zelf meemaakte, toen ik nog in de Lodewijkstraat woonde, medio 2002. Een college en een projectontwikkelaar die koste wat het kost hoogbouwplannen wilden doordrukken en ongevoelig waren voor argumenten en zorgen van bewoners. Achttien jaar later lijkt er niets veranderd aan die houding. Hoogbouw, koste wat het kost. De rechtszekerheid van onze inwoners is bij dit plan, zoals het nu voorligt, wat ons betreft in het geding. Zitten wij er voor projectontwikkelaars met exotische plannen of zitten wij er voor onze inwoners en onze ondernemers? De fractie van Stad en Ommeland kiest voor dat laatste.

Het college vraagt om wensen en bedenkingen. Die zijn als volgt: de bewoners en ondernemers worden serieus betrokken bij de verdere planvorming, waarbij hoogbouw niet leidend is. Ik had nu opgeschreven; "Daarom staan wij op de motie van het CDA", maar er is in de communicatie iets niet goed gegaan. Wij zullen die motie in elk geval steunen. En graag horen wij dat de wethouder zijn toezegging uit de commissie herhaalt en dat er een inspraakavond georganiseerd wordt voor bewoners met de raad, zoals we dat ook bij het Oosterhamriktracé hebben gedaan, waar ruim de tijd wordt genomen voor de wensen en bedenkingen uit de wijk. Dan doel ik vooral op het proces nadat het bestemmingsplan gewijzigd is.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Een plek die vaak gefotografeerd wordt, zeer gewaardeerd wordt door bewoners, maar ook door bezoekers, maar ook heel vaak is besproken in onze commissie. Wat ons betreft op de tekentafel, heel lang geleden, toen het nog de Poort van Groningen heette, verkeerd ingeschat, want we zien nu pas de hoogte, breedte, lengte en diepte van deze plek. We zien ook wat het doet als mensen daar even lekker flaneren langs de haven, een bootje huren, diesel komen tanken en naar de speeltuin gaan, speeltuintje trouwens, of even naar de Action.

Wat ons betreft is het beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Geen hoogteaccent op deze plek. Wat het college voorstelt is wat ons betreft nog steeds een beetje van alles net niets. Daarom de motie van het CDA. Hartstikke mooi. Het is een logisch vervolg op de door ons ingediende motie van mei 2017 en eentje die onze volledige steun heeft.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Voorzitter, het is toch een beetje een déjà vu. Ik hoor de ChristenUnie weer hetzelfde zeggen. Hoogbouw is per definitie lelijk?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nou, ik heb ook een déjà vu, want mijn volgende zin was: en tegen de Partij van de Arbeid, die nu vast gaat interrumpen, door te zeggen dat wij, als wij tegen deze flats zijn, de stad op slot zetten door mensen het recht te ontnemen om ergens te kunnen wonen, wil ik zeggen dat wij opeenvolgende colleges met wethouders van RO namens de Partij van de Arbeid gesteund hebben in tientallen hoogbouwprojecten, maar dat wij met de drie die we niet steunen, de kous op de kop krijgen. Dan geef ik de PvdA graag terug dat zij de blik niet puur op stenen moeten richten, maar ook op de mensen die in de wijk wonen en mensen die de wijk maken, bewoner of ondernemer. Dus kijk met de ogen van vandaag in plaats van met de tekentafelpen van gisteren. En het is onze grond, als gemeente Groningen en ook onze keuze voor dit moment.

De VOORZITTER: Ik dank u. Voor uw woordvoering, neem ik aan? Ja, ik wil eigenlijk graag proberen om deze discussie zo af te ronden. Ik dank u voor uw medewerking, mijnheer Ruddijs. Wie mag ik het woord geven? Gaat uw gang, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ik wil me volledig aansluiten bij de prachtige woordvoering van mevrouw Jongman op dit punt.

De VOORZITTER: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. GroenLinks ziet dat het college goed te werk is gegaan en de bewoners heeft meegenomen en verder naar de toekomst toe ook mensen weer wil meenemen in de planvorming.

Verder heeft GroenLinks de wens dat de woontoren natuurinclusief wordt gebouwd en ziet mogelijkheden voor verticaal groen. We zien dit graag ook meegenomen worden in het overleg met de bewoners. Nu wordt er immers nog tegen een ringweg aangekeken. Hoe mooi zou het zijn dat de woontorens zelf een groen gebouw is. Daarbij vindt mijn fractie het belangrijk dat er in elk geval in een evenredig aantal sociale huurwoningen wordt voorzien, zoals bij het vorige voorstel was gepland. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, voorzitter, omdat iedereen een déjà vu heeft en toch weer begint met wat al gezegd is in de commissie, herhaal ik dat de PvdA niet het schrikbeeld deelt dat hoogbouw per definitie lelijk is en dat alles op alles moet worden gezet om daar ook iets moois neer te zetten.

De VOORZITTER: Ik dank u. Ik kijk even verder. De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): De meest gebezigde tekst in deze raad is: “Ik ga mijn woordvoering niet overdoen.” Dat was ik al niet van plan, dus dat zal ik ook niet doen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan gaan we nu naar het college.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u, voorzitter. De planvorming van de festivallocatie, in ieder geval de recente fase in de planvorming van de festivallocatie – want daar hebben we het over, als we het over de afgelopen tweeënhalve jaar hebben – is naar het idee van het college wel degelijk een lang en zorgvuldig proces geweest. In ieder geval een stuk langer en zorgvuldiger dan wij hier wellicht vorig jaar met elkaar dachten. Ik denk dat het ook een terechte interventie was van uw raad en ook van de bewoners. Ondanks dat we het hier hebben over een bouwlocatie die vanaf punt nul, toen we het Reitdiep ontwikkeld hebben, bestemd was als bouwlocatie, vraagt dit vanwege het feit dat het zo lang leeg is geweest, ook met mensen die daar intussen al een tijdje wonen, om een zorgvuldig proces en een beter inzicht in welke afwegingen nou gemaakt moeten worden. En ook beter aanvullend onderzoek over: wat betekent het nou voor wind, wat betekent het nou voor geluid en met name wat is nou het effect van zo'n groot gebouw op de exploitatie van de haven? Want de haven is toch wel een beetje de drager van de identiteit van dit hele gebied. Maar ik zeg er wel bij dat wat een beetje in de motie terugkomt van ‘het is eigen, gemeentelijke grond, dus we kunnen hier vrij over beschikken’, in formele zin wel juist is. Dat is ook zo. Je kunt ervoor kiezen om het niet te doen, maar dat geldt natuurlijk voor alle bouwlocaties die we hebben. We kunnen natuurlijk vandaag ook besluiten te stoppen met Meerstad en zeggen: we laten dat mooi groen en blauw, we gaan er geen woningen neerzetten. Wat we ook kunnen besluiten, is om de huidige uitbreiding van Reitdiep aan de westzijde, waar ook mensen die tot voor kort uitkeken op een weiland en nu tegen een rij huizen aan moeten kijken, te stoppen. Maar dat is wel een wat merkwaardige keuze op het moment dat je het hebt over een locatie, zeg ik ook tegen de heer Sijbolts, die vanaf punt 1 van de ontwikkeling van de Reitdiephaven een bouwlocatie was. Sterker nog, er zijn eerdere plannen geweest waar zelfs twee woontorens op deze locatie waren gepland.

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken. De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Ja, twee punten, voorzitter. Punt 1: Meerstad is niet te vergelijken met dit onderdeelje van de Reitdiephaven. Dat is een vergelijking die niet opgaat. En ik heb ook niet aangegeven dat er een volledige stop moet komen op de ontwikkeling. Ik heb alleen aangegeven dat bij de ontwikkeling van dit terrein beter gekeken moet worden naar de invulling van de wijk en dat met de bewoners moet worden afgestemd.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ik snap uw punt en tegelijkertijd is dat nou precies wat we de afgelopen tijd gedaan hebben. We hebben juist samen met de buurt gekeken: wat zou hier nou, ook gezien de oorspronkelijke opzet van de wijk en gezien de samenstelling van de wijk, als je naar de woningvoorraad kijkt nu, op die locatie zowel programmatisch qua invulling als stedenbouwkundig, een logische invulling zijn? Dat is precies de reden waarom wij gezegd hebben dat het huidige bestemmingsplan, dat voorziet in een bouwblok van 24 m hoog over de hele breedte, het hele volume op deze manier op die kavel, juist

voor het effect op de haven zorgt. Dat hebben we eigenlijk twee jaar geleden al geconstateerd. En het effect op schaduw, et cetera, heeft een veel groter effect op omwonenden dan een plan waarbij je met een veel lager gebouw juist het hoogteaccent op de hoek gaat maken. Het volume neemt ook niet toe, we zetten het alleen anders op de kavel neer.

De VOORZITTER: De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Laatste punt, voorzitter, dank u wel. Maar met de bewoners is wel het participatietraject ingegaan met dit hoogteaccent. Er is geen participatietraject ingegaan om een andere invulling te geven.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nee, dat klopt, omdat er natuurlijk ook al een aantal uitgangspunten met elkaar is gedeeld waar wij nu weer mee verdergaan. Ik kom er zo op terug hoe wij denken verder te kunnen gaan. Het is hier geen clean sheet zonder geschiedenis. Dit is een onderdeel van de nieuwbouwwijk Reitdiep, waar zonder de crisis vijf jaar geleden al gebouwd was geweest. Door de crisis is dat enorm vertraagd, dus kom je in een situatie terecht waarin je terecht rekening hebt te houden met de belangen van de mensen die er al een tijdje wonen. Maar dat neemt niet weg dat we gewoon te maken hebben met een bouwlocatie.

Dus we hebben juist vanuit stedenbouwkundig oogpunt en ook vanuit woningbouwprogramma's, zorgvuldig gekeken wat nou wenselijk zou zijn en mogelijk op deze kavel. Ook hebben we gekeken: hoe maak je nou een gebouw dat aan de ene kant voldoet aan die stedelijke vraag en behoefte aan woningbouw voor verschillende doelgroepen en tegelijkertijd een gebouw dat zo weinig mogelijk negatieve impact heeft op de omgeving? Daar is dus een voorkeursmodel uitgerold van het college en dat voorkeursmodel, zeg ik ook tegen iedereen, is inderdaad iets wat nog aan het begin staat van het zogenaamde tekentafelproces. Kortom, hier wordt niet geredeneerd vanuit de tekentafel, hier wordt juist geredeneerd vanuit een aantal uitgangspunten, op basis van een vrij uitgebreid participatieproces met de buurt. Het is een combinatie van woningbouwprogrammatische overwegingen, stedenbouwkundige analyse en inderdaad het overleg met de omwonenden, dat we de afgelopen tijd hebben gehad. En niet te vergeten diverse onderzoeken die we gedaan hebben.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ik constateer wel dat het uitgangspunt dat daar leidend bij is geweest, het hoogteaccent is. Dan zegt de wethouder net dat wat ik eerder zei niet helemaal klopt, want in het verleden waren er twee hoogbouwprojecten gepland en dat kon toen. Er kon ook een hotel. We zijn nu bezig het bestemmingsplan aan te passen naar iets wat het college blijkbaar wenselijk vindt of wat een investeerder wenselijk vindt, maar we kunnen natuurlijk ook kijken hoe we het bestemmingsplan zouden kunnen wijzigen dat Reitdiep-inwoners een plan hebben zoals zij het mooi vinden. Dan zou je zelfs uit kunnen komen op gelijke bebouwing, zoals die nu aan het Reitdiep staat.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Kijk, ik heb net proberen uit te leggen dat de keuze voor het voorkeursmodel die het college maakt, een samenspel is van verschillende factoren. Draagvlak bij de omgeving is daarbij belangrijk, maar ook woningbouwprogrammatische uitgangspunten en stedenbouwkundige uitgangspunten. En uit die mix, waar we met alle aspecten rekening hebben gehouden, en met de onderzoeken die we gedaan hebben, is dit voorkeurmodel gekomen. En nogmaals, het is een voorkeurmodel met een aantal principes. Principes dat wij inderdaad blijven inzetten op de mix van sociale huur en middenhuur, een principe dat we uit blijven gaan van juist wat lagere gebouwen in het grootste deel van de haven in plaats van een heel lang gebouw van 24 m, overal even hoog. En juist in de hoek wat meer hoogte, zodat je het volume dat er is en dat mogelijk is, op een andere manier op die kavel neerzet. Juist voor de woningbouwkwiteit voor de mensen die er gaan wonen, voor wie wij nu als raad natuurlijk ook een verantwoordelijkheid hebben, niet alleen voor de mensen die er nu al wonen. Dat we daarvan uit kunnen gaan en tegelijkertijd het gebouw op zo'n manier kunnen neerzetten op die kavel dat we rekening houden met de impact op de haven, want dat is echt wel nieuw ten opzichte van een jaar geleden.

Dat betekent ook dat we een uitgangspunt hebben dat we de afstand die in het bestemmingsplan mogelijk is van 6 m tussen gebouw en de haven, groter willen maken. Dat heeft als consequentie dat we het totale volume dat het bestemmingsplan mogelijk maakt, maar ook zoals we het vorig jaar als uitgangspunt hadden, bijna gelijk is alleen anders verdeeld, terug willen brengen, omdat het aantal woningen

onvermijdelijk zal dalen. En we denken in die mix een beter plan te kunnen maken dan we tot nu toe hebben gemaakt, dat het op meer draagvlak van omwonenden kan rekenen en ik zeg u ook toe, dat hebben we ook met de bewoners afgesproken, dat we in dat proces de omwonenden nadrukkelijk betrekken. De eerste stap die we gaan doen, is dat wij als gemeente met onze mensen, met de ontwikkelaar en de omwonenden, mensen met wie we de afgelopen tijd gepraat hebben, om tafel zullen gaan op basis van deze uitgangspunten in dit voorkeursmodel van het college.

Dat heb ik ook in de commissie gezegd: we realiseren ons heel goed dat we nooit iedereen tevreden kunnen houden, dat we niet alle belangen voor 100% kunnen realiseren. Maar we denken wel met dit proces, zoals we het gestart zijn en nu gaan vervolgen, op basis van deze uitgangspunten, dat we een belangrijke bijdrage leveren aan het bouwen van huizen in onze stad en een belangrijke bijdrage leveren aan draagvlak in de buurt, en uiteindelijk ook de Reitdiephaven op een goede manier af zullen maken, omdat simpelweg deze bouwkwavel nog steeds niet gerealiseerd is.

Dan nog een aantal ...

De VOORZITTER: Wilt u dat echt kort doen?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja hoor. Ik denk dat ik het meeste ook wel gezegd heb. Ik ga gewoon naar de moties. Eerst motie 10, 'Geen hoogbouw in de Reitdiephaven'. Deze motie is inderdaad strijdig met de voorkeursvariant van het college, dus deze zullen we, aansluitend bij mijn betoog van net, ontraden.

De motie 'Doorstroming Reitdiep', daar had ik net in mijn betoog mee willen eindigen, maar dat kan ik dan nu nog even zeggen: wat we ook in het proces met bewoners zijn tegengekomen, is dat naast onrust over de bebouwing van de festivallocatie, er veel meer problemen zijn die op dit moment om een oplossing vragen. Dat wisten we natuurlijk voor een deel ook al, maar ook de urgentie daarvan is duidelijk gebleken. Met name de leefbaarheid in combinatie met de verkeerssituatie vraagt echt om maatregelen, los even van de vraag of de huidige locatie wel of niet en in welke mate bebouwd wordt. Vandaar dat wat in deze moties staat eigenlijk wat het college betreft een goede aanvulling zou zijn op het participatietraject rond de bebouwing van de locatie. Daarnaast kunnen we – deels zal dat met dezelfde mensen zijn, deels zullen het andere mensen uit de wijk zijn – parallel rond het thema Verkeer en leefbaarheid dit traject gaan volgen, waarbij ook een aantal bouwstenen dat in de studie naar de westelijke ringweg is aangereikt een belangrijke rol kan spelen. Dus deze motie kunnen wij aan het oordeel laten van de raad.

Ja, motie 12 van de SP: Volgens mij is wat hier staat precies wat wij bij deze locatie doen. Sterker nog, wat wij vorig jaar hebben voorgesteld, toen wij een eerdere brief stuurden, namelijk een mix van sociale huur en middenhuur. Betaalbare koop zit er op deze locatie inderdaad niet in, maar daar is op andere plekken in deze wijk flink in voorzien. Dus ik vind deze motie volstrekt overbodig.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, kan ik dan constateren dat de wethouder genoeg neemt, als het gaat om een mix van sociale huur en beleggershuur, met 18% sociale huur?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Op deze locatie lijkt me dat een uitstekend percentage.

De heer DIJK (SP): En voorzitter, kan ik dan ook een toezegging van de wethouder krijgen dat die 57 andere huurwoningen, die beleggingshuurwoningen, niet boven de 1000 euro uit zullen komen?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nee, dat kunt u niet. Bovendien, ik heb het net ook gezegd, het lijkt me een uitstekend percentage. Of het er 15 of 25 zijn, zullen we uiteindelijk met een plan moeten zien. Voor alle duidelijkheid: we hebben geen aantallen woningen die we op dit moment op deze locatie gaan plannen, we gaan met een nieuw plan aan de slag, met een aantal uitgangspunten. Waarschijnlijk zal het aantal woningen minder zijn dan in het oude plan. Die kans is vrij groot. En we zullen inzetten op een mix van sociale huur en middenhuur en de orde van grootte in percentages, heb ik net aangegeven, lijkt mij voor deze locatie een heel redelijk percentage.

De VOORZITTER: Ik wil eigenlijk de beraadslagingen sluiten.

De heer DIJK (SP): Ja, voorzitter, maar dit is toch even een belangrijk puntje, ook voor het stemgedrag zo meteen. Er staat in de motie die we eerder hebben aangenomen, een halfuur geleden, dat we marktpartijen willen gaan uitdagen om voor middenhuur en sociale huur te gaan bouwen. Dan verwacht ik hier een wethouder die zegt: ja, ik ga die ontwikkelaar uitdagen om onder de 1000 euro te gaan zitten. Dan verwacht ik niet van de wethouder dat hij zegt: ik weet het niet, we moeten even gaan kijken hoe dat uitpakt.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Voorzitter, u maakt echt een karikatuur. Vorig jaar lag er een plan op tafel met een mix van sociale huur en middenhuur. Daar hebt u toen zelf tegengestemd, dus het is buitengewoon flauw om nu net te doen alsof ...

De heer DIJK (SP): Ja, zeker heeft de SP-fractie toen tegengestemd, omdat u toen net zo vaag was over of u huren boven de 1000 euro gaat toestaan en in welke mate het sociale huur is. Ik wil daar graag duidelijkheid over hebben voor het stemgedrag dat wij zo meteen gaan vertonen.

De VOORZITTER: Oké. Wilt u nog reageren?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Het is vrij zinloos om dat in deze fase, waarin wij nog een discussie voeren, al te bepalen. We hebben algemene programmatische uitgangspunten over de mix van woningen. Volgens mij is daar niet zoveel discussie over in de raad. Waar heel veel discussie over is, ook met de bewoners, is hoe het gebouw eruit komt te zien. En om dan op voorhand te gaan zeggen: er zal geen enkele huurwoning boven de 1000 euro mogen uitkomen, vind ik volstrekt zinloos.

De VOORZITTER: Volgens mij is het punt helder. U hebt uw punt gemaakt, het college heeft geantwoord. De beraadslagingen zijn gesloten. We gaan over tot in stemming brengen van de moties. Is er behoefte aan stemverklaringen? De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij vinden juist dat we opties moeten openhouden. Er ligt wel degelijk een stedelijk belang en daar moeten we ook hoogbouw eventueel voor openhouden. Daarom zullen wij motie 10 zeker niet steunen. Motie 11 is wat ons betreft een goede aanvulling, net zoals de wethouder zei, dus die zullen we steunen. En motie 12 is overbodig, dus die zullen we niet steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Dank u wel, voorzitter. Over motie 11. In de overwegingen staat nog wel steeds de voorgestelde woontoren, maar wij lezen wat het verzoek is. En dat verzoek zien wij apart daarvan staan, dus wij zijn voor deze motie.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ik sluit me aan bij de stemverklaring van het CDA.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u. Ik heb wel getwijfeld over motie 10, omdat ik de strekking ervan wel snap. Maar om het helemaal dicht te timmeren, om absoluut geen hoogbouw toe te staan, daar kan ik toch niet achter staan. Dus wij zullen die motie niet steunen.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Alleen even over motie 12. Ik vind haar wel heel sympathiek, maar ze schijnt overbodig te zijn, dus dan zullen wij daarom tegenstemmen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ik sluit me aan bij de stemverklaring van het CDA.

De VOORZITTER: Zijn we er zo? Ik geloof het wel. Dan brengen wij in stemming motie 10, 'Geen hoogbouw in de Reitdiep haven'. 14 voor, 25 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 11, 'Doorstroming Reitdiep'. 39 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.
 Dan hebben we motie 12, 'Daag ontwikkelaar festivallocatie Reitdiep haven uit'. 10 voor, 29 tegen. De motie is verworpen.
 Wij gaan eten. De vergadering is geschorst tot 19.50 uur.

(Schorsing 18.50 uur - 19.50 uur)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend.

8. Discussiestukken

8.a: Update Programma van Eisen FORUM (raadsvoorstel 24 mei 2018, 6970432)

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. Afgelopen zomer hebben wij besloten in te stemmen met onder andere de uitgaven voor de inrichting van het Forum. We waren toen nog wel ontevreden met het verwachte exploitatietekort, toen nog 400.000 euro. We hebben ingestemd, omdat ons toch een sluitende explicatie in het vooruitzicht werd gesteld. Nu blijkt, bijna een jaar later, dat het exploitatietekort is verdubbeld, onder andere doordat blijkbaar daarna pas duidelijk werd dat de Forumorganisatie de komende jaren met hoge personeelskosten geconfronteerd wordt. Wij blijven het vreemd vinden dat dit pas afgelopen jaar duidelijk werd. Het college vraagt nu onder andere 225.000 euro extra jaarlijkse subsidie voor het Forum. Wij kunnen ons voostellen dat we hiermee instemmen, als dit geld ook daadwerkelijk zal worden uitgegeven aan de bibliotheekfunctie en met name voor het openhouden van de wijkfilialen. Niet om andere gaten in de Forumexploitatie te dichten. Waar wij veel meer moeite mee hebben, zijn de andere manieren waarop het gat in de exploitatie wordt gedicht.

De VOORZITTER: Mevrouw Paulusma.

Mevrouw PAULUSMA (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor het betoog aan van de heer Ubbens. Misschien heb ik het niet goed gelezen en kunt u mij dat duidelijk maken, maar volgens mij staat juist in het voorstel dat, waarvan u zegt: daar zou het geld nou niet naar toe moeten gaan, het Forum dat zelf moet dragen. Dan heb ik het bijvoorbeeld over de frictiekosten. En dat wat we doen is juist het tekort dichten richting de wijkfilialen. Dus volgens mij wordt u op uw wenken bediend.

De heer UBBENS (CDA): Volgens mij geef ik ook aan dat we ons kunnen voorstellen dat wij met dat gedeelte zouden instemmen. Dan benadruk ik nog eens wat u daar aangeeft.

Waar wij wel moeite mee hebben is dat de reserve aanloopkosten volledig wordt gebruikt. Het is denk ik onverstandig om dat nu te doen. Er kunnen immers in de komende jaren nog meer aanloopkosten ontstaan. Het Forum is immers nog niet af.

Waar wij de grootste moeite mee hebben is eigenlijk de laatste oplossing: dat er wordt voorgesteld om een claim te leggen op het resultaat van de grondexploitatie. Wat het college nu voorstelt, gebeurde vroeger vaak. Allerlei gemeentelijke opgaven werden in de grondexploitatie gestopt. Dit maakte de financiën nogal ondoorzichtig. Daarom zijn er BBV-regels opgesteld, waarbij grondexploitaties en andere investeringen uit elkaar getrokken moeten worden. Als raad hebben we recentelijk nog afgesproken een stedelijk investeringsfonds op te richten. Dat moet aangevuld worden met positieve resultaten uit grondexploitaties. Dit fonds is hard nodig. We willen investeren in nieuwe infrastructuur, in wijkvoorzieningen, in sporthallen. Er is een positief resultaat te verwachten uit de grex voor de Grote Markt oostzijde. Dit geld moet dan vervolgens naar het stedelijk investeringsfonds. De raad kan dan vervolgens besluiten waar dat geld aan kan worden uitgegeven. Wij willen dan kunnen afwegen welke investering er het meest nodig is: een nieuwe sporthal, infrastructuur of bijvoorbeeld wijkvernieuwingsplannen, allemaal projecten waarvoor in de toekomst geld nodig is en waarvan al eerder is aangegeven dat wij meer ambities hebben dan geld. Het geld in de Forumexploitatie stoppen kan volgens ons niet. Het past niet in de kaders die wij recentelijk nog voor het SIF hebben opgesteld. Dus dat het college nu min of meer via een constructie toch voorstelt om geld uit te grondexploitatie te gebruiken

voor de Forumexploitatie vinden wij opmerkelijk. Uiteindelijk is met name dit laatste punt voor ons doorslaggevend.

Wij kunnen niet instemmen met dit voorstel. Hoe het dan had moeten? Wellicht door naar ons te luisteren, vorig jaar. Wij hebben toen aangegeven: ga bezuinigen op het Forum. Zorg dat de Forumexploitatie rondkomt. Dan had hier misschien een ander voorstel gelegen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? Nou, de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter Als Partij voor de Dieren herkennen wij zeker het belang van de bibliotheken dicht bij huis en de wijkfunctie. We zijn dan ook blij dat na de opening van het Forum er zoveel wijkfilialen blijven bestaan. Toch vinden wij een reparatie van de bibliotheeksubsidie oneerlijk tegenover alle andere instellingen in de gemeente, waar ook op bezuinigd is. Die krijgen hun gekorte subsidie namelijk niet terug. Daar wordt ook niet geïndexeerd. Dit is meten met twee maten volgens ons.

Daarnaast heeft de wethouder in de commissie aangegeven dat de gemeente niet aan gelabelde subsidies doet en zal het dus lastig worden om vast te stellen welke extra geld naar de wijkfilialen gaat.

Wat betreft het exploitatietekort kan ik blijven bij mijn woordvoering van precies een jaar geleden. Wat ons betreft geen extra gemeentelijke subsidie. 0 euro extra naar het Forum. Dit is niet de eerste keer dat de exploitatietekorten oplopen en we verwachten ook niet dat het de laatste keer is. Die aanloopperiode van de eerste vijf jaar kan nog wel eens voor heel nare verrassingen zorgen. We blijven bij ons standpunt: het voorgestelde extra geld dat naar het Forum gaat, zal op heel veel plekken in de stad veel beter gebruikt kunnen worden. Daarom zullen we ook tegen het raadsvoorstel stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Paulusma.

Mevrouw PAULUSMA (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag. Wat is dan het verhaal dat u hebt tegenover de wijkfilialen?

De heer KELDER (PvdD): Ik snap u niet. Het verhaal dat ik tegen de wijkfilialen heb?

Mevrouw PAULUSMA (D66): Nou, in het voorstel staat onder andere dat er een tekort is. Dat is ook een benchmark geweest, en het onderzoek van BMC gaf ook aan dat wij vooropliepen met onze investering en wat wij willen met wijkbibliotheken en met wijken. Nu gaat daar dus minder geld naartoe, dat is uw voorstel. Gaan we dan minder doen in de wijken? Gaan we dan minder doen aan taalhuizen en laaggeletterdheid?

De heer KELDER (PvdD): Nee, het geld wordt niet op die manier geïndexeerd. Het geld wordt gegeven aan het Forum en het is maar de vraag of dat naar die wijkfilialen gaat. Dus ja, als je wilt bezuinigen op het Forum, moet je bezuinigen op het Forum en niet op dat soort dingen.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Ja, dank u wel, voorzitter. Laat ik vooropstellen dat de ChristenUnie vanaf het begin aan geloofd heeft in de opzet van het Forum en voorstander is geweest van de plannen. Er was een nieuw onderkomen voor de bibliotheek nodig om zich meer te kunnen richten op de toekomstige ontwikkelingen en de oostwand had een make-over nodig. Wat ons betreft een prima combinatie. Het Groninger Forum werd gebouwd en parallel daaraan kreeg de bibliotheek een andere naam, die niet geheel toevallig ook Groninger Forum werd. Dat klinkt misschien een beetje flauw, maar ik noem dit juist omdat, nu we spreken over een tekort bij het Groninger Forum, de indruk zou kunnen ontstaan dat er weer eens geld bij moet bij een tegenvallend bouwproject. Dat dit weleens voorkomt bespreken we later vanavond. Maar dat is hier niet aan de orde en het lijkt me wel van belang dat even te benadrukken. De tekorten waar we het nu over hebben, gaan over de organisatie van laten we zeggen de bibliotheek en het filmhuis. En als we nagaan hoe die tekorten zijn ontstaan, komt dat niet bijvoorbeeld door wanbeleid van de directie. Integendeel, een deel van het tekort is binnen de organisatie al weggewerkt. Een groot deel van het tekort is echt ontstaan doordat tussen het moment van de initiële begroting van het Forum en nu, wij als raad in meerderheid hebben besloten datzelfde Forum te korten. Oftewel: we hebben ze op pad gestuurd met een opdracht, maar gaandeweg het budget verminderd.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. De heer Koopmans doet nu net alsof de enige oorzaak is dat wij het budget hebben gekort. Maar een van de belangrijke oorzaken is ook dat men frictieproblemen heeft met het personeel. Dat had men toch zeker eerder aan kunnen zien komen dan afgelopen november.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Ja, dat ben ik met u eens. Dat is een vraag die wij ook nog hebben. Het andere punt waarover we in de commissie hebben gesproken, is dat, naar aanleiding van het vorige punt dat ik maakte van het verminderen van het budget, CDA en SP wat mij betreft de terechte opmerking maken dat wij dat voor veel meer instellingen hebben gedaan en de vraag stellen of we die dan ook moeten compenseren. Laat ik het zo zeggen: als het college met een voorstel komt om dat te doen, zal de ChristenUnie dat voorstel steunen. Maar dat ligt er nu niet en we beperken ons hier tot het Forum, een organisatie die zoals het college ook aangeeft, een opdracht heeft gekregen van de gemeente om deze taken uit te voeren. Dan moet dat bij de overdracht wel met een solide startkapitaal plaatsvinden. In het verleden hebben we in een deels vergelijkbare situatie, bij O2G2, gezien wat er kan gebeuren als we dat niet doen. Bovendien behelst de organisatie een aantal wijkfilialen. Dat kwam zonet ook al even aan de orde in een interruptie. Zoals uit het onderzoek van BMC ook blijkt, ligt de gemeentelijke bijdrage hieraan onder het gemiddelde, terwijl er juist sprake is van een bovengemiddeld aantal wijkfilialen. En juist die wijkfilialen zijn voor ons belangrijk. Laagdrempelige voorzieningen in de wijk, de naam zegt het al, weliswaar als onderdeel van Biblionet straks ook in Haren en Ten Boer. Wij vinden dat je deze moet koesteren en we willen dus ook niet dat de bezuinigingen van het Groninger Forum hierop afstralen, of op de kwaliteit van dienstverlening van de centrale bibliotheek. Daarom ziet de ChristenUnie geen andere mogelijkheid dan dit voorstel te steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ik heb nog wel een vraag aan de fractie van de ChristenUnie. Een van de kritiekpunten die ik genoemd heb, is het feit dat men geld uit te grondexploitatie haalt dat eigenlijk naar het stedelijk investeringsfonds zou moeten. We hebben daar kaders voor afgesproken. Hoe kijkt u daar dan tegenaan? Daar bent u niet op ingegaan.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Klopt, daar ben ik niet op ingegaan. Ook dat zouden we liever anders hebben gezien, maar we zien ook geen andere mogelijkheid dan dit tekort nu op te lossen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Volgens mij is het standpunt van mijn fractie helder en hoef ik daar niet heel veel van te herhalen. Ik heb in de commissie daarover genoeg gezegd. Voor het overige kan ik mij eigenlijk wel aansluiten, in de historie van het Forum die we hier bespraken, bij de verrassende bijdrage van het CDA en de woordvoering van de Partij voor de Dieren. Wij zullen het voorstel dus niet steunen en wij staan onder een motie van de SP die de heer Dijk straks zal indienen.

De VOORZITTER: De heer Ubbens. Niet? Wie mag ik het woord geven? De heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Dank u, voorzitter. Zoals in de commissie ook aangegeven, betreuren wij het feit dat er nu een exploitatietekort optreedt bij het Forum en dat we daarom als gemeente onze verantwoordelijkheid moeten pakken en extra geld moeten vrijmaken om het Forum tot een succes te maken. Op de eerste plaats vindt Student en Stad dat het feit dat er nu een exploitatietekort is, in het licht gezien moet worden van eerdere bezuinigingen. Het geld dat nu extra naar het Forum gaat valt binnen de initiële begroting. Is dit dan ook de reden dat we dit tekort moeten aanvullen? Nee, wat ons betreft niet. De reden dat wij vinden dat het tekort aangevuld moet worden, is dat we geloven dat het Forum een succes moet worden, dat de doelstellingen die wij als raad voor het Forum gesteld hebben, behaald moeten worden. Met dit raadsvoorstel moet de mogelijkheid tot het behalen van die doelstellingen ook daadwerkelijk geboden worden. En dat willen wij, voorzitter. Om die reden steunen wij dit raadsvoorstel.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De PvdA is altijd een groot voorstander geweest van het Forum om een aantal redenen. Op de eerste plaats vanwege de ontwikkeling van de oostzijde van ons centrum, die nodig een investering behoeft na de vele investeringen aan de westzijde van onze stad. Het Forum dient zowel voor de Stadlers als de stad en straks ook voor de Platjers, zoals dat genoemd gaat worden, is mij ter ore gekomen.

De VOORZITTER: Ik mag toch hopen dat dit niet het geval is.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Nou, die suggestie werd gewekt in het Dagblad van het Noorden. Ik vond hem apart. Het is ook van belang voor de toeristen. Dat was uiteindelijk ook wat de PvdA betreft de reden en rechtvaardiging om een extra subsidie te geven van 2,5 miljoen euro indertijd. Dat levert ons meer op aan werkgelegenheid, dus daar zijn we zeer positief over. Het zou ons zeer verbazen als andere partijen nu tegen dit voorstel zouden gaan stemmen, omdat dat uiteindelijk ten kosten zou gaan van de wijkbibliotheken en dat lijkt ons geen verstandig idee. Dank u.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Voorzitter, ik hoor de heer Van der Meide van de PvdA zeggen dat het Forum werkgelegenheid oplevert. We hebben hier nog niet zolang geleden een presentatie gehad van een onderzoeksbureau, dat niet uitsluit dat het Forum juist banen moet gaan schrappen en met heel veel vrijwilligers dingen moet gaan oplossen, om de exploitatietekorten af te dekken. Vindt u dat nu echt een substantiële bijdrage aan de werkgelegenheid?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Het gaat mij helemaal niet over de werkgelegenheid in het Forum zelf. Die is natuurlijk ook wel van belang, maar wij denken dat als er meer toeristen naar de stad komen, dat goed is voor de stedelijke economie en dat dit meer werkgelegenheid oplevert.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Ik zou ook graag van de PvdA horen hoe zij dan aankijkt tegen het feit dat er nu geld uit de grondexploitatie niet naar het stedelijk investeringsfonds kan vloeien, terwijl ook uw fractie een heleboel plannen heeft voor de toekomst die met dat geld moeten gebeuren.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, wij hadden natuurlijk ook liever een andere oplossing gezien. Maar wij zien op dit moment ook even geen andere mogelijkheid. Het is misschien niet de meest fraaie, maar we hebben er geen principiële bezwaren tegen.

De heer UBBENS (CDA): Maar voorzitter, wij zijn daar niet voor, maar als u dan een betere oplossing had gewild, dan had u gewoon kunnen zeggen: haal maar geld uit de stedelijke reserve. Dan hadden we een faire discussie gehad over dat er extra geld naar het Forum gaat.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja nou, goed, volgens mij is dat dan een beetje lood om oud ijzer. Het gaat ons erom dat het Forum een succes moet worden. Dan moet je gewoon constateren dat het wat extra geld nodig heeft en daarom zullen wij voor dit voorstel stemmen.

De heer UBBENS (CDA): Ja, dus u bevestigt hier: er gaat extra geld naar het Forum.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Absoluut.

De VOORZITTER: Ik beschouw dit debatje als afgerond. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): (...)

De VOORZITTER: Ja, dat ziet er wat teatraal uit, maar het heeft een reden. Er wordt door de SP-fractie hier spreekijd gespaard. Maar dat neemt niet weg, dat hebt u allen kunnen zien en ook voor de luisteraars meld ik het nog maar even dat de heer Dijk naar mij is toegekomen om een motie in te dienen.

Motie 13: Oase achter de Oostwand (SP, Stad en Ommeland)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende het raadsvoorstel Update Programma van eisen Forum,

constaterende dat:

- er in de huidige vorm van de exploitatie van het Forum een tekort van 4,4 miljoen euro ontstaat;
- hiervan 1,02 miljoen euro ontstaat door frictiekosten in de personeelskosten;

overwegende dat:

- 1 op de 7 gezinnen in armoede leeft;
- 1 op de 5 kinderen in armoede opgroeit;
- de wachttijden voor betaalbare huurwoningen oplopen;
- 1 op de 5 thuiszorgcliënten afziet van thuiszorg omdat de eigen bijdrage te duur voor hen is;
- er naast bovengenoemde nog vele andere tekorten bij Stadgers bestaan die niet opgelost worden;
- van Stadgers die dit betreft, wordt verwacht dat zij zich in bochten wringen om met deze tekorten te leven;
- er bij deze 'Update Programma van Eisen Forum' geen moeite is gedaan om het Forum te dwingen zich in bochten te laten wringen;

verzoekt het college:

- eerst de tekorten van en bij Stadgers op te lossen;
- de tekorten in de Forumexploitatie weg te werken zonder hiervoor extra geld ter beschikking te stellen;
- als mogelijkheid de sluiting van het Forum op een of twee dagen van de week hierbij te betrekken;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Brouwer, GroenLinks.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. GroenLinks ziet veel meer in het Forum dan alleen maar een mooi gebouw. Het is een visitekaartje voor Groningen en een toeristische attractie. Het is een ruimte voor cultuur, de bibliotheek, ook in de wijken, kunst, maar bovenal ook een ontmoetingsplaats en beleving voor Groningers. Groningen doet ertoe als cultuurstad. Groningen groeit, verjongt, ontwikkelt en innoveert. GroenLinks ziet het Groninger Forum als een waardevolle aanvulling in de stad en een investering voor de toekomst. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, voorzitter, in de commissie probeerde ik het ook en toen kreeg ik helaas geen antwoord op mijn vraag. Mijn vraag aan GroenLinks is: hoe rechtvaardigt GroenLinks het feit dat u bij het eerste het beste tekort op het Forum de portemonnee trekt, maar dit niet doet bij de zovele tekorten die er bij Stadgers en bij andere gesubsidieerde instellingen in de stad zijn ontstaan?

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Volgens mij heb ik de SP daar een goed antwoord op gegeven, in mijn ogen. Dat is een heel andere discussie. Dit gaat over het Forum en hier zien wij het belang van het Forum.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, volgens mij is dit helemaal geen andere discussie. Volgens mij kunt u de dingen prima in samenhang met elkaar zien en is het heel reëel om te zeggen dat er heel veel gesubsidieerde instellingen gekort zijn. Die komt u niet tegemoet, maar het Forum komt u bij de eerste de beste keer wel tegemoet.

Mevrouw BROUWER (GroenLinks): Volgens mij gaan er ook echt heel veel miljoenen naar de jeugdzorg bijvoorbeeld. Dus ook daar vullen wij aan waar nodig is.

De VOORZITTER: Dit kan een debat worden dat zich over vele voorbeelden in lengte van tijd uitstrekt. Volgens mij moeten we hiermee afronden. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, laat ik dit zeggen: ik sluit me volledig aan bij de woordvoering van het CDA, zoals ook in de commissie. De wethouder gaf in de commissie heel duidelijk

aan dat hij geen andere oplossing ziet voor deze tekorten dan via deze weg, door extra subsidies beschikbaar te stellen voor onder andere het filmhuis. Maar wat dat betreft vind ik eigenlijk, als je naar een jaar geleden kijkt – toen hadden we 400.000 euro te kort en nu nog meer, op basis van de bezoekersaantallen die vrij hoog ingeschat zijn – dat dit gewoon niet het antwoord kan zijn dat je hebt naar een stad. 1 miljoen euro te kort en het gebouw staat er nog niet eens in volle glorie. Dit kan niet het antwoord zijn naar de stad toe. Ik vraag ook met nadruk in dit debat om naar een oplossing te gaan om zwarte cijfers te schrijven voor het Forum. Misschien moeten we af van ons kader hoe we het Forum invullen, ik weet het niet. Daar wil ik eigenlijk niet de nadruk op leggen, maar we moeten wat doen aan deze tekorten.

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken. Mevrouw Paulusma wil iets vragen aan u.

Mevrouw PAULUSMA (D66): Dank u wel, voorzitter. Dan ben ik ook benieuwd – ik stelde die vraag eerder – wat dan het plan is van mevrouw Woldhuis en 100% Groningen, als het gaat om onze wijkfilialen en inzet in wijken, zoals we die nu organiseren.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Laat ik u dit zeggen, mevrouw Paulusma: mevrouw Woldhuis heeft geen plan, daar hebben we drieduizend ambtenaren voor. Ik zeg alleen maar dat wij het met dit plan, zoals het nu voorligt, niet eens zijn. Dan hebben we het over nu al geen enkele reserve meer hebben, dat staat namelijk in dit raadsvoorstel, geen enkele reserve voor nog meer tekorten. Daar kan ik niet voor zijn. En ik hoef hier geen nieuw plan te schrijven, daar hebben we ambtenaren voor, maar ik kan niet voorstemmen op dit plan.

De VOORZITTER: Mevrouw Paulusma.

Mevrouw PAULUSMA (D66): Dank, voorzitter. Maar dan maakt u mij toch heel nieuwsgierig. U schiet wel een plan af, waarvoor u blijkbaar niet drieduizend ambtenaren bevraagt, maar u hebt geen ander plan, omdat daar dan weer drieduizend ambtenaren voor zijn. Waar baseert u dit dan op?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Wat ik zeg, ik ben het niet eens met het plan zoals het hier voorligt.

De VOORZITTER: Ik heb de indruk dat deze herhaling van zetten misschien niet helemaal nodig is.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee. Ik hoef niet zelf een plan opnieuw te schrijven. Ik zeg alleen dat ik het niet eens ben met dit plan.

De VOORZITTER: U krijgt zo het woord, maar ik ga eerst naar de heer Dijk. Ik doe het even in de volgorde van binnenkomst van de vraag.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik wil toch mevrouw Woldhuis vragen waar die enorm zwalkende lijn vandaan komt. Eerst zat zij bij de Stadspartij en was zij tegen het Forum. Toen hadden we het de vorige keer over de inrichting van het Forum en toen zei ze: “We moeten er met zijn allen wat moois van maken, mijnheer Dijk, u moet niet zo negatief zijn.” En nu krijg ik in een keer een überkritisch verhaal over de tekorten bij het Forum. Ik snap er echt helemaal niets meer van.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ik heb ook vijf minuten, ik kan de hele geschiedenis wel even vertellen. Ik ben nog steeds ...

De VOORZITTER: Nee, nee, nee!

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou ja, dat is wat hij vraagt! Nou ja, laat ik benadrukken: ik ben niet voor het gebouw. Ik ben er wel voor om met elkaar een andere denkrichting te gaan zoeken en een positieve manier om zwarte cijfers te gaan schrijven. Dat is wat ik elke keer zeg en daarom zijn wij tegen dit plan, omdat het geen enkele reserve biedt en ook geen enkele oplossing biedt om zwarte cijfers te schrijven.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk in navolging op de heer Dijk: mevrouw Woldhuis is gekozen op het verkiezingsprogramma van de Stadspartij. Ik weet niet hoeveel duizenden kiezers daarop stemden. Zij zei inderdaad vorig jaar volgens mij: "We moeten koste wat het kost ervoor zorgen dat het Forum iets wordt. Laten we er iets van maken." Heel badinerend tegenover de tegenstanders. Vandaag hoor ik haar zeggen tegen een aantal fracties dat ze bezig zijn met verkiezingsretoriek. Volgens mij bent u dat zelf, omdat het u nu even niet uitkomt om een paar miljoen euro in het project te stoppen waar uw kiezer niet om heeft gevraagd. Bent u dat met mij eens?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee. Voorzitter, laat ik even twee dingen heel helder zeggen. Wij zijn er niet voor om meer gemeenschapsgeld naar het Forum te laten gaan. We zijn er wel voor om er iets van te maken. Dat is wel een wezenlijk verschil met uw punt. Wat ik nogmaals zeg: ik ben nooit ofte nimmer voor het Forum geweest. Ik zat ook niet hier in de raad toen die beslissing werd gemaakt. Maar ik ben wel raadslid hier in Groningen en ik heb wel een verantwoordelijkheid naar 200.000 inwoners toe, om die tekorten zo goed mogelijk met elkaar aan te gaan. Daarvan zeg ik nu: kom met een oplossing in plaats van alleen maar een voorstel om reserves te gebruiken. We hebben nu geen enkele reserve voor de komende tijd. Hoe gaan we dit oplossen? Ik zie nog geen enkel plan. Dat is mijn punt.

De VOORZITTER: Oké. Ja, ik zou het een beetje willen ombuigen weer naar het voorstel zelf, als u het goedvindt.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Nou ja, dat was eigenlijk ook het punt dat ik wilde maken. Er ligt een voorstel op tafel van het college. Daar kunt u het mee eens zijn of niet, maar u kunt niet zeggen dat er geen voorstel ligt.

De VOORZITTER: Oké. Zullen wij dit debatje als afgerond beschouwen? Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Paulusma.

Mevrouw PAULUSMA (D66): Dank, voorzitter. Net als in de commissie kan D66 nog steeds instemmen met het collegevoorstel met betrekking tot de ontstane tekorten bij het Groninger Forum. Mede omdat, ook al door andere fracties hier benoemd, tekorten deels ontstaan zijn door eerdere bezuinigingen. Waarmee we overigens niet zeggen dat we daar erg blij mee zijn, maar we zien ook, voorzitter, in tegenstelling tot wat de heer Ubbens van het CDA net zei, dat nu repareren ons in de toekomst wat gaat opleveren. Zoals BMC ook al aangaf tijdens de toelichting op het onderzoeksrapport: Groningen liep en loopt voorop met de inzet op wijkfilialen. Alleen deden wij dat niet financieel. Het is wat D66 betreft meer dan terecht dat dit rechtgezet wordt. Want, voorzitter, en wat ons betreft kunnen wij het er hier en in de stad niet vaak genoeg over hebben: inzetten op bibliotheken en taalhuizen dicht bij mensen thuis, helpt bewezen en zeker in de bestrijding van laaggeletterdheid. Dus wat D66 betreft is nu repareren bij het Groninger Forum investeren in de toekomst. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, voorzitter, dat is heel makkelijk van de D66-fractie om hier dan nu te doen alsof het alleen maar gaat om het even repareren van de subsidie voor de bibliotheken. Daarvan had ik ook al gezegd dat wij het daar wellicht over eens zouden kunnen worden. Een ander feit is dat er geld uit de grondexploitatie via een constructie alsnog in de Forumexploitatie wordt gepompt, terwijl wij daar kaders voor hebben afgesproken, een stedelijk investeringsfonds hebben gemaakt. En daar wordt nu totaal aan voorbijgegaan. Wilt u er ook even op reageren?

Mevrouw PAULUSMA (D66): Voorzitter, dat wil ik wel, ik vond het alleen een beetje overbodig om de woordvoering uit de commissie hier over te doen. Ik vond het relevant om wat mij betreft het belangrijkste punt hier nog op tafel te leggen. Ik kan uw redenering volgen, maar volgens mij hebben we ook nog, zeker in de grex, een correlatie tussen de exploitatie en bouw. Ik snap dat hier dingen op deze manier geregeld worden en ik ben ook benieuwd wat het college ervan vindt, maar wat ons betreft kunnen wij meegaan in dit voorstel. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, van onze kant geen liefdesverklaring aan het Forum. Geen woorden over hoe wij dit altijd al hadden gewild, geen woorden over hoe mooi en innovatief, flitsend of een halve oase dit is. Liever zou ik hier staan zonder dat we aan het dure, grote Forum zouden bouwen, maar helaas is dat station al gepasseerd. Onze kiezer heeft er niet om gevraagd. Maar onze kiezer is ook realistisch. Zonder plan roepen: "Ik wil zwarte cijfers. Komt u alstublieft met een plan hoe we dat gaan realiseren", dat is niet zo zinvol. Het Forum een dag per week sluiten, zoals sommige partijen ook weleens opperen, of andere gekke plannetjes schieten ook niet op. Discussies over met welk geld we dit financieren maken uiteindelijk niet dat het bedrag kleiner wordt. En ondertussen hebben we ook de realiteit dat we, als we het hier hebben over het Forum, we het zeker ook hebben over de bibliotheek. De vraag is dus: hoe zorgen we dat we van het Forum een succes maken? Hoe zorgen we dat de bibliotheek een succes blijft? Met dit voorstel zien we daarvoor een mogelijkheid en daarom kunnen wij het met enige moeite steunen.

De VOORZITTER: Wie kan ik verder nog het woord geven? Niemand? Dan gaan we naar het college.

Wethouder DE ROOK: Ja, voorzitter, toen wij het debat begonnen, werd er aan de overkant van de Grote Markt nog steeds gebouwd. De realisatie van het Groninger Forum, van het gebouw, is inmiddels op zijn hoogste punt aangeland en het zal volgend jaar worden geopend. Die ontwikkeling daar heeft ervoor gezorgd dat in tijden van crisis in Groningen werd geïnvesteerd in een culturele voorziening, maar ook in de ontwikkeling van de stad. Daarvoor werd het gebouw gebruikt als aanjager van een culturele ontwikkeling en een culturele voorziening werd gebruikt als aanjager voor stedelijke ontwikkeling. Het was een Gronings antwoord op de landelijke trend van het heruitvinden van de bibliotheek. Dat betekent de beweging van alleen maar het zijn van een boekencentrum tot een plek voor ontmoeting, een plek voor de voorziening van informatie voor iedereen in de stad en een plek voor geletterdheid. Het is een bundeling van functies die daar verrijst, samen met het filmhuis, die ook synergie zal gaan opleveren die we op dit moment in de stad nog niet hebben. En we kunnen met het aanbod van het Forum ook inspringen op het hiaat dat er op dit moment nog steeds is in het aanbod voor kinderen in de stad. En met het wijkaanbod, dat ook onderdeel is van het Groninger Forum, hebben we ervoor gezorgd de komende jaren, dat ook in al die wijken het aanbod voor de bibliotheek daar geborgd zal blijven. Dat hebben wij geborgd in onze programma's van eisen aan het Forum en daarmee zijn wij ook verzekerd dat de inzet de komende jaren gaat blijven.

Maar voorzitter, als we dat ook zo willen houden, moeten we er ook voor zorgen dat die organisatie met een goede basis kan functioneren, de komende jaren. Daar was nogal wat voor nodig. Wij begonnen deze raadsperiode in 2014 met een tekort van 1,1 miljoen euro in de exploitatie. Dus voor de fracties die vragen: waar komt dit tekort ineens vandaan? Het loopt al wat langer met ons mee en heeft eigenlijk velerlei oorzaken, maar de belangrijkste is eigenlijk dat we er vanaf 2011 voor hebben gekozen, om allerlei redenen, die denk ik ook heel begrijpelijk waren, in wisselende samenstelling, om in totaal meer dan 1 miljoen euro te bezuinigen op het bibliotheekwerk.

Voorzitter, het uitgangspunt dat het college steeds heeft gekozen, is naar die cijfers te kijken bij het Forum en uit te willen gaan van een reëel beeld en een gezonde basis voor het gebouw. Dus uit de papieren werkelijkheid, realistische aannames hanteren en ervoor zorgen dat deze organisatie op een goede manier kan opereren en de kans op vervelende verrassingen in de toekomst zoveel mogelijk te minimaliseren.

Vorig jaar presenteerden wij daarom samen met het Forum een pakket om voor 1 miljoen euro aan maatregelen op te lossen van dat tekort. Daarmee zouden we het hele tekort hebben opgelost. Maar we maakten nog een aantal andere keuzes, gelukkig ook gesteund door uw raad, namelijk te zorgen dat voor de hele looptijd het onderhoud is geregeld bij het Groninger Forum, dat het interieur kan worden vervangen na twintig jaar en dat de beveiliging ook op het peil wordt gebracht dat heden ten dage van ons mag worden verwacht. Dat hadden we misschien niet hoeven doen, maar dat vonden wij wel de meest verantwoorde koers op dat moment. Die maatregelen zorgden, na weer 1 miljoen euro te hebben opgelost, toch nog voor een tekort van 400.000 euro. We hebben tegen u gezegd: we gaan aan de slag om dat op te lossen en we betrekken daar ook de grondexploitatie bij van het Forum. Ook hebben wij er daarnaast voor gekozen om de bezettingsgraad van de parkeergarage de afgelopen jaren terug te brengen van in ieder geval 32% tot 29% nu. Dat is een kostbare maatregel. Het kost een hoop geld, maar het zorgt er wel voor dat wij een reëel beeld hebben, met een gezonde toekomst voor het Forum. Dat beeld, reële cijfers, gezonde basis, heeft de afgelopen jaren centraal gestaan. Dus met die 400.000 euro te kort zijn wij aan de slag gegaan. We hebben vervolgens gezien dat door de indexaties dat bedrag is toegenomen en ook door een aantal maatregelen die het Forum zelf in zijn begroting had zitten en dat het uiteindelijk belandde in het bedrag dat nu aan uw raad voorligt.

Wij hebben u een oplossingsrichting gepresenteerd. Het Forum neemt zijn verantwoordelijkheid daarin en nadat het zelf al 0,5 miljoen euro had opgelost, vragen wij hun om voorstellen te doen voor de 145.000 euro. Wij sluiten aan bij de aanbevelingen van BMC om ervoor te zorgen dat ons bibliotheekwerk en het aanbod daarvoor weer op het landelijke niveau komt, zodat we ook redelijkerwijs kunnen verwachten dat het Forum zijn wijkfilialen ook in de benen houdt. Want ook die wijkfilialen hebben niet stilgestaan, voorzitter. We hebben er juist voor gekozen om de afgelopen jaren extra te investeren. De bibliotheek in De Wijert op een nieuwe manier wegzetten kost wellicht meer geld, maar voegt wel meer kwaliteit toe aan de stad en het aanbod in onze wijken. Ook zijn we aan het kijken naar de uitbreiding van de bibliotheek in de Vensterschool in Hoogkerk. Ook dat zijn weer aanvullende kosten, die natuurlijk wel ergens uit betaald moeten worden. Vandaar dat wij ervoor gekozen hebben om uw raad voor te stellen om de bibliotheek terug te brengen naar het landelijke gemiddelde, omdat wij vinden dat er wat moest gebeuren.

Daar is het Forum overigens niet uniek in. We hebben de afgelopen jaren om allerlei redenen van allerlei organisaties de subsidies weer verhoogd, nadat er in 2013 generiek 10% is afgehaald. In de culturele sector, een van de voorbeelden die ik het beste in mijn hoofd heb, hebben we bij verschillende organisaties, bijvoorbeeld het Scheepvaartmuseum, die echt in het gedrang kwamen om de eisen die wij stelden aan uw programma uit te voeren, er steeds voor gekozen om die subsidies op te hogen. Ook door bijvoorbeeld gesubsidieerde banen te witten die we zouden beëindigen, hebben wij de subsidie kunnen ophogen. Dus daarin staat het Forum niet op zichzelf. Maar ik heb er natuurlijk wel begrip voor dat fracties zeggen: dit is wel een ander bedrag dan we bij andere instellingen hebben gedaan. Waarom? Ik denk dat dit een cruciale vraag is, die ook in de raadscommissie naar voren kwam: wat maakt het Forum nou anders dan andere instellingen in de stad? Waarom staat het gemeentebestuur daar wel voor en voor andere organisaties niet? Dat heeft er natuurlijk mee te maken dat door het besluit te nemen om het gebouw Groninger Forum te gaan bouwen, een gemeentelijk gebouw, waarvan wij de kosten een-op-een doorbelasten aan het Groninger Forum, wij ons als gemeente ook schatplichtig hebben gemaakt aan de organisatie van het Groninger Forum, omdat we er niet voor willen zorgen dat wij een organisatie in een gebouw plaatsen die vervolgens de lasten om in dat gebouw te zitten niet kan dragen.

Je zou daarmee eigenlijk wat hier gebeurt, kunnen vergelijken met verzelfstandiging. Wij zorgen ervoor door met dit voorstel de exploitatietekorten op te lossen, zodat het Forum met een gezonde basis kan gaan opereren, zodat zo snel mogelijk de verhoudingen tussen de gemeente en het Groninger Forum, je zou kunnen zeggen 'genormaliseerd gaan worden', zodat het op dezelfde manier gaat opereren als alle andere instellingen in de stad. Maar daar moet wel wat voor gebeuren. Er is een vraag, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. De wethouder geeft net aan: we lossen het nu op en we gaan de buffers daarvoor gebruiken. Maar wie zegt nou dat dit het laatste tekort is of het laatste risico dat wij nog lopen en we hierna van de risico's af zijn?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dat is natuurlijk helaas nooit zo. Ook bij andere culturele instellingen kan er natuurlijk altijd wat gebeuren waardoor het ontzettend gaat tegenvallen. Bijvoorbeeld als de cao's verhoogd zouden worden of als er heel grote tegenvallers zijn ergens. Dat maakt de situatie natuurlijk altijd anders. Maar dat is bij het Forum misschien niet heel anders dan bij andere instellingen in de stad. Misschien een goed voorbeeld waarmee we dit zouden kunnen vergelijken, dat we ongeveer een jaar geleden ervoor gekozen hebben om 0,5 miljoen euro extra uit te keren aan Vrijdag, aan het kunstencentrum. Dat was eigenlijk een reparatie voor afspraken die in het verleden zijn gemaakt, die te maken hadden met de verzelfstandiging daar. Vergoedingen betalen voor de frictie, dat doen we bij andere instellingen ook niet, maar bij het kunstencentrum wel, omdat dit een onderdeel was van de gemeente Groningen. Dat maakt de situatie van het Forum dus wezenlijk anders dan die van allerlei andere instellingen die ook de revue hebben gepasseerd.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, hoe verklaart het college de tegenslag van 1 miljoen euro aan frictiekosten voor het personeel? Waarom kwam die voor u als een verrassing?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dat kwam niet zozeer als een verrassing. Die frictiekosten komen eigenlijk voort uit de ontvlechting van de Forumorganisatie uit Biblionet. Die hebben wij zelf ook

begeleid en ook zelf als eis gesteld. Wij wilden één organisatie hebben bij het Forum en niet verschillende. Het bibliotheekpersoneel moest bij Biblionet worden uitgeplaatst en daar komen deze frictiekosten achter vandaan. We hebben daar al eerder een dotatie voor gedaan, enkele jaren geleden, uit de pot aanloopkosten. Daar hebben we dat toen uit gedekt en dit is eigenlijk wat daar nog achter vandaan komt. Het zijn dus geen frictiekosten die daar direct mee te maken hadden, maar die twee jaar later alsnog volgden. Dus daar heeft het mee te maken. Het is daarmee ook geen verrassing, maar het zijn wel kosten die bij het Forum een rol spelen en daarom onderdeel zijn van het beeld dat wij richting uw raad geschetst hebben.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, maar hoe kan het dan zijn dat deze kosten nog niet verrekend waren in het tekort van vorige zomer?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, deze tekorten waar we over spreken, zijn natuurlijk een fractie van het budget. Dat heeft de heer Nijdam volgens mij ook duidelijk gezegd. Het gaat om een begroting van 12 miljoen euro. Dit is dan een relatief klein bedrag daarvan. Dat zegt niet dat het daarom niet relevant zou zijn, maar het zijn allemaal kleine variabelen, waarvan sommige een plus opleveren en sommige een min bij de actualisatie. Toen wij vorig jaar zeiden: er is nog een tekort van 400.000 euro op het geheel, was dat ook een plus en min van allerlei kosten. Ik kan me juist heel goed voorstellen dat deze kosten daar ook wel ergens in zaten. Maar deze kwamen eigenlijk expliciet naar voren toen BMC dat nog een keer heeft doorgerekend. Het is volgens mij geen nieuwe informatie, maar de manier waarop ze naar voren kwamen, is iets anders dan dat wij dat in de getallen hadden. Maar dat verklaart dat verschil. Volgens mij is dat beeld inhoudelijk niet veranderd.

Voorzitter, dan over de grondexploitatie. Wij hebben ons voor de opdracht gesteld om het Forum met een gezonde exploitatie op jacht te sturen. Dan is er een aantal dingen dat je daarvoor kunt doen. Je kunt het budget van het Forum verhogen, dat stellen wij u dus voor om te doen, met een bedrag van 225.000 euro. En je kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om het Forum te vragen te bezuinigen. Als we dan kijken naar het BMC-onderzoek, dan laat dat eigenlijk zien dat wij met het ambitieniveau voor de bibliotheken eigenlijk een relatief krap budget hebben. Dus de verwachting om dat verder terug te brengen, en dat dit heel veel gaat opleveren met behoud van kwaliteit, is eigenlijk niet na te komen. Tenzij er een heel duidelijke uitspraak van de raad zou zijn van: het kan allemaal wel wat minder met dat bibliotheekwerk of het filmaanbod, is dat eigenlijk binnen de huidige opdracht van het Forum niet goed te doen. Dat zien we ook ondersteund door de conclusies van BMC. Wat je ook kunt doen, is bijvoorbeeld, zoals de heer Ubbens dat graag zou willen, het gewoon uit de reserves halen. Maar wat wij geprobeerd hebben te doen, is een oplossing te vinden voor het exploitatietekort van het Forum binnen de financiën die de gemeente al beschikbaar had gesteld voor het Forum. En dan bedoel ik het Forumgebouw, inclusief de voorziening, dus inclusief de organisatie. Als wij zien dat er bij de bouw nog een mogelijkheid is, dat daar nog ruimte zit om wellicht te benutten om het exploitatietekort naar beneden te brengen, is dat wellicht logischer dan om dat via de algemene middelen te gaan doen. En voorzitter, ik had eigenlijk gehoopt dat ook het CDA dit zou zien als een ondersteuning voor zijn opvatting dat er geen extra geld naar het Forum zou moeten gaan. Wij hebben hier juist een oplossing gepresenteerd waarbij dat eigenlijk, los van die 225.000 euro zou gaan lukken. Want voor al het geld dat de raad ter beschikking heeft gesteld voor het Forum, blijven wij binnen dat kader met dit voorstel. Dus dat is de reden daarvoor. Als de heer Ubbens dat heel graag via de algemene middelen zou willen overmaken, maakt dat het beeld inhoudelijk niet anders. Dat is denk ik een wijziging van een financieel-technische aard. Dat zou wat het college betreft best bespreekbaar kunnen zijn, maar we denken dat dit ook een heel verdedigbare lijn is.

De VOORZITTER: Wilt u langzamerhand afronden?

Wethouder DE ROOK: Ja, ik ga afronden. Voorzitter, eigenlijk zorgt dit voorstel ervoor dat het Forum in staat is om de komende jaren zwarte cijfers te gaan draaien. Het tekort dat wij een hele tijd met ons mee hebben gezeuld, enkele jaren, wordt met dit besluit in ieder geval voor de eerste vijf jaar, als we echt weten hoe het gaat met het Forum, opgelost. Het zorgt ervoor dat dit feitelijk de afronding is van de gemeentelijke besluitvorming over het inhoudelijke concept van het Forum. Het is daarmee ook een groot besluit van de raad.

Voorzitter, een ding moet mij nog van het hart: het Forum is altijd een dossier geweest waar de politieke stellingen snel op werden betrokken, laat ik het zo maar zeggen. Als het woord Forum viel in deze

raadzaal, dan ontstond er altijd een andere dynamiek dan dat het over andere dingen ging. Maar even los van de hele geschiedenis van het gebouw, is het Forum straks, vanaf de zomer 2019 als het opengaat, gewoon de bibliotheekvoorziening die we in de stad hebben. Dan is dat het filmhuis, dan is dat het aanbod dat wij voor een deel van onze jongeren hebben. En ik zou alle fracties willen vragen, of in ieder geval in overweging willen geven aan iedereen die zegt: er mag nooit een euro naar het Forum, zich ook te realiseren dat dit ook gaat over de bibliotheken die we in de stad hebben, dat het ook gaat over de wijkfilialen en ook over het filmhuis. En dat het standpunt 'er mag nooit een euro naar het Forum' niet alleen maar dat gebouw raakt, maar ook die voorzieningen die wij in de stad hebben. Ik zou graag in overweging willen geven, als de dampen weer wat zijn opgetrokken, om toch ook de kwaliteit en de culturele voorziening die het Forum straks is voor iedereen, in overweging te willen nemen als er weer een nieuw verzoek zou komen om eventueel iets te doen met subsidiebijstelling.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, ik begrijp wat de wethouder zegt, maar ik vind het eerlijk gezegd ook een beetje flauw. U weet natuurlijk dat alle partijen hun eigen afweging maken. Wij hebben nooit iets gezien in die verzameling van al die groeperingen en instellingen in een gebouw. Dat wil niet zeggen dat wij tegen die instellingen zijn. Ik vind dat u het nu een beetje zo draait alsof wij, als we tegen dit voorstel zouden stemmen, we ook tegen de mensen van de bibliotheek zouden zeggen dat we er tegen zijn. Wij zijn ook altijd tegen de ontvlechting van de bibliotheek en overgang naar het Groninger Forum geweest. Dus ik vind wel dat die nuance gemaakt moet worden.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, de heer Sijbolts is consequent, maar ik wijs hem er wel op dat als zijn standpunt zo blijft: 'er mag nooit een euro naar het Forum', dit wel de feitelijke consequentie is van dat standpunt. Dat er dus geen ruimte meer komt voor de mensen die in die bibliotheken aan het werk zijn. Als wij nou een voorstel aan u zouden doen om het wijkfiliaal in Hoogkerk bijvoorbeeld op te knappen en daar is misschien wel wat geld voor nodig, en je hanteert dan het standpunt: er mag geen extra geld naar het Forum, dan zet een deel van deze raad dus ook alle investeringen in het bibliotheekwerk in alle wijken op slot. Volgens mij bedoelt u dat niet. Wat ik doe is u alleen in overweging geven om iets meer ruimte in het standpunt te hanteren. Dat zou het bibliotheekwerk in deze stad een hoop opleveren.

De VOORZITTER: Eerst de heer Sijbolts nog even, dan de heer Dijk en dan sluiten we de beraadslagingen.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Voorzitter, volgens mij zijn wij een warm pleitbezorger geweest van wijkfilialen. Ook bijvoorbeeld het wijkfiliaal in De Wijert, waar ook de bibliotheek in komt. Dus die vlieger gaat wat mij betreft niet op.

De VOORZITTER: Dat is een statement. Dan gaat de heer Dijk verder.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik vind dit toch eerlijk gezegd ook een beetje makkelijk. Ik snap dondersgoed wat u met die boodschap bedoelt, maar ik had het net al over samenhang der dingen. Als deze gemeenteraad, en misschien is het af en toe een minderheid, vraagt om bijvoorbeeld mensen die in armoede leven eerder kwijtschelding van afvalstoffenheffing te verlenen, dan is de wereld te klein en dan is daar geen cent voor te vinden. Als het gaat om mensen die thuiszorg krijgen, van wie een op de vijf een deel van de thuiszorg mijdt, omdat de eigen bijdrages te hoog zijn, dan is de wereld te klein en kun je niet met een voorstel komen. Nu krijgen we de eerste de beste keer dat het Forum komt met een verzoek voor 4,4 miljoen euro ...

De heer HONKOOP (VVD): Voorzitter, een ordepunt.

De VOORZITTER: Maak even uw zin af.

De heer DIJK (SP): U wordt ook uitgedaagd hoor, mijnheer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Dit is een woordvoering, voorzitter.

De VOORZITTER: Nee, u hebt niet het woord. De heer Dijk heeft het woord en hij maakt zijn zin af.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dan kan dat allemaal niet. Dus dan moet het college ook niet raar opkijken dat er nu partijen zijn die zeggen: nee, dat gaan we niet doen.

De VOORZITTER: De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Ja, een punt van orde, voorzitter. Volgens mij wordt hier gewoon een woordvoering gehouden.

De VOORZITTER: Nee. Wilt u nog reageren?

Wethouder DE ROOK: Nee hoor, voorzitter. Dat lijkt mij niet nodig.

De VOORZITTER: Ik kan hier wel even iets over zeggen. Kijk, ik snap best wat u bedoelt, maar ik merk dat bij sommigen van u de interrupties soms relatief lang zijn. Soms vindt u dat geoorloofd, ik zeg niet u persoonlijk hoor, maar als raad, en soms vindt u dat niet geoorloofd. Dat hangt even af van de intensiteit van de discussie en van uw politieke stellingname. En ik zorg dat ik daarvoor een beetje evenwicht houd. Dat moet u maar een beetje aan mij overlaten. Ik accepteer dat u zegt: “Soms lijkt het op een woordvoering”, maar u moet ook van mij accepteren dat ik het soms even laten gaan en soms niet. Zullen wij de beraadslaging sluiten en naar de besluitvorming gaan? Dan hebben wij te gaan eerst motie 13, ‘Oase achter de oostwand’. Is er behoefte aan stemverklaringen?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, graag.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide heeft het woord.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Wij zullen deze motie van de SP, die in het college zat van 2006 tot 2014, en daarmee ook verantwoordelijk was voor het tekort ...

De heer DIJK (SP): Dit is geen stemverklaring.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Nou wordt het helemaal mooi.

De VOORZITTER: Zullen wij ...?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Een achterliggend tekort van ...

De VOORZITTER: Wilt u er niet om heen praten? Dank u. Gaat uw gang.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Een tekort van 1,1 miljoen euro en u er ook nog in slaagt om een motie in te dienen, die een sociaal-culturele voorziening die in principe voor iedereen bedoeld is, een of twee dagen per week te sluiten, uiteraard niet steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ik wilde eigenlijk deze motie eerst wel steunen, maar ik zit wel een beetje met die een of twee dagen. Het is mij niet duidelijk of het financiële gebeuren opgelost kan worden door het Forum een of twee dagen te sluiten. Misschien hebben we juist die twee dagen nodig om extra geld te verdienen. Om die reden kan ik de motie niet steunen, helaas.

De VOORZITTER: Anderen nog? Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ik vond het jammer dat ik net niet op de wethouder kon reageren, op wat hij net zei. Dus daarom zal ik dat even nu doen. Wat ons betreft ...

De VOORZITTER: Nee, nee.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Even een stemverklaring op het stuk!

De VOORZITTER: Ja, dat is prima, maar dan moet u niet zeggen dat u wilt reageren op de wethouder. Een stemverklaring is een stemverklaring.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee, maar omdat ik geen enkele ruimte kreeg net, wil ik wel even dat statement maken.

De VOORZITTER: Nou! Nou oké. Een stemverklaring, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel. Jeetje! Wat ons betreft mag er – de wethouder zei heel duidelijk “binnen de opdracht van het Forum” – beter naar geld gezocht worden. Daarom zullen wij tegen het voorstel stemmen.

De VOORZITTER: De heer Honkoop.

De heer HONKOOP (VVD): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, om even een ander raadslid van vanavond te quoten: dan wil ik nog wel even terug naar zevenenhalf jaar geleden. Wij waren in het verleden niet voor dit Forum. Het is er toch gekomen. De SP had het destijds bijvoorbeeld tegen kunnen houden. Dat is niet gebeurd. Wij zullen nu wel voor dit plan stemmen, want wij zijn voor een goede invulling van het Forum.

De VOORZITTER: Dit waren de stemverklaringen? Dan gaan wij over tot de stemming op motie 13. 8 voor, 31 tegen. De motie is verworpen.

Dan gaan we naar het voorstel zelf. Is daar nog behoefte aan een stemverklaring? Niet? Dan gaan we dat ook in stemming brengen. 26 voor, 13 tegen. Het voorstel is aanvaard.

8.b: Voorkeursvariant Oosterhamrikzone (raadsvoorstel 28 mei 2018, 6978757)

De VOORZITTER: De heer Sijbolts heeft het woord.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, dank u wel, voorzitter. Bewoners maken zich met de fractie van Stad en Ommeland ernstige zorgen over de schadelijke effecten van de ontsluitingsweg bij de Oosterhamrikzone, over gezondheid, veiligheid, leefbaarheid en hun woongenot. Klaarblijkelijk is het raadsvoorstel ook voor de coalitiepartijen, of althans een ruime meerderheid van deze coalitiepartijen, op voorgenoemde punten onvoldoende onderbouwd, getuige de aanvullende onderzoeken die zij twee weken geleden aankondigden in de commissie en vandaag per motie indienen. De vraag is wat onze inwoners rond het Oosterhamriktracé hebben aan dit politieke pingpongspelletje, zoals ik het de vorige keer in de commissie heb genoemd. Drie fracties van de coalitie geven, in tegenstelling tot de discussie van maart, nu min of meer aan dat ze voldoende onderbouwing hebben om een definitieve keus te kunnen maken. Onbegrijpelijk is dat dezelfde partijen blijkbaar wel in kunnen stemmen met de voorkeursvariant. Alhoewel, met de verkiezingen voor de deur is dat misschien wel begrijpelijk.

De wethouder gaf in de commissie geen reactie op de vraag die ik stelde hoe hij terugkijkt op het afhaken van de bewonersorganisatie Oosterpark. Graag alsnog een reactie.

En voorzitter, ervan uitgaande dat de moties tot extra onderzoek het gaan halen, die een aantal coalitiepartijen zullen indienen, hebben wij ook een aantal moties. Een motie die het college oproept om alles op alles te zetten om alle bewonersorganisaties weer aan tafel te krijgen en te houden. Deze motie wordt ondersteund door de SP en de ChristenUnie. Want voorzitter, inwoners, bedrijven en instellingen positioneren zich anders in een stedelijke samenleving en willen een rol die daarbij hoort. Kritisch, actief en daarbij een overheid verwachtend die daarop inspeelt. Dit is een uitgelezen kans voor de overheid om potenties te benutten en het begrip participatie waarlijk inhoud te geven. Dat betekent samenwerken, een gedragsverandering van beide kanten. Zo staat ook in het coalitieakkoord van dit college en ten aanzien van deze motie kan het college het oordeel dus aan de raad geven.

Een andere motie, met de SP, betreft het belang en het waarborgen van de onafhankelijkheid bij de aangekondigde aanvullende onderzoeken en dat we op deze steun kunnen rekenen van de inwoners en bewonersgroeperingen rondom de Oosterhamrikzone.

Ook dienen wij nog een motie in met Student en Stad over de doorstroming van het Oosterhamriktracé. De discussie over het Oosterhamriktracé kreeg vorige week een bijzondere wending, door de berichtgeving over een mogelijke verplaatsing van het cultuurcentrum De Oosterpoort naar het

Ebbingekwartier. Mijn fractie vraagt zich hardop af in hoeverre dit te maken heeft gehad met de drang om het Oosterhamriktracé open te stellen voor autoverkeer. De aap blijkt uit de mouw te komen.

Dan de rol en invloed van het UMCG. Die geruchten blijven de kop opsteken. Het lijkt erop dat het UMCG een dominante positie inneemt in deze discussie. Sterker nog, het is ons ter ore gekomen dat het UMCG zelfs meegaat naar gesprekken met het Rijk over het Oosterhamriktracé. Graag een reactie hierop. De plannen staan wat ons betreft haaks op de parkeervisie, die vorige maand is aangenomen en haaks op het beleid om juist minder verkeer de stad in te trekken. Haaks op het beleid om meer op het gebruik van P+R-terreinen te sturen en haaks op het leefbaar houden van straten, buurten en wijken. Deze verbinding trekt juist meer autoverkeer aan.

Een ander bezwaar van ons is dat de financiering niet rond is. Waarom 1,25 miljoen euro uitgeven aan planvorming, waarvan we niet weten of het benodigde geld uiteindelijk wel beschikbaar is? De voorkeursvariant kost bijvoorbeeld tussen de 60 miljoen en 70 miljoen euro, de brug tussen de 35 miljoen en 40 miljoen euro, terwijl het standpunt van de Provincie is dat de prioriteit ligt bij de westelijke ringweg. En met het debacle van de zuidelijke ringweg heeft de Provincie er misschien wel een andere prioriteit bij.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Is dat niet met heel veel raadsvoorstellen zo, dat pas als je een definitief ontwerp hebt, je dan weet hoeveel financiering je daarbij moet regelen?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dat klopt, alleen bij de meeste raadsvoorstellen in deze gemeenteraad heb ik nog niet zoveel onzekerheden gezien bij de coalitiepartijen.

En welk probleem lossen wij nu op? Het probleem dat je tijdens de spits iets langer onderweg bent van A naar B. Stad en Ommeland wil de schadelijke effecten van de ontsluitingsweg voor gezondheid, veiligheid en leefbaarheid en woongenot, en die onzekerheden die daar nu nog over bestaan op dit moment niet op zijn geweten hebben. Daarom zullen wij nu ook niet instemmen met het raadsvoorstel.

Motie 14: Alle bewoners Oosterhamriktracé doen mee (Stad en Ommeland, SP, ChristenUnie) (*wordt later gewijzigd*)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 27 juni 2018, besprekende het raadsvoorstel Voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- het college de raad voorstelt om de Voorkeursvariant Oosterhamrikzone vast te stellen;
- niet alle bewonersgroeperingen nog bij het overleg aan tafel zitten;

constaterende dat:

- het coalitieakkoord Voor de verandering stelt dat:
 - o inwoners, bedrijven en instellingen zich anders positioneren in de stedelijke samenleving en een rol willen die daarbij hoort: kritisch en actief, en daarbij een overheid verwachten die daarop inspeelt;
 - o bovenstaande een uitgelezen kans is voor de overheid om potenties te benutten en het begrip participatie waarlijk inhoud te geven;
 - o samenwerken een gedragsverandering van beide kanten betekent;

overwegende dat:

- een kritische en actieve rol van bewoners en overheid onmisbaar is in het verdere proces over de ontwikkelingen Oosterhamrikzone;

verzoekt het college:

- alles op alles te zetten om alle bewonersorganisaties weer aan tafel te krijgen en te houden;
- de gemeenteraad voor 1 september hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 15: Onafhankelijke Onderzoeken Oosterhamriktracé (Stad en Ommeland, SP)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 27 juni 2018, besprekende het raadsvoorstel Voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- het college de raad voorstelt om de Voorkeursvariant Oosterhamrikzone vast te stellen;

- een aantal partijen in de gemeenteraad om aanvullende onderzoeken vraagt;
- niet alle bewonersgroeperingen nog bij het overleg aan tafel zitten;

overwegende dat:

- het coalitieakkoord Voor de verandering stelt dat:
 - o inwoners, bedrijven en instellingen zich anders positioneren in de stedelijke samenleving en een rol willen die daarbij hoort: kritisch en actief, en daarbij een overheid verwachten die daarop inspeelt;
 - o een kritische en actieve col van bewoners en overheid onmisbaar is in het verdere proces over de ontwikkelingen Oosterhamrikzone;

overwegende dat:

- het van belang is dat de aangekondigde aanvullende onderzoeken onafhankelijk zijn en op steun kunnen rekenen van de inwoners en bewonersgroeperingen rondom de Oosterhamrikzone;

verzoekt het college:

- de aanvullende onderzoeken in samenspraak met de bewonersorganisaties uit te laten voeren door een onafhankelijk bureau;
- de bewonersorganisaties vooraf mee te nemen in het proces en de selectie(criteria) van een onafhankelijk onderzoeksbureau;
- de gemeenteraad voor 1 september hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 16: Beter doorstroming Petrus Campersingel (Stad en Ommeland, Student en Stad)

De gemeenteraad van Groningen bijeen op 27 juni 2018, besprekende het raadsvoorstel Voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- het college de raad voorstelt om de Voorkeursvariant Oosterhamrikzone vast te stellen;
- dit ertoe moet leiden dat vooral de zuidelijke kruispunten (Europaweg/Damsterdiep/Petrus Campersingel) worden ontlast;

overwegende dat:

- het anders inregelen en beter afstellen van de verkeersregelininstallaties op korte termijn tot een verlichting kan zorgen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken welke mogelijkheden maatregelen op korte termijn kunnen worden genomen;
- de gemeenteraad hierover voor 1 september 2018 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? Nou, dan kies ik wel iemand uit. De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Dank u wel, voorzitter. Als het gaat om verkeer op binnenstedelijke wegen, dan is Groningen na Den Haag de drukste en meest verstopte stad van Nederland. Het college antwoordt op de verkeersdrukke met een voorstel voor een nieuwe autoweg. Dat is vanuit die realiteit bekeken eigenlijk gewoon heel logisch. Wat ook erg logisch is, is dat je vanuit zo'n wijkverbinding kijkt hoe juist die wegen rondom de autoverbinding rustig kunnen worden. Je ziet ook dat steden die kiezen voor autoluwe wijken wel investeren in dwarsverbindingen. Dus ook in die zin is het een heel logisch traject, dat het college is ingegaan. Tegelijkertijd is het wel zo dat de verwachte verkeersafname in de wijken en straten eromheen ons gewoon een beetje tegenvalt. Dat maakt dat wij inderdaad een beetje zijn gaan twifelen en om wat extra onderzoek vragen. Maar als er dan toch een weg moet komen, dan is wat ons betreft – dat staat buiten kijf – de splitsingsvariant die hiervoor wordt gesteld, de beste optie. Wij vragen ons dus wel af of de nadelen van deze weg inmiddels niet groter zijn dan de voordelen.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, wij zijn wel benieuwd wat D66 nou eigenlijk nog verder onderzocht wil hebben. We hebben zo langzamerhand honderden, zo niet duizenden pagina's gehad over het Oosterhamriktracé, alles is tot achter de komma uitgerekend. De luchtvervuiling, de verkeersintensiteit, de scheiding erin, enzovoort, enzovoort. Wat wilt u in vredesnaam nog verder onderzocht hebben, voordat u eindelijk eens een keer een politieke klap op dit voorstel geeft?

De heer RUSTEBIEL (D66): Nou, in een eerder onderzoek uit 2013 is primair de onderzoeksvraag gesteld: hoe kan de autobereikbaarheid van het UMCG verbeterd worden? Daar is een second opinion achteraangekomen, die een bredere focus had: hoe kan de mobiliteitsvraag van het UMCG verbeterd worden? Wij praten nu over een voorstel waarbij gezegd is: deze weg ligt er niet alleen voor het UMCG. Dat geldt maar voor 10% van het verkeer. Er is een veel bredere vraag die hier voorligt. Dus daarom zouden wij met deze motie graag oproepen om te onderzoeken wat voor oplossingen er in beeld kunnen komen voor het hele gebied. Daarmee willen wij de focus leggen op duurzame alternatieven en niet alleen voorsorteren op de auto.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, sinds 2013 hebben wij nog ettelijke andere rapporten gehad die, nogmaals, tot achter de komma de effecten hebben aangetoond. Dus ik zie nog steeds niet wat u daar nog meer onderzocht wilt hebben.

De heer RUSTEBIEL (D66): We hebben een redelijk inzicht in de effecten van de auto op een aantal straten in de omgeving, maar we hebben niet voldoende inzicht, wat mijn fractie betreft, in wat een andere mobiliteitsoplossing zou kunnen doen in de oplossing van dit probleem. Dat zouden wij graag onderzocht zien.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u. We hebben in maart de effecten gezien van de onderzoeken en het effect daarvan stelde u teleur. Ik vraag mij af waarom u dan nu, een aantal maanden later, ineens pleit voor extra onderzoek, terwijl u blijkbaar in maart al een conclusie kon trekken over dat onderzoek, want het was in uw ogen eigenlijk teleurstellend. Dus waarom komt u daar nu pas mee?

De heer RUSTEBIEL (D66): Nou ja, de definitieve keuze om een variant uit te werken ligt nu voor en we hadden in maart een soort tussendebatje, terwijl ook de inspraak met de omgeving nog liep. Dus wat dat betreft is de situatie wel een beetje veranderd en hebben wij ondertussen onze ideeën kunnen vormen. Ja, dan moet ik eerlijk zijn, ook op basis van de gesprekken die wij hebben gehad in de wijken. We zijn bij de demonstratie geweest, we hebben de hoorzitting gehad. Dat nemen wij natuurlijk allemaal mee in onze afweging, voordat wij ons hier een mening vormen als fractie.

Amendement 1: Onderzoek Oosterhamrikdossier (D66, PvdA, VVD, GroenLinks)

De raad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni, besprekende het Raadsbesluit Voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- de verkeersdruk aan en in de oostkant van de stad toeneemt;
- uit onderzoek blijkt dat voor opvangen van deze verkeersdruk nieuwe infrastructuur nodig zou zijn. Het college voorstelt om de zogenaamde splitsingsvariant verder te onderzoeken, met een autoverbinding over de busbaan en een nieuwe busroute door de Vinkenstraat;

overwegende dat:

- de afname van de verkeersdruk op wegen rondom de splitsingsvariant, zoals de Petrus Campersingel en de Kapteynlaan, lager lijkt dan verwacht;
- Groningen primair kiest voor voetganger, fiets en OV;
- de inpassing van de autoweg en het verplaatsen van de busbaan voor een aantal straten een negatieve impact heeft op leefbaarheidsaspecten zoals verkeersveiligheid, luchtkwaliteit, geluid en oversteekbaarheid (barrièrewerking);
- er veel en snelle ontwikkelingen en veranderingen zijn op het gebied van (duurzame) mobiliteit;

besluit het volgende besluitpunt toe te voegen:

- XIII: *“Aanvullend onderzoek te verrichten naar de toekomstbestendigheid van de voorkeursvariant en deze uiterlijk tegelijk met de uitwerking van het Definitief Ontwerp aan de raad voor te leggen.”*

Motie 17: Onderzoek duurzame alternatieven voor autoweg Oosterhamriktracé (D66, VVD, GroenLinks)

De raad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni, besprekende het Raadsbesluit Voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- de verkeersdruk aan en in de oostkant van de stad toeneemt;
- uit onderzoek blijkt dat voor opvangen van deze verkeersdruk nieuwe infrastructuur nodig zou zijn;
- het college voorstelt om de zogenaamde splitsingsvariant verder te onderzoeken, met een autoverbinding over de busbaan en een nieuwe busroute door de Vinkenstraat;

overwegende dat:

- de afname van de verkeersdruk op wegen rondom de splitsingsvariant, zoals de Petrus Campersingel en de Kapteynlaan, lager lijkt dan verwacht;
- er veel ontwikkelingen en veranderingen zijn op het gebied van (duurzame) mobiliteit, zoals de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur in mei stelde in 'Van B naar anders';
- het gebruik van duurzame mobiliteit als OV, de (elektrische) fiets en deelauto's snel groeit en in de toekomst trends als de zelfrijdende auto's op de markt komen;
- er vooral in het koppelen van mobiliteitsvormen nog verbetering mogelijk is, volgens bijvoorbeeld de tussenevaluatie HOV-visie en de Ontwerpbegroting OV-bureau;
- slimme technologie gekoppeld aan mobiliteitsvormen en deelsystemen de markt aan het veranderen zijn;
- trendanalyses zoals gedaan bij de ring west met variabelen over alle mobiliteitsvormen beter en breder inzicht bieden;

verzoekt het college:

- aanvullend onderzoek te doen met daarin meerdere mobiliteitsscenario's voor het gebied en een nadere analyse van de mobiliteitsvraag van de toekomst;
- in dit onderzoek ook uit te werken hoe combinaties van (duurzame) mobiliteitsvormen, slimme technologie en het versterken van hubs elkaar in de stad in het algemeen en in dit stadsdeel in het bijzonder kunnen versterken;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik dank u. De heer Leemhuis heeft het woord.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Vandaag staan we voor de keuze welke route verdere uitwerking zou moeten krijgen voor het Oosterhamriktracé, waarvan bus, fiets en auto gebruik zouden moeten maken. De keuze vandaag is dus de keuze voor een voorkeursvariant. De keuze of er een Oosterhamriktracé aangelegd wordt, maken we nu niet, maar die zal de raad volgens dit voorstel pas bij het definitieve ontwerp, over zo'n één à twee jaar maken.

De fractie van GroenLinks ziet een groot aantal opgaven. Namelijk het terugdringen van de overlast van autoverkeer in bijvoorbeeld de Petrus Campersingel, de Kapteynlaan en de Sumatralaan, de bereikbaarheid van het UMCG, de wenselijkheid van reductie van autoverkeer op de Korreweg en fietsstraat op de Korreweg. De plannen rondom het Oosterhamriktracé zouden antwoord kunnen geven op die knelpunten, maar over veel van die punten zijn nog vragen te stellen. Op dit moment bestaan er bij de GroenLinks-fractie en bij veel mensen die wij spreken over de plannen, vragen en zorgen over de gevolgen van de nieuwe bus-, fiets-, en autoverbinding over het Oosterhamriktracé voor de leefomgeving en de luchtkwaliteit, geluidsoverlast, barrièrewerking, sluipverkeer en de gevolgen voor bomen en groen. Daar zit dus een forse opgave. En veel maatregelen die deze vraagstukken moeten verbeteren zijn nog niet uitgedacht en uitgewerkt, omdat daarvoor de tijd en het budget nog niet beschikbaar waren. Daarvoor is vervolgonderzoek nodig. Voor GroenLinks is in ieder geval duidelijk dat er op die punten nog duidelijkheid moet komen. We zijn daarom ook blij dat het college zowel in maart als ook in de commissie deze maand, daarover een duidelijke uitspraak deed: "We doen het goed of we doen het niet". Ik geloof dat er vraag is.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja voorzitter, dezelfde vraag die ik net aan D66 stelde: wat wilt u dan nog meer onderzocht hebben? Even verwijzend naar die honderden verhalen die we al gehad hebben. Bijvoorbeeld over die alternatieve mobiliteitskwesities is al uiteengezet dat die volgens het college onvoldoende soelaas bieden om dat UMCG bereikbaar te houden. Niet dat wij het daarmee eens zijn, maar ik wilde graag weten wat u nou nog verder onderzocht wilt hebben.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het is te merken dat de SP nog maar drie minuten spreektijd heeft en daarom een woordvoering in een vraag wil stellen. Volgens mij is het heel duidelijk en daar kom ik zo ook op. Volgens mij heeft de GroenLinksfractie in maart en in de commissie gezegd dat wij een verkeerscirculatieplan uitgezocht willen hebben. En in dat verband hebben wij straks ook de discussie over die vraag en ik denk dat de heer Koks het er ook mee eens is dat het goed is om nog een keer de punten te onderzoeken waar de heer Rustebiel het over had.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, over dat verkeerscirculatieplan. Daar hebben wij behoorlijk wat gemengde gevoelens bij. Ik zal niet met u delen welke emoties er allemaal over tafel gingen, maar wat wij toch wel heel merkwaardig vinden is dat uw verkeerscirculatieplan eigenlijk gaat over de hele stad. Het is een beetje raar, volgens mijn fractie, dat u bij een discussie over het Oosterhamriktracé, straks de hele stad op slot wilt gaan zetten door dat verkeerscirculatieplan. Althans, dat is ons vermoeden. Waarom komt u nu met zo'n vergaand plan? Ik begrijp het niet. Kunt u mij dat uitleggen?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Nou, ik ben blij dat u die vraag stelt, want in een breder perspectief zien we in de stad meer en meer vraagstukken waar verkeersknelpunten zijn. We hebben de discussie over de Eikenlaan bijvoorbeeld, dat is ook zo'n vraag. Als je daar met zo'n verkeerscirculatieplan naar kijkt, kun je er dus voor zorgen dat ook op die plek problemen kunnen worden opgelost. Ik kom verderop nog meer over dat verkeersdrukte te spreken. Kijk, als de heer Sijbolts zegt: "Daarmee zet je de stad op slot", is dat niet het geval. Kijk naar een stad als Gent. Daar is de stad niet op slot gegaan, maar er is wel een reductie van autoverkeer en een groei van OV en vooral een groei van fiets. Dus dat lijken me alleen maar positieve dingen, waar volgens mij de heer Sijbolts over het algemeen best voor is.

De VOORZITTER: De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. Tijdens de commissie bestond er wat onduidelijkheid over de gelijktijdigheid van het onderzoek naar het verkeerscirculatieplan en het stemmen voor dit plan.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik kom daar zo op.

De heer LAMERS (CDA): Zegt GroenLinks nu: dit is nodig? Dit is noodzakelijk voordat de beslissing genomen kan worden om door te gaan?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik zeg dat zo meteen in mijn woordvoering. Als u het niet gehoord hebt, kunnen we aan het eind daar nog op terugkomen.

GroenLinks ziet een belangrijke rol – daar komt hij – voor een verkeerscirculatieplan bij het antwoord op die vragen. In de commissie heb ik dat al uitgebreid toegelicht. De stad opdelen in sectoren, waarbij verkeer daartussen via de ringweg wordt afgewikkeld. Doel van zo'n plan is een prettiger verblijf- en verkeersklimaat, door het stimuleren van lopen, fietsgebruik, OV, het terugdringen van autoverkeer, het terugdringen van interwijkverkeer en sluipverkeer door woonstraten. GroenLinks denkt dat een verkeerscirculatieplan een goede oplossing kan bieden en we zien dan ook dat dit in een stad als Gent tot heel mooie resultaten heeft geleid, ik zei dat net al even in een interruptie. Maar we zullen het eerst moeten onderzoeken. Daarom dien ik samen met de PvdA, de Partij voor de Dieren, Student en Stad, 100% Groningen en de ChristenUnie een motie in, die vraagt om dat onderzoek mogelijk te maken.

De VOORZITTER: De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Ja voorzitter, we hebben een probleem op te lossen met betrekking tot het Oosterhamriktracé. U zegt: een verkeerscirculatieplan. Dat kan binnen de ring helemaal onderzocht worden. Maar bedoelt u daarmee te zeggen dat wanneer dat positieve resultaten heeft, het Oosterhamriktracé daar niet moet komen? En de tweede vraag: hoe ziet u de invoering van een verkeerscirculatieplan voor de hele binnenstadring? Hoe moet dat er uiteindelijk uit gaan zien?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): De heer Lamers stelt op het juiste moment de juiste vragen, want ook daar kom ik nu op. Zoals gezegd: GroenLinks heeft goede verwachtingen van een verkeerscirculatieplan,

maar we weten nu nog niet of en hoe zo'n verkeerscirculatieplan met of zonder een radiaal langs het Oosterhamriktracé zal functioneren. In ieder geval zal een verkeerscirculatieplan ook een grote zorg van omwonenden weg kunnen nemen. Wel of geen Oosterhamriktracé, het damt in ieder geval de aanzuigende werking van de aanleg van nieuw asfalt in, omdat het verkeer beperkt naar de sector waarin het ligt. Nader onderzoek moet een antwoord geven op de hierboven gestelde vraag. En uiteindelijk zullen het onderzoek naar een verkeerscirculatieplan en het definitieve ontwerp naast elkaar gelegd moeten worden en moet op een groot aantal vragen ook die duidelijkheid komen. De vragen zoals ik die eerder stelde, rondom leefbaarheid, de luchtkwaliteit, geluidsoverlast, groen en voorkomen van sluipverkeer, de Sumatralaan, Petrus Campersingel, en ga zo maar door. En ook de vraag of de financiering van bijvoorbeeld de nieuwe brug over het Van Starckenborghkanaal gevonden wordt en of er überhaupt financiering is voor de plannen.

Concluderend herhaalt mijn fractie, vrij naar het college: we doen het niet of we doen het goed. En dan alleen als het nodig is en met een werkend verkeerscirculatieplan. Tal van onderzoeken en uitwerkingen zullen de komende tijd daarover eerst meer duidelijkheid moeten geven.

De VOORZITTER: De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): GroenLinks sorteert voor op het feit dat een verkeerscirculatieplan een positief effect heeft. Maar wat te doen als het een negatief effect heeft? Dat ten eerste. En ten tweede: het invoeren daarvan is buitengewoon ingewikkeld.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Om met het laatste te beginnen: dat klopt. Zo'n plan voer je niet zomaar in. Dat is ook zo in Gent geweest, daar hebben ze ongeveer een jaar onderzoek gedaan en vervolgens hebben ze dit in een jaar daarna ingevoerd. De fractie van GroenLinks zegt juist met het voorbeeld van Gent – dat een vergelijkbare stad is, ook qua grootte van die sectoren – dat wij het een heel goede kans achten en ik denk ook dat meer fracties hier in de raad dat vinden. Maar heb ik nu het antwoord dat dit het antwoord is straks? Nee, daarom stelt mijn fractie voor om het te onderzoeken. Dan kunnen wij aan het eind die twee zaken naast elkaar leggen, want ook in het vervolg tot en met het DO zijn er nog tal van vragen te stellen, ik heb ze ook genoemd, op al die kwesties. En pas als we dat samen kunnen voegen, kunnen we een integraal oordeel vellen over de problematiek rondom het verkeer in de stad.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, de heer Leemhuis geeft dat verkeerscirculatieplan een goede kans. Waarom is het dan nog nodig om nu nog 1,25 miljoen euro te steken in de verdere uitwerking van een splitsing? Dan zou ik zeggen: wacht dat verkeerscirculatieplan af. Wie weet is het hele Oosterhamriktracé dan niet meer nodig. Dan hebben we 1,25 miljoen euro bespaard.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja, ik heb daar iets over gezegd in mijn woordvoering. Ik heb gezegd dat ik dat nu nog niet weet. Mijn hoop is natuurlijk dat zo'n verkeerscirculatieplan een groot succes wordt en dat je ermee aantoonst dat straks het Oosterhamriktracé en de nieuwe radiaal niet nodig zijn. Maar volgens mij kan niemand het antwoord nu al geven, daarom gaan we dat onderzoek doen. Dan zullen wij die integrale afweging van al die dingen die samenkomen maken. Het is immers zo dat ook de vragen rond leefbaarheid, luchtkwaliteit en geluidsoverlast vragen zijn die we beantwoord moeten hebben, als we aan het einde zien, op het moment dat blijkt dat het verkeerscirculatieplan een heel goede optie is maar we toch iets moeten doen in het Oosterhamriktracé, dat we dat dan kunnen doen. Maar in ieder geval, als we dat met zo'n circulatieplan zouden doen, betekent dat dat het een reducerend effect heeft daarop. Dus ik ben heel erg benieuwd naar de onderzoeken.

De VOORZITTER: Als de heer Lamers nog een nieuw punt heeft, dan mag dat. Als het een herhaling van zetten is, dan hoop ik dat u ervan afziet.

De heer LAMERS (CDA): Aan u om te beslissen of het een herhaling van zetten is. Ik wil alleen de vraag beantwoord hebben: wat doet GroenLinks als het plan negatief uitvalt?

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Volgens mij doen we om die reden het voorstel om een verkeerscirculatieplan te onderzoeken. Daarom gaan we ook in de opmaat tot het definitieve ontwerp kijken hoe die dingen samenkomen. Dat is mijn antwoord.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp dat het antwoord van GroenLinks aan de bewoners rondom het Oosterhamriktracé, die zich zorgen maken over de gevolgen voor hun gezondheid, veiligheid, leefbaarheid en woongenot een verkeerscirculatieplan is voor alle wijken binnen de ringweg.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ja. En dat heb ik net ook al een keer aan u uitgelegd. Eigenlijk is dit een herhaling. Ik zeg dus: er zijn op meerdere plaatsen hier in de stad serieuze verkeersvraagstukken. Een voorbeeld is de Eikenlaan. De bewoners van Paddepoel hebben ook gezegd dat er te veel interwijkverkeer door hun straten gaat. En als je dat integraal pakt, heb je het nadeel dat het voorstel van SP en ChristenUnie had, daarmee weggewerkt. Het idee van ChristenUnie en SP om te werken met een knip, is eigenlijk best een heel goed idee. Dat zal waarschijnlijk ook deel uitmaken van het verkeerscirculatieplan. De heer Koks doet een beetje aan toneel, maar ik heb nooit gezegd dat dit niet zo is. Alleen, het probleem is dat het voorstel tot nu toe te beperkt was, omdat het zich slechts tot het Oosterhamriktracé beperkte. En door het integraal te bekijken heb je dus niet het waterbedeffect dat gevreesd kon worden bij het voorstel van ChristenUnie en SP. Daarom ben ik ook heel blij dat er misschien straks een mogelijkheid komt om het integraal te onderzoeken en dan kunnen we al die problemen in de stad rondom verkeersvraagstukken en knelpunten hopelijk mede oplossen.

Motie 18: Onderzoek verkeerscirculatieplan (GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, Student en Stad, 100% Groningen, ChristenUnie)

De raad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2018, besprekend het raadsvoorstel Voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- het inwoneraantal van stad Groningen volgens prognoses de komende tien tot vijftien jaar met een kwart zal groeien, wat ook gevolgen zal hebben voor de mobiliteitsvraag;
- het verkeer op meerdere plekken in de gemeente drukker wordt, waardoor er met name in het noordoostelijke deel van de stad binnen de ringwegen drukke verkeerssituaties ontstaan die oplossing behoeven, zoals bij de Eikenlaan, het verkeer op de Petrus Campersingel en de Sumatralaan, maar ook op andere plekken;
- Groningen in 1977 een baanbrekend verkeerscirculatieplan voor de binnenstad invoerde met als doel het autoluw maken van de binnenstad, waarmee de gemeente Groningen pionier was en de basis legde voor succesvol verkeersbeleid;

overwegende dat:

- de gemeente Gent recent een circulatieplan heeft ingevoerd waarin de binnenstad in sectoren is ingedeeld, waarmee de het autogebruik binnen de stadsring afgenomen is en het fiets- en OV-gebruik is toegenomen;
- het verstandig is de verkeersproblematiek, bereikbaarheid en leefbaarheid integraal op stadsniveau te onderzoeken en aan te pakken;
- het wenselijk is te onderzoeken of een integraal verkeerscirculatieplan binnen de ringweg een oplossing biedt en waarbij een indeling in sectoren het verkeer tussen wijken via de ringwegen laat verlopen;
- de doelen van een verkeerscirculatieplan een prettiger verblijf- en verkeersklimaat binnen de ringweg, het terugdringen van autoverkeer de stad in, het terugdringen van sluipverkeer door woonstraten en het stimuleren van lopen, fietsverkeer, OV-gebruik zouden zijn;

spreekt uit dat:

- het wenselijk is een onderzoek te doen naar een verkeerscirculatieplan;

verzoekt het college:

- een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren voor een verkeerscirculatieplan binnen de ringwegen zoals in hierboven beschreven waarbij de voordelen en nadelen van een dergelijk plan uiteen worden gezet;

- de raad begin 2019 te informeren over opzet en planning van een dergelijk onderzoek en de wijze waarop de raad daarbij betrokken zal worden;
en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De heer Koks. Nog een laatste opmerking? Dat hoeft niet meer, hè? Akkoord, dank u. De heer Koks heeft het woord.

De heer KOKS (SP): Dank u wel. Ik heb dus in mijn woordvoering drastisch moeten schrappen. Als het zo nu en dan wat onsamenhangend is, dan is dat de oorzaak.

Voorzitter, ons standpunt over het Oosterhamriktracé is klip en klaar: niet doen. Na eerst onverbiddelijk elk alternatief naar de prullenmand te hebben verwezen, heeft GroenLinks, klem zittend tussen de coalitie en haar duurzame achterban, het geitenpaadje gevonden. Als een konijn uit de hoge hoed komt het voorstel voor een onderzoek naar de haalbaarheid van een verkeerscirculatieplan binnen de ring. Voorzitter, wij gaan de goede kant op. Na het afwijzen van het initiatief van de SP-en-ChristenUnie-alternatief van De Knip, om het voorstel en de gevolgen van het Oosterhamriktracé af te stemmen in het hele noordwestelijke deel, is het voortschrijdend inzicht van GroenLinks prijzenswaardig.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Het is altijd mooi om geprezen te worden. GroenLinks heeft in 1995 in deze raad voor het eerst een voorstel gedaan voor een verkeerscirculatieplan. En ook afgelopen maart heb ik in mijn woordvoering de mogelijkheid van een verkeerscirculatieplan genoemd. Toen heb ik de heer Koks daar niet over gehoord. Het zou wel mooi zijn, dat is mijn tweede vraag aan de heer Koks: gaat de heer Koks ook zo'n voorstel ondersteunen?

De heer KOKS (SP): Ja, dat is helder. Dat komt zo meteen. Ik heb even nagezocht wat u in de laatste raadscommissievergadering gezegd hebt. Daar ben ik het woord 'verkeerscirculatieplan' niet tegengekomen, maar dat kan aan mijn tanende geheugen liggen.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ik kan u de woordvoering zo sturen.

De heer KOKS (SP): En wat er in 1995 is gebeurd, daar was helaas niet bij, op dat moment.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ook die wil ik sturen.

De heer KOKS (SP): Maar voorzitter, voor bewoners geldt dat het gevaar nog niet geweken is, want het raadsvoorstel om de splitsing nog verder uit te werken zal vast aangenomen worden. De SP-fractie raadt dan ook de bewoners aan, en hun organisaties, hun strijd voort te zetten. 'Oosterhamriktracé nee!' als verkiezingsleuze is vast heel kansrijk in het noordwestelijke deel van de stad. De SP-fractie staat aan de zijde van deze mensen.

Tot slot, voorzitter: wij steunen de motie van GroenLinks. Deze geeft echter geen dekking van de kosten. Normaliter roepen de coalitiepartijen in koor bij een voorstel van een oppositiepartij: "Wie zal dat betalen?" Nou, voorzitter, wij hebben wel een suggestie voor GroenLinks. Stem tegen het asfaltplan, dan is 1 miljoen euro beschikbaar voor een gedegen verkeerscirculatieplanonderzoek.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Voorzitter, ik heb wel een vraag aan de SP. U zegt: "Ik sta aan de zijde van de bewoners in de Oosterhamrikzone", maar staat u ook aan de zijde van de bewoners van de Petrus Campersingel, waar het verkeer ook steeds toeneemt en de luchtkwaliteit niet beter wordt? Staat u ook aan de kant van de bewoners van het Damsterdiep? Staat u ook aan de kant van de bewoners van de Zaagmuldersweg en de Oliemuldersweg, die last hebben van sluipverkeer, om maar wat te noemen?

De heer KOKS (SP): Ja.

De heer RUDDIJS (PvdA): En zo kan ik nog wel even doorgaan.

De heer KOKS (SP): Als u onze knipvariant nog goed tussen de oren hebt zitten, zult u zien dat die knip tot effect heeft dat de verkeersintensiteit op de Petrus Campersingel en een aantal woonstraten drastisch naar beneden gaat. Dus wij houden nog steeds vast aan onze knip, want die zien we als een voorloper van een verkeerscirculatieplan. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis nog.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik wilde even de heer Koks wijzen op het amendement dat de heer Rustebiel net heeft ingediend, dat precies een antwoord geeft op de vraag hoe dit soort dingen gefinancierd worden. Misschien kunt u dit amendement ook in welwillende overweging nemen.

De heer KOKS (SP): Ik zal het even bestuderen.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, voorzitter, dank u wel. Met de enorme groei die wij in onze stad hebben, komt uiteraard de mobiliteit onder druk en dat is ook de reden dat wij hier nu over het Oosterhamriktracé praten. In een van de eerdere woordvoeringen van GroenLinks ging het erover dat het Oosterhamriktracé heel veel wensen kent, maar dat daar ook nog steeds heel veel vragen zijn. De wethouder haalde in zijn beantwoording in de commissie ook aan: als we nu het maximale gaan uitvoeren, dan ligt er nog steeds een vraagstuk. Om met die planvorming op lange termijn is het lastig, omdat de groei steeds maar toeneemt en de voorspellingen zijn dan ook dat, als we nu gaan uitvoeren wat voorligt, we over een dikke tien jaar nog steeds voor dezelfde uitdaging staan, omdat de groei ook weer toeneemt. Dus het probleem dat er ligt is eigenlijk heel helder.

Wij hebben dan als Student en Stad wel onze twijfels of de voorkeursvariant die hier nu op tafel ligt, dan ook echt de juiste oplossing is. Twijfels, want het zou wel zo kunnen zijn, maar op dit moment kunnen wij niet goed beoordelen of het ook echt de meest duurzame oplossing is, vooral omdat we hier eventueel over een aantal raadsperiodes weer kunnen staan met dezelfde problematiek. Dus zuiver gevoelsmatig zijn we op zoek naar iets wat houvast biedt om te zorgen dat we wellicht een betere beslissing kunnen nemen. En juist dat is iets wat het verkeerscirculatieplan, dat de heer Leemhuis van GroenLinks net heeft geopperd, wellicht wel biedt. Een stadsbreed plan, waarin we kijken binnen de ring, waar we een visie hebben over hoe we, wellicht als we de stad opdelen in kwadranten, beter om kunnen gaan met verkeersstromen en vanuit daar gaan kijken hoe we de problematiek op de Petrus Campersingel, op de Korreweg, op de Oosterhamrikzone beter aan kunnen vliegen. Wij staan ook daarom op die motie. Maar op het moment dat die motie het haalt, op het moment dat we inderdaad zeggen: wij willen een verkeerscirculatieplan, dan lijkt het ons ook niet heel wenselijk dat we ons hier vandaag over deze voorkeursvariant gaan uitspreken. Daartoe dienen wij dan ook een motie in en dat is dan: 'Oosterhamriktracé, wacht er even mee, nummer twee'. Dat doen we met alle oppositiepartijen exclusief het CDA, om dan als wij het verkeerscirculatieplan ook daadwerkelijk gaan uitvoeren, de voorkeursvariant Oosterhamriktracé niet in stemming te brengen vandaag. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ja, misschien kunt u nog even teruglopen, want de heer Lamers wil nog iets vragen. Oh, hij ziet er nu vanaf. Nou, oké. Sorry dan.

Motie 19: Oosterhamriktracé; wacht er even mee! Nummer twee (Student en Stad, 100% Groningen, Stad en Ommeland, Partij voor de Dieren)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende het raadvoorstel Voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- de motie 'Onderzoek verkeerscirculatieplan' is aangenomen;
- de gemeente daarmee een verstrekkend haalbaarheidsonderzoek gaat uitvoeren naar de verkeerscirculatie binnen de ringwegen;
- de uitkomsten van dit onderzoek er nog niet zijn;
- huidig onderzoek aantoonde dat de verkeersdrukke op onder andere de Petrus Campersingel bij aanleg van het Oosterhamriktracé variant Splitsing in 2030 hoger is dan op dit moment;

overwegende dat:

- niet duidelijk is wat de uitkomsten van het onderzoek zullen zeggen over de plannen omtrent de Oosterhamrikzone;
- de uitkomsten meer inzichten kunnen geven in de noodzaak van ingrijpen in de Oosterhamrikzone;
- een mogelijke uitkomst is dat er andere oplossingen zijn voor de plannen omtrent de Oosterhamrikzone en het nu voorliggende voorstel niet noodzakelijk kan blijken;

besluit:

- het raadsvoorstel Voorkeursvariant Oosterhamriktracé nu niet in stemming te brengen;
- het voorstel weer te agenderen als het haalbaarheidsonderzoek meer duidelijkheid geeft over de noodzaak van de aanpak van de Oosterhamrikzone;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Dank u wel, voorzitter. Het CDA heeft in de commissie al heel duidelijk gemaakt dat voor de beslissing die genomen moet worden, de feiten helder moeten zijn, opdat er een goed beeld ontstaat wat nou de voordelen voor de stad zijn en wat de nadelen zijn voor de wijken. Om die duidelijkheid te krijgen, moet dat ook wel duidelijk zijn, want we moeten er wel naartoe om zo'n 60 miljoen à 70 miljoen euro uit te gaan geven en dat maakt dat je dat zorgvuldig doet. Het CDA vindt het ook goed dat er kosten worden gemaakt om dat goed in beeld te brengen.

Waar de schoen wringt, is het beeld dat bij de doorrekening te zien is dat de verkeersdrukke niet zodanig afneemt als aanvankelijk gedacht. Daarmee komt de vraag op: wat is nou dan nog het voordeel voor de stad?

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, de heer Lamers zegt net: "60 miljoen à 70 miljoen euro kosten", maar u weet net zo goed als ik dat die kosten nog lang niet gedekt zijn. Vindt u het dan eigenlijk wel zinnig om het woordje 'goed' te gebruiken voor de uitvoering van dit plan?

De heer LAMERS (CDA): Ja, wat ons betreft is het een ingewikkeld plan met vele factoren en vele facetten en dat kun je niet doen zonder een gedegen vooronderzoek. Dat kost nou eenmaal geld. Dat daar nog de dekking voor gezocht moet worden van die 60 miljoen à 70 miljoen euro, dat is zo. Daar hebt u helemaal gelijk in. Maar toch zien wij dat die voorbereidingen wel zouden moeten starten.

Voorzitter, ik vervolg even. Wat ik al zei, om een goede discussie te voeren of het er nu werkelijk komt ja of nee, dat moment volgt later. Eerst goed het huiswerk doen en dat maakt het voor onze fractie dan ook zo dat wij kunnen instemmen met het voorstel voor de plankosten.

Tot slot, voorzitter: Er wordt nu hier gedaan alsof het verkeerscirculatieplan de heilige graal is en de oplossing biedt voor alle problemen. GroenLinks verwijst naar Gent, maar als we inzoomen op Gent heeft het alleen maar te maken met een deel van het centrum. En dat is wat wij eigenlijk al hebben. Dan is invoering inderdaad wat eenvoudiger en het is de vraag aan het college en ook aan de wethouder hoe hij een dergelijk verkeerscirculatieplan duidt om in te voeren als je kijkt naar de gehele stad binnen de ring. Graag daarop een reactie van de wethouder. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, kan de heer Lamers mij duidelijk maken welke vragen hij nou eigenlijk nog verder beantwoord wil zien in verder onderzoek? Wat mist u nou nog om uw politieke standpunten kunnen bepalen?

De heer LAMERS (CDA): Volgens mij heb ik net heel duidelijk aangegeven dat wij voor de voorbereiding zoals die nu voorligt zijn, om uiteindelijk die afweging op dat moment te maken. En dat is over een jaar of twee jaar.

De heer KOKS (SP): Ja, maar over welke onderwerpen dan? Wat moet er nog verder onderzocht worden, voordat u een bevredigend antwoord hebt?

De heer LAMERS (CDA): In die technische zin hoef ik daar helemaal niet op in te gaan. Het is zo dat die planvorming doorloopt en uiteindelijk op dat moment die feiten en omstandigheden helder moeten zijn. Of het nou herijkt moet worden of iets dergelijks, dat is iets wat de wethouder volgens mij in de commissie ook nader heeft toegelicht. Dank u wel.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Toch maar terug naar af, want in deze zaal moet je sommige uitgangspunten vaak en veel herhalen. Het principebesluit, daar hebben wij destijds tegengestemd. Dat deden wij niet zomaar, zo van: we zijn in de wijk geweest en dus zijn we tegen. Nee, we hebben gekeken naar verkeer. Hoe zit dat in elkaar? Hoe heeft het de afgelopen jaren gefunctioneerd hier in de stad? En om maar te beginnen met die binnenstad: het college gooide daar in de jaren zeventig echt een revolutionaire steen in de autovijver, door dat heel anders te benaderen. Colleges daaropvolgend hebben altijd gezegd: "Wij volgen de drietrapsraket aan beleid voor verkeer en vervoer. We willen een goed openbaar vervoer naar de stad. We willen P+R-terreinen aan de randen en we willen de fiets voldoende faciliteren." Als je kijkt naar The Next City, zie je een college dat groen en duurzaam wil omgaan met deze stad en ook met de toekomstige stad met Haren en Ten Boer erbij. We hebben een heel systeem van bussen die we op een heel andere manier faciliteren, waarbij we het centrum op een heel andere manier benaderen, waarbij we forse investeringen doen in een busnet om dat sneller te laten rijden. Dan vinden wij het heel opvallend dat het college nog steeds, aan de andere kant van de stad – ik heb het nu over het Oosterhamriktracé – auto's blijft faciliteren op een busbaan, die bedoeld is voor openbaar vervoer om vervolgens de bus door drukke straten te leiden.

Het college heeft gezegd: "Wij gaan wel uit van een principebesluit. Wij gaan rekenen en tekenen wat allemaal kan en overleggen met de buurt en met de wijken." Dat is ook zeker gedaan. Maar ook met de oplossing van het college die nu voorligt, de splitsing, blijft het heel erg druk. Dan hebben we het nog niet eens gehad over de financiën, het probleem met de bruggen, de doorvaarthoogte, waar nog steeds over gesproken wordt en die nog steeds niet op het lijstje van het Rijk in het MIRT staat. Maar ondertussen rijdt de trein 'Splitsing' wel steeds door.

Als je dan toch nog even serieus kijkt naar de varianten is Splitsing wellicht de minst slechte van alle, maar wij zien geen oplossing voor alle verkeersproblemen. We zien een verslechterde oplossing voor het openbaar vervoer. Nou, ik kan alle argumenten wel weer opnoemen die we eerder gedeeld hebben, ook in de commissie, maar wij zijn niet voor deze oplossing waar het college verder mee wil gaan. Wat ons betreft is meer asfalt en auto's faciliteren niet de oplossing en slimme oplossingen en verkeer willen we op een andere manier bekijken. Er zijn heel veel verkeersmodellen in opkomst, er is ook heel veel over de toekomst te zeggen, hoe je het op een andere manier kunt inrichten en ook door de insprekers in de wijk die we gesproken hebben, maar ook in de commissie zijn goede opmerkingen gemaakt over bijvoorbeeld een bepaalde manier om absoluut noodzakelijk verkeer wel toe te laten, bijvoorbeeld als je denkt aan bezoekers of patiënten van het UMCG.

Al met al is er een heel aantal moties ingediend en een paar worden misschien nog ingediend, die maken dat het concept Splitsing wordt overruled of kan worden overruled door een betere variant. Daarom staan wij ook op de variant van GroenLinks om te onderzoeken of een verkeerscirculatieplan mogelijk is voor de toekomst. Wij vinden het eigenlijk wel heel fijn om in die motie te lezen dat ons idee met de SP, wat een knip was, c.q. een paar kleine knipjes, GroenLinks heeft geïnspireerd tot het zetten van een heuse schaar voor de hele stad. Dat hadden wij destijds, toen wij er mee bezig waren, niet durven dromen.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, ik vind de beeldspraak mooi, zoals meestal bij mevrouw Jongman. Die schaar die GroenLinks had, was al heel groot in 1995, stond in 2010 in het verkiezingsprogramma, ik kan nog wel even doorgaan. Maar fijn dat u ook ziet dat er een verband is tussen knip en schaar, want dat vind ik ook.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nou, fijn dat die schaar nu bij u ook echt naar voren is gekomen met deze motie. Soortgelijke moties, voordat we te veel gaan zitten slijmen over en weer, beter nadenken over steun en moties die het voorstel een beetje minder erg maken, kunnen wij steunen, omdat wij werkelijk vinden dat mobiliteit anno 2018 een andere oplossing verdient dan faciliteren van auto's met meer meters asfalt. Ook rondom de fietsstraten, waar we met de PvdA iets mee gaan doen – dat komt nog, maar dat mag ik wel even verklappen, toch? De signalen uit de wijk zijn daar heel duidelijk, mensen

maken zich daar ook echt zorgen: hoe komt dat nou op een goede manier in onze straten voor elkaar? Alhoewel er ook wel verband is tussen fietsen wel op de Korreweg en niet op het Oosterhamriktracé. Daar vinden we ook wel iets van. Wij vinden dat de fiets ook op het Oosterhamriktracé zou moeten. En er is nog een laatste motie, die ik nu graag in zou willen dienen. Wij hebben contact gehad met de woonschepenbewoners. Dat dossier loopt echt ook al heel erg lang; vanaf 2006, 2007 zijn er al gesprekken over gevoerd. Het college zegt: “Wij hebben een no-regretmaatregel.” Wij dienen een motie in met Stad en Ommeland om het college te verzoeken om alsnog met betrokkenen in overleg te gaan, om te komen met een inrichtingsprincipe waar gemeente en bewoners zich in kunnen vinden. Dank u wel.

Motie 20: Mien toentje (ChristenUnie, Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende het raadvoorstel Voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- het college de raad voorstelt het inrichtingsprincipe van de Oosterhamrikkade zuidzijde vast te stellen, en de voorbereiding te treffen voor verplaatsing van de ligplaatsen;
- uit inspraakreacties is gebleken dat een aantal bewoners van de Oosterhamrikkade zuidzijde het niet eens is met het voorgestelde inrichtingsprincipe en het college dit ook onderkent in het raadsvoorstel: *“Tegelijkertijd hebben we moeten constateren dat we verschillend aankijken tegen nut en noodzaak van een wandelpad langs het water en de woonschepen en de plek van parkeerplaatsen in het dwarsprofiel”*;
- het college de herinrichting van de Oosterhamrikkade zuidzijde ziet als een no-regretmaatregel;

overwegende dat:

- het goed is om pas over te gaan tot herinrichting als er met betrokkenen goed overleg gevoerd is over het herinrichtingsprincipe;
- maatvoering van de tuinen, balans tussen privacy en gebruik van de openbare ruimte, keuze voor afscheiding en versterking van de groenstructuur invloed heeft op de toekomstige woonsituatie van de bewoners daar en dus niet zonder instemming van betrokkenen uitgevoerd kan worden;

besluit:

- nader in overleg te gaan met betrokkenen om te komen tot een inrichtingsprincipe waar gemeente en bewoners/eigenaren zich in kunnen vinden;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Dank u wel, voorzitter. De VVD staat nog steeds achter de principekeuze van de raad om in dit deel van de stad het verkeersproblemen grondig op te lossen. Want dat dit er is en groter dreigt te worden, is wat ons betreft wel duidelijk. Zoals in de commissie al genoemd, moet die oplossing toekomstbestendig en duurzaam zijn. We kunnen dit maar één keer goed doen. Of fout. Wij vinden dan ook dat het nader onderzocht moet worden en daarom staat de VVD ook op het amendement van D66 daarover.

De aanpak van de Oosterhamrikzone is een ingrijpende zaak voor stad en Stadgers en zorgvuldigheid is geboden, ook en vooral in communicatie en overleg met de omgeving. Het is een groot en kostbaar project. Dat is niet erg, maar het moet wel een zekere oplossing bieden voor nu en in de toekomst. Verkeersveiligheid is voor ons altijd zeer belangrijk geweest, ook in dit dossier en bijvoorbeeld over het Wielewaalplein moet echt heel goed worden nagedacht, ook gelet op de meerdere functies van dit plein. De bedrijven op de Oosterhamrikkade moeten goed bereikbaar blijven, want hier geldt een gemengde functie. En de aanpak moet ook een eind maken aan de botendiscussie over gebruik van water en wal, want dat wordt ook wel een keer tijd. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Bij de laatste commissievergadering leken de geluiden uit de buurt te zijn aangeslagen bij de politiek. Het leek wel of de hele raad opeens een stuk kritischer was op het Oosterhamriktracé.

Wij hebben nooit in deze oplossing voor mobiliteitsvraagstukken geloofd en we doen dat nog steeds niet. Meer asfalt voor meer auto's is voor de Partij voor de Dieren nooit het antwoord, zeker niet als dit dwars door een woonwijk gaat en de leefbaarheid en verkeersveiligheid in het gedrang brengt. Met de huidige

onderzoeken komen de geluidsoverlast en fijnstofuitstoot al gevaarlijk dicht bij de toegestane norm. Aangezien wij van mening zijn dat de norm voor fijnstof flink naar beneden bijgesteld moet worden, is dat voor ons niet acceptabel.

Gelukkig ligt er een berg moties voor ons, die hopelijk perspectief bieden op een alternatief. De motie en het amendement van de PvdA en D66 over onderzoeken naar een duurzaam alternatief zullen we wel steunen. En ook de motie van GroenLinks voor het zoeken naar een oplossing in een breed circulatieplan vinden we goed. We staan er zelfs op. Waar we wel een beetje van mening over verschillen met deze partij is de timing van deze onderzoeken. Wij vinden dat eerst deze onderzoeken gedaan moeten worden en dat er niet nu al meer dan 1 miljoen euro aan plankosten voor een definitief ontwerp besteed moet worden.

Dan de drie moties van Stad en Ommeland. Die zullen we ook steunen. En de ChristenUnie-motie over de tuinen van de woonbouwbewoners ook. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Ja, op basis van dit plan en alle eerdere commissiewoordvoeringen kunnen wij ook niet voor dit plan zijn. Wij zien nog steeds niet de echte noodzaak om dit plan door te voeren met betrekking tot verkeersproblemen en het openbaar vervoer. Wij vinden eigenlijk de opoffering voor de oude wijken een dusdanig zwaarwegend argument dat wij daarom niet voor kunnen zijn.

Het verkeerscirculatieplan, waar de heer Leemhuis van GroenLinks mee kwam, vinden wij een heel goede motie. Daarom staan we er ook op. Eigenlijk kwam ze wat ons betreft misschien nog wel iets te laat; als je kijkt naar de hele ring Zuid en het hele traject daarop zou ze eigenlijk al veel eerder ingediend hebben moeten zijn. Maar goed, beter laat dan nooit, zou je zeggen.

Tot zover. Verder heb ik geen aanvullingen ten opzichte van mijn vorige woordvoerders.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Jongman van de ChristenUnie had een mooie cliffhanger, dus ik stel voor dat ik daarmee begin: de fietsstad. Daar hebben we het ook al vaker over gehad. Een fietsstraat is geen doel op zich, maar is een heel mooi middel om te komen tot een fietsvriendelijke inrichting, in dit geval van de Korreweg. Tegelijkertijd weet iedereen dat met de fietsstraat heel goede en slechte ervaringen zijn opgedaan in het land en de ervaring leert vaak dat een fietsstraat – dat zien we in onze eigen stad bij een erftoegangsweg, dus zeg maar een woonstraat – tot grote successen kan leiden, want dan is de fiets echt dominant. Maar in straten met een wijkontsluitingsweg loop je grotere risico's, omdat je menging krijgt van verkeer, wat tot ingewikkelde situaties kan leiden.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, over die fietsstraat: wat vindt u er nou eigenlijk van dat de bij fietsstraat aan de Korreweg, de auto's die daaruit gedrukt worden met name op dat Oosterhamriktracé zullen moeten rijden? Dus waar de een de winst heeft, namelijk meer fietsen in zijn straat, wordt de ander geconfronteerd met de wrange vruchten daarvan. Wat vindt u daarvan?

De heer RUDDIJS (PvdA): Nou, dat is nou precies het hele eiereneten. Het is heel goed dat u die vraag stelt. Het gaat erom dat je zo'n vernuftig en slim verkeerssysteem hebt, dat de straten die het aankunnen de grote verkeersstroom hebben en dat die straten, bijvoorbeeld de Oosterhamrikzone, op een slimme manier de wijken zo leegzuigen dat het huidige sluijverkeer dat je hebt, verdwijnt. Dat heet verkeerscirculatie en dat is natuurlijk wat onder dit plan ligt.

Ik zou graag terug willen naar de fietsstraat, maar kom ik straks nog even op de Oosterhamrikzone.

De VOORZITTER: Misschien kunt u dit punt even afwikkelen. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): De Korreweg is een woonstraat, de Oosterhamrikkade is net zozeer een woonstraat. Dus kan waarom de een wel relaxed wonen en moet de ander de dupe daarvan worden?

De heer RUDDIJS (PvdA): Voorzitter, dan dank ik de SP voor deze vraag, want de Petrus Campersingel is ook een woonstraat, het Damsterdiep is ook een woonstraat, de Kapteynstraat is ook een woonstraat. Dat is nou juist precies het dilemma waar we voor staan, dat we niet voor een deelbelang staan, maar dat we op een intelligente manier alle plussen en minnen van zo'n verkeerssysteem moeten afwegen en moeten kijken: waar leg je de druk neer? Waar zit de grootste luchtvervuiling? Waar zitten de grootste verkeersopstoppingen? Hoe zit de hele constellatie in elkaar? Dat is precies het eiereneten. Daar kun je verschillend tegenaan kijken, maar dat is precies wat de PvdA steeds heeft gedaan. Dat wordt hier wel eens gekscherend het stedelijk belang genoemd, maar dat is eigenlijk kijken naar alle bewoners in het stadsdeel en hoe alle plussen en minnen eruitzien.

Maar ik wou terug naar de fietsstraat, anders ben ik zo door mijn spreektijd heen. Die fietsstraat zou een heel mooi instrument kunnen zijn, maar wat mijn fractie zegt is: het zou ook kunnen dat in de specifieke situatie van een wijkontsluitingsweg zoals de Korreweg, een fietsstraat helemaal geen veilig gevoel geeft en nou niet de inrichting is waar wij met zijn allen blij van worden. Daarom zijn we deels blij dat het college zegt: "We gaan nog een expertmeeting organiseren. We gaan ook nog met bewoners en belanghebbenden spreken." Het enige wat wij er graag aan toe willen voegen, ook om mensen het gevoel te geven dat het echt waarde heeft, dat we er heel serieus naar kijken, is dat het een voorwaarde is dat uit de uitkomsten uit die expertmeeting en uit die overleggen met de wijk, eventueel de consequentie voort zou komen dat je uiteindelijk niet voor de fietsstraat kiest, maar voor een heel andere – let op – wel fietsvriendelijke inrichting. Daartoe dienen wij een amendement in en daar staat ook de ChristenUnie op. Dan inderdaad het verkeerssysteem, het hele eiereneten van: waarom zijn we nou met het verhaal van de Oosterhamrikzone begonnen? Nou, natuurlijk niet om een selecte groep bewoners in de Oosterhamrikzone het leven zuur te maken. Juist omdat wij staan voor het kijken wat dit betekent als je dit gaat doen voor een verbetering van de situatie van met name de Petrus Campersingel. Daar wonen ook mensen en die weten, want als je niets doet, dat is ook bewezen, dat heet dan: 'we doen net alsof er helemaal geen onderzoeken zijn geweest', maar er zijn natuurlijk wel onderzoeken geweest naar de mobiliteitsladder, dat alle mogelijke oplossingen voor de Petrus Campersingel met name niet dat oplossend vermogen hebben en dat dit zou kunnen werken. Wat ook waar is – en dat brengt mij ook bij onze motie – is dat je hoopt dat het oplossend vermogen zo overtuigend is dat je meteen de handen op elkaar krijgt en dat iedereen meteen denkt: we zien de oplossing zo duidelijk, daar kun je niet tegen zijn. Wat teleurstellend is, is dat we weten dat nietsdoen geen oplossing is, maar dat deze oplossing mogelijk minder oplevert dan dat je denkt.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Maar juist die Petrus Campersingel, voorzitter, profiteert nauwelijks van die splitsingsvariant. En dat is een van de doelen die u wilde realiseren. Dus hoe kunt u dan achter die splitsingsvariant staan?

De heer RUDDIJS (PvdA): Deze discussie hebben we eerder gehad. Deels zit hem dat in de techniek, in de cijfers. Pak je de cijfers van de hele dag of kijk je ook naar de spitsmomenten? In de spits staat het daar zo ontzettend vast en is de luchtvervuiling zo sterk, dat je daar absoluut niet wilt zijn. Dat zie je niet direct terug in die cijfers, want die zijn uitgesmeerd over een groter tijdvlak. Voor de rest hebben we daar allerlei technische sessies over gehad hoe je die cijfers moet duiden. Maar gezien het feit, dat ben ik met u eens, dat die cijfers niet zo overtuigend zijn dat wij met zijn allen met droge ogen kunnen zeggen: "Dit moet je gewoon doen, dat is zonneklaar", zeggen wij in deze motie die we in gaan dienen samen met D66: ga wel door met deze variant, dus doe je huiswerk wel, maar als wij over twee jaar op dat punt staan, doe dan opnieuw een onderzoek om te kijken, met de mobiliteit die er dan is, met de prognoses die er dan zijn, of je dan met droge ogen kunt zeggen dat het oplossend vermogen zodanig is dat we niet die discussie hebben die we vandaag hebben en de afgelopen maanden hebben gehad. Daar gaat die motie over. Dus het is nogmaals, dat waren ook mijn woorden eerder, geen carte blanche van: "Doe maar, want we weten het allemaal zo goed", maar we weten ook dat nietsdoen geen oplossing is. Dus we gaan wel door met de studie, wat ons betreft.

Motie 21: Aanvullend onderzoek meerwaarde autoverbinding Oosterhamrikzone (PvdA, D66)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende de Voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- door het groeien van de stad en de groeiende mobiliteit, de nu al problematische verkeersdoorstroming verder zal verslechteren in de wijken rondom Europaweg/Petrus Campersingel/ Kapteijnlaan (oostelijke stadsdeel binnen de ring);
- er onderzoeken zijn geweest naar o.a. het effect van het beter benutten van bestaande infrastructuur, het beïnvloeden van mobiliteitsgedrag en het beter benutten van bestaande infrastructuur in het oostelijke stadsdeel binnen de ring;
- deze onderzoeken hebben aangegeven dat genoemde maatregelen onvoldoende oplossend vermogen zouden hebben;
- uit de onderzoeken blijkt dat enkel het uiterste middel (trede 7 van de zogenaamde mobiliteitsladder), te weten het creëren van nieuwe infrastructuur, het oplossend vermogen zou hebben om de bereikbaarheid en doorstroming van het oostelijke stadsdeel binnen de ring te verbeteren;
- het uitgangspunt om extra infrastructuur te creëren is vertaald naar: het maken van een ‘inprikker’ voor auto’s vanaf de oostelijke ring en het openstellen van het Oosterhamriktracé voor auto’s;
- er door de raad op 29 juni 2016 een principebesluit is genomen om een nieuwe autoverbinding via de Oosterhamrikzone als uitgangspunt te nemen en verder te onderzoeken;
- voorgesteld wordt om met een splitsingsvariant de busroute (Vinkenstraat) en de autoroute (Oosterhamrikkade) nader te onderzoeken;

overwegende dat:

- de openstelling van de Oosterhamrikzone voor autoverkeer moet leiden tot een gunstig doorstromings- en bereikbaarheidseffect in het oostelijke stadsdeel binnen de ring;
- het openstellen van het Oosterhamriktracé voor autoverkeer moet leiden tot een betere leefbaarheid, luchtkwaliteit en verkeersveiligheid/minder sluipverkeer in het gehele oostelijke stadsdeel binnen de ring;
- een duidelijke onderbouwing van de ‘nut en noodzaak’ discussie van de autoverbinding nodig is om een verantwoord besluit te kunnen nemen over het wel of niet openstellen van het Oosterhamriktracé voor autoverkeer;
- het definitieve besluit tot aanleg van de ‘inprikker’ en splitsingsvariant aan de orde is in 2020/2021.

verzoekt het college:

- bij de definitieve besluitvorming over de openstelling van de Oosterhamrikzone voor autoverkeer de onderbouwing van de verbeterde bereikbaarheid, leefbaarheid, luchtkwaliteit, en verkeersveiligheid in het oostelijke stadsdeel binnen de ring te toetsen aan de dan geldende cijfers en inzichten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 2: Veilig fietsen over de Korreweg (PvdA, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende de voorkeursvariant Oosterhamrikzone,

constaterende dat:

- er een variant voor een fietsstraat in de Korreweg wordt voorgesteld;
- doel van de fietsstraat is om een fietsvriendelijke inrichting te creëren;
- het mengen van fietsverkeer enerzijds en auto- en busverkeer anderzijds het voorgestelde uitgangspunt is;
- er een expertmeeting over de inrichting van de fietsstraat wordt georganiseerd;

overwegende dat:

- verkeersveiligheid, fietscomfort en het stimuleren van het gebruik van de fiets belangrijke redenen zijn om de Korreweg als drukke fietsverbinding fietsvriendelijker te maken;
- het realiseren van een fietsstraat een middel is en geen doel in zichzelf;
- er in Nederland succesvolle fietsstraten zijn en minder succesvolle fietsstraten;
- succesvolle fietsstraten meestal geen functie hebben als wijkontsluitingsweg/ gebiedsontsluitingsweg;
- erftoegangswegen zoals de Bessemoerstraat wel succesvolle fietsstraten kunnen worden;
- de Korreweg geen erftoegangsweg is;
- de uitkomst van de expertmeeting zou kunnen zijn dat de Korreweg beter fietsvriendelijk gemaakt kan worden zonder de menging van fietsverkeer enerzijds en auto- en busverkeer anderzijds;

besluit:

- het voorstel onder dictum II als volgt te wijzigen:
 - o *“De variant Fietsstraat vast te stellen voor de fietsvriendelijke inrichting van de Korreweg”*
wordt vervangen door de tekst:
“De variant Fietsstraat vast te stellen voor de fietsvriendelijke inrichting van de Korreweg onder voorbehoud van de uitkomsten van de expertmeeting over de verkeersveiligheid en het fietscomfort en de werksessie(s) met omwonenden en belanghebbenden”;
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik heb de indruk dat de eerste termijn van de raad nu kan worden afgerond en dan gaan we naar het college.

Wethouder DE ROOK: Ja, voorzitter, dank u wel. De gemeente Groningen hanteert in internationaal perspectief, maar zeker ook in nationaal perspectief een nogal progressieve verkeersstrategie, zou je kunnen zeggen, waarbij wij primair inzetten op de voetgangers en fietsers zoveel mogelijk te faciliteren. Voor mensen voor wie dat niet lukt, hebben we het OV, dat we zo goed mogelijk proberen aan te leggen. En dan op de derde en laatste plaats zou je kunnen zeggen, het individuele vervoer per auto. Maar zolang die auto er nog bij hoort, hebben we wel met die automobilist in de stad te dealen. En als die automobilist naar de stad blijft komen, en uit alle informatie blijkt dat dit nog wel een tijdje het geval zal zijn, ook met elektrisch vervoer of autonoom vervoer, moeten we ervoor zorgen dat, als die automobilisten naar de stad komen of vanuit de stad naar buiten gaan, we dat verkeer op een goede manier over de stad verspreiden. We hebben daarvoor een, je zou kunnen zeggen, wiel met spaken. Een wiel waarvan de buitenkant wordt gekarakteriseerd door de ringwegen en de spaken zijn de inprikkers, zoals onder andere de Europaweg en het Damsterdiep.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, even los van het feit dat een beetje moderne wielrenner geen spaken meer in zijn fiets heeft, is de vraag: u zegt “zolang de auto’s hier nog naartoe blijven komen”, maar dan heb je dus twee mogelijkheden: of je remt dat af, of je zegt tegen de auto’s: “Kom er maar bij.” Die asfaltoplossing voor het Oosterhamriktracé is: “Kom er maar bij.” Waarom maakt u het juist niet moeilijker voor die auto’s op richting de stad te gaan?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, op een aantal punten gebeurt dat natuurlijk ook. Maar wat wij ook zien is dat, als je dat niet effectief genoeg kan doen, want dan zou je eigenlijk bijna een muur om de stad heen moeten bouwen, de automobilisten op de verkeerde plek de stad inkomen. Dan gaat het uiteindelijk allemaal sluipen door de woonwijken, dan komt er een congestie op de allerdrukste punten, bijvoorbeeld op de Europaweg en het Damsterdiep. Dan zijn juist de effecten voor de leefbaarheid ontzettend slecht. Dan staat je bereikbaarheid onder druk, maar ook je leefbaarheid. Daarom is die spreiding juist zo ontzettend belangrijk. Voorzitter, we hebben dat ook laten onderzoeken en toetsen, omdat wij natuurlijk de verkeersontsluiting van de stad op lange termijn liever niet met een infrastructurele ingrepen hadden hoeven oplossen. Want als je dat niet doet, is dat veel goedkoper. Dat kost waarschijnlijk veel minder geld en sluit ook veel beter aan bij wat we de afgelopen jaren aan investeringen in de stad hebben gedaan: fietspaden, OV-lijnen, enzovoort. Maar voorzitter, volgens mij kunnen wij ons niet onttrekken aan de onderzoeken die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, die ons hebben gezegd dat zelfs als de gemeente Groningen het maximale doet op het gebied van mobiliteitsverandering, het dan nog nodig blijft om daar infrastructureel wat aan te gaan doen.

Maar voorzitter, wij hebben ons daar niet bij neergelegd, bij dat gegeven dat we infrastructuur nodig hebben. We zeggen eigenlijk: als we dat dan doen, moeten we dat wel op een goede manier doen, want in de gemeente Groningen volstaan wij niet met het aanleggen van twee banen asfalt. Dan gaat het ook op een manier die kwaliteit toevoegt. Kwaliteit voor de wijk, kwaliteit voor de omgeving, waar aandacht is voor groen en ook een goede manier van inpassing op die plek.

Voorzitter, wat dit ook lastig maakt is dat de wereld van mobiliteit ontzettend in beweging is. Dat heeft een aantal fracties ook gezegd. Het verandert razendsnel en één keer in de zoveel jaar verschiet ook weer het beeld tussen: hoe groot wordt nou die zelfrijdende auto straks? Wat voor vlucht neemt elektrisch vervoer? Wat doen trams in Nederland? Wat doen metro’s? Wat doet lightrail? Wat doet spoor? Het is een

wereld die ontzettend in beweging is en tegen die achtergrond moeten wij als gemeentebestuur af en toe besluiten nemen met een gigantisch lange looptijd. Een lange periode van planvorming, een lange periode van aanleg en ook nog een lange periode dat die infrastructuur er ligt, vaak vijftig jaar of langer. Het blijft ontzettend ingewikkeld om dan de goede keuzes te maken. Het betekent dat alles wat wij doen, meteen een effect heeft voor decennia voor ons uit. En tegen die achtergrond moeten wij wel bewegen. Als wij, dat heeft een aantal fracties ook gezegd, er nu voor kiezen om iets te gaan doen waar we over vijf jaar spijt van hebben, dan is dat zonde. Als wij nu opties van tafel vegen, omdat het ons even niet goed uitkomt en het verkeer slibt helemaal dicht de komende jaren, dan is dat ook ontzettend zonde en dan krijgen wij daar als stad ook ontzettend veel last van. Dus vandaar dat het college ervoor pleit om die opties open te houden richting de toekomst.

Voorzitter, de planvorming van de Oosterhamrikzone heeft geleid tot weerstand bij bewoners in de Professorenbuurt en ook in de Oosterparkwijk. Zij zien dat een stedelijk probleem wordt afgewenteld op hun wijk en maken zich daar zorgen over en ze wijzen er ook op dat er nog heel veel vragen onbeantwoord zijn. Voorzitter, dat is natuurlijk een terecht punt. Wij hebben nog niet de gewenste duidelijkheid die je zou willen om uiteindelijk een beslissing te kunnen nemen over bijvoorbeeld geluid of als het gaat over verkeersveiligheid of als het gaat over de luchtkwaliteit. Maar bijvoorbeeld ook als het gaat over het parkeren en de inpassing. Dat weten we op dit moment nog niet goed genoeg om met het goede gevoel de antwoorden naar de buurt te kunnen geven over waar zij op kunnen varen, als die weg zou worden aangelegd.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Dat weten we nog niet goed genoeg? U hebt toch uitgebreide onderzoeken gedaan naar de luchtkwaliteit, naar de geluidsoverlast, enzovoort? Er staan ingewikkelde molformules enzovoorts in die rapporten van u, dus u weet toch wat de effecten zijn? Waarom moet daar dan nog weer nader onderzoek naar gedaan worden?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, we hebben volgens mij een goede traditie dat we, zoals ook bij de zuidelijke ringweg, niet volstaan met de geluidsonderzoeken en de luchtkwaliteitsonderzoeken van drie jaar voor de definitieve beslissing, maar dat we het doen op het moment van beslissing. Dan pas weten we hoe het er definitief uit gaat zien, dan weten we de definitieve cijfers allemaal en dan pas kunnen we daar een goede uitspraak over doen. Bijvoorbeeld over parkeren, die oplossing daarvoor is een ontzettend grote uitdaging. Daar wijzen de bewoners ook op. Die puzzel moet nog gelegd gaan worden. Dat antwoord hebben we nu niet, maar als we nu tijd investeren in onderzoek, dan heb ik er vertrouwen in dat we die puzzel uiteindelijk wel kunnen leggen. Maar dan moet u wel bereid zijn om ook die fase van onderzoek nog even mee te maken. Dit zijn juist de punten waarvan de bewoners juist aan ons hebben verzocht om die nader te onderbouwen, nader te onderzoeken. Daarom hebben we ook specifieke afspraken gemaakt met die bewonersorganisaties om dat ook te gaan doen.

Voorzitter, wat is dit besluit nu materieel? Dit besluit, ik onderstreep dat nog maar een keer, is geen realisatiebesluit voor het aanleggen van een weg door de noordoostkant van de stad. Dat is het niet. Wat dit besluit materieel is, is eigenlijk twee dingen. Je zou kunnen zeggen drie dingen, want over de Korreweg zeggen we natuurlijk ook wat. Daar kom ik zo bij het amendement van de PvdA nog even op terug. Als het gaat over het Oosterhamriktracé, zegt het twee dingen: één is dat wij definitief afscheid nemen van de varianten Circuit en Bundeling. En in alle discussie die er over dit voorstel is geweest, heb ik eerlijk gezegd nog geen zwaarwegend punt naar voren horen komen dat men toch liever de varianten Circuit of de variant Bundeling zou hebben gehad. Volgens mij kiezen we hier die variant die het beste is of, zoals je het misschien zou kunnen zien, de minst slechte is. Maar in ieder geval is dit de variant die volgens mij het meest kansrijk is om verder uit te werken en ik heb ook nog geen raadsfractie gehoord die het daar niet mee eens is.

Als we dan kijken naar het andere besluit dat wij vandaag nemen, is dat het doen van een aantal onderzoeken, uitwerkingen voor het verdere vervolg om antwoorden te krijgen op de vragen die nog openstaan in de toekomst. Volgens mij is een investering van 1 miljoen euro voor het Oosterhamriktracé – de andere investering is voor de fietsstraat – om na te denken of wij als gemeente 90 miljoen euro willen gaan uitgeven in de toekomst, helemaal geen irreële verhouding. Volgens mij is het juist ontzettend verstandig om dat te doen, om als raad eerst te kijken of je het echt wilt en dan pas te besluiten of je het geld ervoor over hebt, in plaats van andersom. Volgens mij is dat juist een planvorming die de bewoners ruimte geeft en die ook de raad maximaal de ruimte geeft om te sturen op kwaliteit. En voorzitter, ook voor het college is het zo dat we voor de vraag: ‘hebben wij zoveel geld’ – want infrastructuur kost geld –

‘over voor een oplossing?’, eerst alles goed in beeld moeten hebben. En daar hebben we dit onderzoek voor nodig.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, het kost niet 1 miljoen euro, het kost 2,5 miljoen euro, waarvan u nu nog 1 miljoen euro nodig hebt. Dus om even de kerk in het midden van het dorp te laten: het hele onderzoek kost 2,5 miljoen euro.

Wethouder DE ROOK: Nee, dat is het totale krediet en een deel daarvan hebben wij al gedaan. Dus wat de heer Koks zegt klopt, maar wat wij nu aan de raad vragen is om 1 miljoen euro extra ter beschikking te stellen. Dus tegen mensen die zich afvragen: ‘wat moeten wij nu besluiten?’, zou ik zeggen: in het bredere licht van al die verkeersoplossingen die allemaal kostbaar zijn – ook een verkeerscirculatieplan zal zijn kosten hebben – zijn deze onderzoekskosten volgens mij heel erg te verantwoorden. Met name omdat dit gaat om ongeveer 26 verschillende onderzoeken, waarvan er 12 ook zonder Oosterhamriktracé relevante onderzoeken zijn om te doen. Het gaat bijvoorbeeld over bij het Rijk pleiten voor de inpassing van de brug en daar een goede lobby op kunnen zetten, om onderzoek te doen naar de inpassing van die brug bijvoorbeeld. Dat blijft in elk scenario, ook zonder Oosterhamriktracé-autoverbinding een noodzakelijk onderzoek. Onderzoeken naar fietsontsluitingen zitten in dat pakket en ook bijvoorbeeld de onderzoeken die gaan over het toekomstbeeld van de Oosterparkwijk. Ook zonder de Oosterhamrikzone is dat waardevol onderzoek. Er is volgens mij geen reden voor de raad om dat nu niet te doen, om die onderzoekskosten te besparen en nu al die optie weg te vegen.

Voorzitter, misschien is het goed als ik dan naar de moties ga, want volgens mij kom ik daar ook nog wel een aantal vragen in tegen. De eerste is het amendement ‘Onderzoek Oosterhamriktracé’. Wat dit amendement volgens mij doet is een aantal onderzoeken aan dit hele pakket toevoegen. En het heeft eigenlijk te maken met het spanningsveld dat ik net benoemde tussen enerzijds de lange looptijd van infrastructurele projecten en tegelijkertijd de snel veranderende wereld van mobiliteit. Wat aanvullend onderzoek zou kunnen doen, is ons beter zicht geven op hoe die wereld zich nou precies ontwikkelt, zodat we dat kunnen doen op de meest actuele stand van zaken. Dus dat lijkt mij eigenlijk wel verstandig. Dat amendement kan ik aan het oordeel van de raad overlaten. Maar dit gaat natuurlijk ook over de onderzoeken die daaronder liggen.

Misschien begin ik dan even met de meest besproken motie, dat is de motie van GroenLinks over het verkeerscirculatieplan. Dan ga ik naar motie 18. Voorzitter, even voor de duidelijkheid: ik zie niet onder deze motie staan dat ze het college verzoekt om een verkeerscirculatieplan in te voeren. Ik zie hier staan dat het gaat om het onderzoeken daarvan en daarbij de voor- en nadelen in kaart te brengen. Als je een beetje door je oogvelden naar het idee van een verkeerscirculatieplan kijkt, dan is daar een aantal voordelen van. Die heeft volgens mij de heer Leemhuis hier keurig verwoord. Maar er zijn ook een aantal effecten die misschien nadelig ervaren kunnen worden, die misschien ook een rol spelen. Dat gaat bijvoorbeeld over dat je daar waarschijnlijk ook infrastructuur voor nodig hebt, om het allemaal goed te kunnen verdelen. Het gaat misschien ook het aantal autokilometers in de stad doen toenemen. Dus dat is echt een afweging. Maar voorzitter, we blijven nu in de fase van dat de heer Leemhuis een aantal mogelijke voordelen heeft benoemd. Ik noem hiernaast nog een aantal mogelijke nadelen. Het punt is: we weten dat pas als we dat goed in beeld hebben. Ik kan me eigenlijk wel voorstellen dat, als we die discussie aan zouden willen gaan met elkaar, we dat dan onderzoeken, want dan kunnen we die discussie ook op basis van feiten doen. En waar dit ons ook toe in staat stelt, is om te toetsen, als de raad zo’n verkeerscirculatieplan zou willen, hoe een nieuwe Oosterhamrikverbinding zich daartoe verhoudt. Als je verkeer wilt laten circuleren door de stad, heb je ook radialen nodig om dat verkeer te ontsluiten, bijvoorbeeld. Dat is met het verkeerscirculatieplan in de binnenstad ook zo, door bijvoorbeeld de diepenring of de Nieuwe Ebbingestraat. Daardoor functioneert dat verkeerscirculatieplan. Als we de Ebbingestraat niet hadden gehad, of de diepenring, dan kon het verkeer helemaal nergens naartoe. Dan pers je dat verkeer eigenlijk alleen maar de wijken in. Voorzitter, dat is eigenlijk het beeld dat bij mij opdoemde bij de variant van de SP en de ChristenUnie. Als je dus een knip maakt zonder een goede ontsluiting, dan pers je het verkeer eigenlijk verder de stad in, dan belast je bijvoorbeeld extra de diepenring. Dat moet je niet willen. Dus dit stelt ons denk ik juist in staat om in samenhang het Oosterhamriktracé met een verkeerscirculatieplan te kunnen beoordelen, om te kijken hoe die twee zich tot elkaar verhouden.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Waarmee dus ook weer de knipvariant, die wij samen met de ChristenUnie bedacht hebben, in beeld komt. Want wie weet werkt die knip in een totaal verkeerscirculatieplan wel.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, als we dat voor de hele stad onderzoeken, dan zullen daar ook elementen van de knip in komen. Maar de reden dat het college wat minder enthousiast was over die knip van de ChristenUnie en de SP, was eigenlijk twee dingen. Eén: dat hij zich maar op één sector van de stad richtte en twee, dat hij eigenlijk het verkeer niet ontluichtte, zou je kunnen zeggen in de stad. Wij zagen bijvoorbeeld toenemend verkeer in allerlei woonstraten en bijvoorbeeld op de diepenring. Dat zou je volgens mij niet moeten willen. Dus dat is de reden dat we die toen hebben afgewezen, maar ik denk dat elementen van die knip ook in een verkeerscirculatieplan aan de orde zullen komen, maar dan meer in samenhang. Dus ik denk dat het een toevoeging daarop zou kunnen zijn. Dus voorzitter, oordeel aan de raad wat betreft die motie.

Dan de motie van Stad en Ommeland, motie 14 is dat: “Alles op alles zetten om de bewonersorganisaties weer aan tafel te krijgen en te houden.” Volgens mij is de stand van zaken, voorzitter, dat er één bewonersorganisatie uit het overleg is gestapt. Dat deed zij op het moment dat wij nog in gesprek waren over de onderzoeken die wij met de bewoners wilden afstemmen, de vraag ‘wat moeten we nu verder nog onderzoeken?’. Terwijl dat gesprek nog liep, stapte de bewonersorganisatie van de Oosterparkwijk uit het overleg. Dat vonden wij ontzettend jammer en wat ons betreft staat de deur altijd open als mensen vanuit de Oosterparkwijk weer willen aanschuiven om dat te doen. Want voorzitter, wij voeren geen op overeenstemming gericht overleg met de bewonersorganisaties. Dat vroegen zij ook niet van ons. Sterker nog, men zei: “Je moet niet denken dat, omdat wij nu met jullie aan tafel zitten, wij het maar zo eens zijn met de oplossing.” Dat was ook de verwachting niet. Wat de bewonersorganisaties doen – dat hebben ze al gedaan en we hopen dat ze dat in de toekomst blijven doen – is ons helpen om dit project beter te maken, om meer dingen aan dit project toe te voegen die in het belang zijn van de wijk. Zoals wij zeggen dat we kwaliteit willen toevoegen aan de wijk, we de groeninpassing goed willen doen, zijn het de bewoners die weten hoe je dat het beste kunt doen. Daar moeten ze ons echt bij helpen en als de bewonersorganisatie Oosterpark niet opnieuw zou willen toetreden, dan zullen we waarschijnlijk op zoek moeten naar andere manieren om de bewoners van de Oosterparkwijk te vragen hoe wij dit project voor hen beter kunnen maken, ondanks het feit dat ze het er misschien niet helemaal mee eens zijn. Dus voorzitter, de deur staat altijd open, maar zoals deze motie is geformuleerd, moet ik haar ontraden.

De VOORZITTER: Gaat uw gang. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Voorzitter, het proeft een beetje naar dat de wethouder zou suggereren dat ik zou beogen dat bewonersorganisaties altijd hun zin moeten hebben. Dat was niet het geval. Wat natuurlijk ook zo is, en dat heb ik van bewonersorganisaties ook teruggekregen: dat zij, zo noemen zij dat, elkaar af en toe wat gunnen en af en toe ook een cadeautje geven. Af en toe erkennen dat de bewonersorganisatie misschien wel een punt heeft. Dat gaat dan bijvoorbeeld over metingen waar zij om hebben gevraagd, geluidsmetingen na aanleg van het tracé. Dat je ook zou kunnen zeggen: we zijn het wettelijk niet verplicht, maar we gaan het wel doen om jullie tegemoet te komen, om zo dat gesprek op gang te houden. Dat is dan toch elkaar iets gunnen, elkaar een cadeautje uitdelen. Dit is dan een voorbeeld dat volgens mij helemaal niet zo onoverkomelijk was.

De VOORZITTER: Wilt u afronden?

Wethouder DE ROOK: Zeker, voorzitter, maar volgens mij is dat ook het karakter geweest van de gesprekken die wij gehad. Maar deze motie vraagt het college om ‘alles op alles te zetten’ en dat is mij eigenlijk te absoluut. Ik heb het net gezegd zoals we het doen. De deur staat altijd open, de uitgestoken hand is er, dus dat is wat wij kunnen doen, maar zo absoluut als het in deze moties staat, kan ik daar niet in meegaan, dus ik zal die motie ontraden.

Dan motie 15, “... aanvullend onderzoek in samenspraak met bewonersorganisaties uit te laten voeren door een onafhankelijk bureau”. Voorzitter, als ik kijk naar de onderzoeken die zijn gedaan, is dat eigenlijk hoe wij geprobeerd hebben om die onderzoeken uit te voeren. Die zijn door onafhankelijke bureaus gedaan, waarbij wij zoveel mogelijk proberen om de opdrachtverlening ook met de bewoners af te stemmen. Dat is helemaal geen probleem en dat wil ik ook in de toekomst heel graag blijven doen, omdat het alleen maar helpt als je het ook eens bent over de scope. Dan wordt het ook makkelijker voor beide kanten om uiteindelijk de uitkomsten van het onderzoek te accepteren. Dus wat dat betreft staat dat

helemaal open. Maar voorzitter, deze motie wekt de suggestie dat de het nu helemaal niet zou gebeuren, dat wij totaal op eigen houtje door ingehuurde bureaus betaalde conclusies schrijven. Dat vind ik echt een heel foute indruk en conclusie, zeker gezien de gigantische aandacht die er juist is geweest voor het betrekken van de buurt hierbij. Dus vanwege die beeldvorming die hierbij ontstaat, wil ik deze motie ook ontraden.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, ik vind het jammer dat de wethouder de motie zo interpreteert. Laat ik het zo zeggen: de bewonersorganisaties hebben aangegeven dat zij groot belang hechten aan die onafhankelijkheid. Het college denk ik ook en mijn fractie ook. Dus ik zou graag willen dat het college de motie zo leest, en met die toevoeging hoop ik dan dat u het oordeel aan de raad kunt geven.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, volgens mij is het zo dat de raad altijd stemt wat de raad wil stemmen. Zoals ik net verwoord heb, is wat wij kunnen doen, dus we gaan inderdaad in gesprek. Volgens mij hoort het wel bij onze verantwoordelijkheid, ook als gaat over de uitgaven van geld, dat wij wel wat leiding nemen in bijvoorbeeld het selecteren van dat soort bureaus. Dat moeten we uiteindelijk ook allemaal weer kunnen verantwoorden. Maar als het gaat over het samen opstellen van de opdracht aan die bureaus, zie ik daar geen enkel probleem in. Volgens mij moet uw raad daar zijn eigen gedachten over opmaken wat hij daarmee wil, maar ik heb mijn eigen woorden zorgvuldig gekozen en ik wil deze motie graag ontraden.

Dan motie 16. Die heeft nog gevraagd om een aantal mogelijke maatregelen te onderzoeken op korte termijn. We hebben dit eigenlijk al onderzocht in twee verschillende fases, zowel in 2013 als in 2016. Het antwoord is eigenlijk tweeledig. Het ene is ja, er is wel wat winst te boeken, maar het tweede is: het is wel vrij ingrijpend op die plek, omdat het nogal ingrijpt in de verschillende verkeersstromen. Dus als deze motie ons vraagt om op korte termijn die maatregelen te onderzoeken, is dat gebeurd. De maatregelen zijn onderzocht dus we kunnen dat onderzoek opnieuw in beeld brengen. Maar als ze vraagt om op korte termijn die maatregelen uit te voeren, is dat eigenlijk vrij ingewikkeld, zeker als dat voor 1 september moet, want dat is dan inclusief het reces en dat betekent dan dat het over twee weken klaar moet zijn. Voorzitter, dat lijkt mij niet reëel, dus die motie wil ik ook graag ontraden.

Dan motie 17. Die vraagt ons aanvullend onderzoek te doen met mobiliteitsscenario's. Nou, dit speelt juist in op die snelle ontwikkeling van mobiliteit in de stad. Ik denk ook dat het verstandig is om dit te doen en om dit ook toe te voegen aan het beeld dat wij hebben. Als de wereld van mobiliteit zich anders ontwikkelt dan dat wij nu denken, leidt het misschien ook tot heel andere uitkomsten. Dus voorzitter, deze motie wil ik graag aan het oordeel van de raad overlaten.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, een deel van de raad heeft een keus voor het Oosterhamriktracé gemaakt, omdat alternatieven niet tot voldoende probleemoplossing zouden leiden. Nou, die alternatieven hebt u net twee jaar geleden onderzocht. Waar baseert u nou op dat binnen zo'n kort tijdsbestek er opeens wel allemaal alternatieven uit de hoge hoed kunnen komen die het probleem zouden kunnen tackelen?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ten eerste is het natuurlijk twee jaar geleden dat we dat onderzocht hebben. Over twee jaar hebben we het definitieve ontwerp, daar zit een tijdspanne van vier jaar tussen. Dat is in de wereld van mobiliteit een lange periode. Maar voorzitter, volgens mij zegt deze motie ook niet dat het een andere uitkomst gaat hebben, ze vraagt ons alleen om het opnieuw te onderzoeken. En dat lijkt mij, gegeven alles wat er gebeurt in die wereld, eigenlijk wel verstandig.

Voorzitter, dan 'Oosterhamriktracé, wacht er even mee'. Volgens mij is dit het ordevoorstel dat de raad zelf niet in behandeling heeft genomen, dus die motie wil ik ook ontraden.

Motie 20, 'Mien toentje'. "... in overleg te gaan met betrokkenen", volgens mij zijn we al een heel eind gekomen met de bewoners van de kades daar om hun tegemoet te komen om die kades op een goede manier voor hen in te richten. Er is eigenlijk nog één twistpunt en dat gaat over het gebruik van de openbare ruimte. De gemeente is van opvatting dat het openbare ruimte is, waar een wandelpad over zou mogen komen en de bewoners zien dat als een aantasting van hun privacy. Dat is eigenlijk wat er loopt. Dus dat is ook waar de gemeente juist een opvatting over zou moeten hebben. Wat ik wel zou willen doen, is nog een uiterste poging doen om te kijken of we toch tot een compromis zouden kunnen komen

en ik wil eigenlijk voorstellen, als dat niet lukt – ook om te voorkomen dat we dit keer op keer weer terugkrijgen – om dan de kwestie maar gewoon aan de raad voor te leggen en dan kan de raad ook met ons mee bepalen wat hij daarin de goede keuze vindt. Dus voorzitter, als ik de motie zo mag lezen, kan ik haar aan het oordeel van de raad overlaten.

Voorzitter, volgens mij heb ik alle moties gehad. Ik hoop dus dat de raad instemt ...

De VOORZITTER: Misschien nog heel even. Er is nog een amendement dat u niet besproken hebt, dat is amendement 2 en de laatste motie is motie 21. Dan bent u compleet.

Wethouder DE ROOK: Ja, oké. Dat klopt. Ik was net na de heer Ruddijs, dus zijn bijdrage had ik nog niet op mijn bureautje gekregen. De motie ‘Aanvullend onderzoek meerwaarde Oosterhamrikverbinding’. Nou, dat sluit eigenlijk een beetje aan bij mijn woordvoering over de andere moties. Die kan ik ook aan het oordeel van de raad overlaten.

Dan amendement 2 over veilig fietsen over de Korreweg. We hebben inderdaad, omdat wij wel merkten dat er twijfels waren over het concept van de fietsstraat, over hoe dat in de praktijk gaat functioneren, opgenomen om een expertmeeting te organiseren. Maar natuurlijk is het zo dat, als die uitkomsten van die expertmeeting ons niet geruststellen of niet overtuigen van het feit dat zo’n fietsstraat nodig is, wij die natuurlijk niet alsnog gaan aanleggen omdat de raad dat vandaag zou hebben besloten. Je zou zeggen dat die motie misschien overbodig is, maar als het de raad wat meer comfort geeft om dit nog even duidelijk in het besluit te hebben, kan ik deze ook aan het oordeel van de raad overlaten.

Voorzitter, ik hoop dat de raad vandaag besluit om, ondanks alles wat erover gezegd is en ook de bezwaren die er leven, toch in te stemmen met dit voorstel. Niet omdat we er al zijn, maar omdat wij robuuste oplossingen moeten vinden die toekomstbestendig zijn voor deze stad. Dit voorstel stelt ons in ieder geval in staat om een van die opties in beeld te houden om over twee jaar te kijken of het ons gaat brengen wat wij hopen. Daar is een beetje onderzoek voor nodig, maar uiteindelijk past dit denk ik wel bij een zorgvuldige besluitvorming en ook bij de verantwoordelijkheid die een gemeentebestuur heeft om toekomstvaste oplossingen te vinden voor haar mobiliteit in de stad. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik wil even met u overleggen. Ik heb zelf de indruk dat het onderwerp uitgebreid en volledig aan de orde is geweest en dat er geen tweede termijn nodig is. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Voorzitter, ik zou graag een schorsing willen aanvragen.

De VOORZITTER: Ja, maar misschien mag ik dan nog heel even een paar proceduredingen met u doornemen? Als we het op deze manier doen, dan is er misschien nog aanleiding voor een aanvullende vraag, maar ik denk dat wij zo meteen vrij snel tot stemming kunnen overgaan. Ik heb even gekeken naar de volgorde van de amendementen en de moties. Wij doen altijd eerst de amendementen en dat doen we hier nu ook. Mijn voorstel is, dat is even een weging, om motie 18 in combinatie met motie 19 voor de andere moties uit in stemming te brengen. Dat lijkt mij verstandig. Weet u, als motie 18 wordt aangenomen, dan zal motie 19 in stemming worden gebracht. Wordt motie 18 niet aangenomen, dan moeten we even bij de indieners kijken wat ze daarmee doen, want dan klopt de motietekst niet meer met de werkelijkheid van dat moment.

Vijf minuten?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, voorzitter, maar over die tweede termijn: ik heb geen behoefte aan een tweede termijn, maar ik zou eventueel ...

De VOORZITTER: Ik begrijp dat u even ruimte wilt. Dat snap ik. Vijf minuten schorsen en dan concluderen we.

(Schorsing 21.51 uur – 21.57 uur)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Het woord is aan de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Voorzitter, ik heb motie 14 aangepast. Die zal ik naar u toe brengen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Als u even met mij meeleeft, dan nemen wij motie 14 even bij de hand. Dan gaan we naar het dictum: 'verzoekt het college'. Er staat nu: 'alles op alles te zetten', bij het eerste punt. Daar kunt u een streep door zetten en daarvoor in de plaats invullen: 'zich in te spannen'. Als u dat hebt ingevuld, dan hebben wij nu een gewijzigde motie 14. Mijn voorstel is dat wij overgaan tot stemming.

Wethouder DE ROOK: Zal ik de motie nog van een oordeel voorzien, voorzitter?

De VOORZITTER: Ja, maar natuurlijk.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, volgens mij is dat een hartstikke redelijk verzoek, dus daar gaat het college graag mee aan de slag. Oordeel aan de raad.

De VOORZITTER: Nou, dit was de tweede termijn van het college. Wij gaan over tot het in stemming brengen van de amendementen en de moties en ik geef u de gelegenheid, als u dat wilt en ook noodzakelijk vindt, om voor die amendementen en moties waarvan u denkt dat u uw stemgedrag moet verklaren, om dat nu te doen. Korte stemverklaringen. Wie? De heer Lamers.

De heer LAMERS (CDA): Inderdaad heel kort, voorzitter. Bij motie 18, dat verkeerscirculatieplan. De wethouder heeft aangegeven dat er ook negatieve aspecten aan zitten. Wij vinden het ook belangrijk om daar in een breder kader zicht op te krijgen en we zullen dan ook voor deze motie stemmen.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, amendement 1, daar zullen wij tegenstemmen. Dat vraagt om nog meer onderzoek en naar ons idee is er al onderzoek zat gedaan om tot een besluit te kunnen komen. Amendement 2, daar stemmen wij ook tegen, want wij zijn tegen de fietsstraat in de huidige vorm. En motie 17, daar stemmen wij ook tegen omdat, als dat aanvullend onderzoek wordt gedaan, wij ook vinden dat verder onderzoek naar de splitsing stop moet worden gezet. En dat staat niet in de motie.

De VOORZITTER: De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Dank u wel, voorzitter. Motie 15, daarin wordt gesproken over dat onafhankelijk onderzoek. Daar spreekt wantrouwen uit wat ons betreft. Dat delen wij niet en daarom zullen wij tegenstemmen.

Motie 18 gaat over het verkeerscirculatieplan. U weet dat wij daar wat allergische gevoelens bij hebben. Dat leidt tot omleiden en extra CO₂ en daarom zullen wij tegenstemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, alle moties en amendementen die beogen om de splitsingsvariant in de toekomst te voorkomen, daar zullen wij voor zijn, ondanks dat wij liever helemaal geen splitsing willen. En dit is vast de stemverklaring dat wij tegen het voorstel zullen stemmen.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Een stemverklaring over amendement 2. Het is mij niet helemaal meer duidelijk wanneer een motie die overbodig is nu aan het oordeel aan de raad wordt overgelaten of daadwerkelijk overbodig wordt verklaard. Hier wordt dan door de wethouder gezegd: 'oordeel aan de raad' omdat het dan meer comfort kan bieden. Dat is mij niet meer duidelijk, dus daar gaan wij niet in mee, die is overbodig.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Na de wijziging van het dictum zal GroenLinks voor motie 14 van Stad en Ommeland, SP en ChristenUnie stemmen.

De motie 'Mien toentje': met de uitleg van het college zullen wij voorstemmen.

En amendement 2: de fietsstraat vinden wij belangrijk, dus we vinden het ook belangrijk dat er goed naar gekeken wordt en daarom zullen wij daar ook voorstemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog anderen? Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Qua stemverklaring sluiten we ons aan mevrouw Jongman van de ChristenUnie.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Ten aanzien van de amendementen sluit ik mij aan bij de woordvoering van de SP. De motie over het onderzoek naar het verkeerscirculatieplan zullen wij niet steunen. Motie 17 zullen wij ook niet steunen. Die vinden wij overbodig, want wat ons betreft is het alternatief voor de autoweg Oosterhamriktracé er al, dat is de huidige busbaan. En excuus voor de verwarring, maar ik was vergeten motie 16 in te trekken.

De VOORZITTER: U hebt het allemaal gehoord: motie 16 is ingetrokken. Dit waren de stemverklaringen? Dan gaan wij nu over tot besluitvorming en mijn voorstel is om eerst in stemming te brengen amendement 1, 'Onderzoek Oosterhamrikzone'.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Voorzitter, een puntje van de orde. Ik stem niet mee.

De VOORZITTER: U hebt helemaal gelijk. Er stemt een lid van uw raad niet mee, de heer Lammers. Dat betekent dat wij 30 voor hebben en 8 tegen. Het amendement is aanvaard.

Amendement 2, 'Veilig fietsen over de Korreweg'. 28 voor, 10 tegen. Het amendement is aanvaard.

Dan breng ik nu in stemming motie 18, 'Onderzoek verkeerscirculatieplan'. 33 voor, 5 tegen. De motie is aanvaard.

Dan brengen wij in stemming motie 19. 13 voor, 25 tegen. De motie is afgewezen.

Dan gaan wij nu de motie behandelen in de ingediende volgorde. Motie 14, gewijzigde motie. Dat is nog eens een effectieve wijziging, zou je zeggen. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 15, de onafhankelijke onderzoeken. 9 voor, 29 tegen. De motie is afgewezen.

Motie 16 is ingetrokken, dan gaan we naar motie 17, 'Onderzoek duurzame alternatieven'. 29 voor, 9 tegen. De motie is aanvaard.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, ik had verkeerd gedrukt. Ik ben ook voor de motie.

De VOORZITTER: 30 voor, 8 tegen. De motie is nog steeds aanvaard.

Dan gaan we naar motie 20, 'Mien toentje'. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Motie 21. 38 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

Dan breng ik in stemming het voorstel zelf, met inachtneming van de aangenomen amendementen. Is er behoefte om hier nog een stemverklaring op te geven? De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, gezien onze stellingname de hele tijd, zal het u niet verbazen dat wij tegen zullen stemmen.

De VOORZITTER: Verder niemand? Ja, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, wij zullen ook tegenstemmen. Niet, zoals de wethouder zei, omdat het ons nu niet goed uitkomt, nee, omdat wij nu al overzien dat de gevolgen voor dit plan zo drastisch zijn op tal van punten. Om het aantal files in de spitsuren te vermijden, kunnen wij niet anders dan tegen zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan breng ik u het voorstel in stemming. 25 voor, 13 tegen. Het voorstel is aanvaard.

8.c: Stand van zaken Aanpak Ring Zuid (collegebrief 21 juni 2018, 7020744)

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, de zuidelijke ring. Wat kun je erover zeggen? Mijn fractie vraagt zich eigenlijk af: waar zitten de knoppen waar je vanuit de gemeente nog aan zou kunnen draaien? Het enige wat wij kunnen verzinnen en waar wij met name aan denken is toch het hele verhaal van het aantrekken van personeel. De regionale arbeidsmarkt is toch iets waar wij wat mee kunnen en ook wat van vinden. We hebben bij voorbaat al gezegd, dat hebben we op verschillende manieren gedaan, dat wij vinden dat 70% van de omzet in de regio moet neerdalen. Wij hebben een ringacademie opgezet, omdat wij willen dat mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben kansen krijgen. Kortom, wij hebben nogal wat instrumenten om dit te beïnvloeden. En als een donderslag bij heldere hemel wordt nu als deel van de argumentatie voor de vertragingen aangegeven dat wij een arbeidsmarktprobleem hebben.

De vraag aan het college is ook: hoe kijkt het college hier tegenaan? Hebben wij echt zo weinig invloed op de instrumenten waarvan wij dachten dat we ze hebben? Kunnen wij niet alsnog, als de wiedeweerga zou ik willen zeggen, kijken wat wij met opleidingen, met al die instellingen die wij hebben, met BBL-trajecten, met de analyse die er nodig is, wat er in vredesnaam nog moet gebeuren om te kijken wat er aan potentieel is in deze regio om op de een of andere manier de achterstanden weer in te lopen? Of zitten we op de achterbank en zijn wij afhankelijk van een Duitse bouwer, die zelf zijn personeelsbeleid doet en het met onderaannemers zo op afstand heeft gezet, dat we allemaal het nakijken hebben? Dat is toch niet het beeld dat wij graag bevestigd zouden zien. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, de zuidelijke ring dreigt in het rijtje Betuwelijn, Amsterdamse metro, HSL en nog zo wat onbeheersbare overheidstrajecten terecht te komen. Technisch ingewikkeld. Deze Duitse aannemers waren met name ingevlogen vanwege hun onuitputtelijke ervaring met bouwwerken in complexe stedelijke gebieden. Onvoldoende personeel, de aantrekkende arbeidsmarkt, voorzitter, in aansluiting op de PvdA: de FNV roept al maanden dat die aannemerscombinatie geen zichtbare pogingen doet om personeel aan te trekken. Kijk zelf maar eens op de websites van de aannemerscombinaties. Er worden drie asfaltverwerkers gevraagd en een administratieve kracht. "Er is geen tekort aan personeel. Er is een tekort aan goede banen", stelt de FNV. En daar is onze fractie het mee eens. Uitzendkrachten worden ingezet, tijdelijke contracten, slechte beloning.

Voorzitter, een paar maanden geleden werd de geluidsoverlast voor de Buitenhof en Hoogkerk opeens met jaren verlengd. Vorige maand zakte de Helperzoomtunnel bijna de grond in en nu deze verlenging. Genoeg reden om achterdochtig te worden. De gunning van de ringweg vond plaats in crisistijd. Nu de opdrachten in de bouw weer de pan uitrijzen, hoe weet de opdrachtgever, wij, dat de aannemer zijn personeel niet inzet op lucratievere klussen? En dan die kostenstijging. Nou, voorzitter, wij kunnen u verzekeren dat die kostenstijging niet ligt aan de loonkosten in de bouw. Die stijgen jaarlijks met zo'n 2% en je mag toch aannemen dat de aannemer daarmee rekening heeft gehouden. Aannemers in de bouw zullen de overspannen bouwmarkt eerder aangrijpen om hun eigen winstmarges na de crisis weer wat op te krikken.

Voorzitter, de gemeente draagt geen financieel risico. Dat kan zo zijn bij de directe kosten, maar hoe zit het met de indirecte kosten? Als bijvoorbeeld een Groningen Bereikbaar twee jaar langer in de lucht gehouden moet worden, wie draait voor die kosten op? Verder, voorzitter, zit in de risicopot 117 miljoen euro. Is dit afdoende? Is er sprake van een boeteclausule voor een aannemer, vanwege die termijnoverschrijding? En voorzitter, dat het hele project nu twee jaar en wie weet nog langer gaat duren, is voor iedereen heel erg vervelend, maar met name voor de omwonenden. Zij worden steeds weer getraakteerd op langere bouwoverlast. De bewoners van de Maaslaan heeft de SP-fractie al eens eerder naar voren gebracht. Al vele jaren krijgen zij de ene bouwput na de andere voor hun neus. Wij willen een plan zien hoe die overlast beperkt gaat worden. Hoe bewoners gecompenseerd kunnen worden, waarbij de SP-fractie van mening is dat de aannemer voor de kosten moet opdraaien.

Tot slot: enthousiast meldde het college vorig jaar dat de optimalisaties, waaronder de fietstunnel onder het spoor aangelegd gaan worden binnen het beschikbare budget. Voorzitter, staan die optimalisaties nog steeds als een huis? Of dreigt daaraan getornd te worden? Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Een heel mooie woordvoering van de heer Koks. Daar wil ik mij graag bij aansluiten. Ik heb er nog wel een aanvullende vraag op. Als wij twee jaar langer met dit traject bezig zijn, stel je voor: je zou in de Rivierenbuurt wonen en het stationsgebied komt ook nog op de schop, in hoeverre komen die bewoners dan in de knel? Daar wil ik heel graag nog antwoord op. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja, dank u, voorzitter. Afgelopen week is duidelijk geworden dat de uitvoering van de Aanpak Ring Zuid drie jaar langer gaat duren. Met de sluiting van de ring van vijf weken, kunnen we het terugbrengen tot twee jaar. Nu kunnen we beweren dat dit een grote verrassing is, maar ik denk dat een groot deel van de stad zijn schouders ophaalt en denkt: dit hadden we ook eigenlijk wel verwacht. Natuurlijk loopt het uit.

Voorzitter, Student en Stad denkt dat buiten de discussie rondom kostenverantwoordelijkheid en het effect van de bereikbaarheid van de stad, de bekend geworden terugslag toch voornamelijk een enorme deuk in het vertrouwen van de burgers richting de overheid heeft geslagen. Voor veel inwoners van de stad, maar ook buiten deze stad, is het inmiddels regel worden dat grote infrastructurele projecten gaan uitlopen.

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken. De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, Student en Stad zegt dat veel bewoners hun schouders ophalen, “dat hadden we wel verwacht”. Had Student en Stad dit ook verwacht? En zo ja, hebt u dat dan tijdens de stemmingen niet naar voren kunnen brengen, zodat we daar met zijn allen rekening mee hadden kunnen houden?

De heer LAMMERS (Student en Stad): De volgende zin uit mijn woordvoering geeft daar antwoord op. Wellicht uit jonge naïviteit heeft onze partij toch altijd het vertrouwen gehad dat het project binnen de gestelde termijn afgemaakt kon worden. Wellicht met een paar maanden vertraging, maar zeker geen drie jaar. Toch is dit nu wel de situatie en dan blijft de vraag toch staan: hoe kan dit gebeuren?

Voorzitter, onze fractie heeft een aantal vragen naar aanleiding van de brief en ook naar aanleiding van berichtgeving in verschillende media. Op de eerste plaats geeft de Combinatie Herepoort in de krant aan dat zowel de opdrachtgevers als zijzelf de complexiteit van het project hebben onderschat. Die opdrachtgevers, dat zijn wij. Dat is het college, dat is de raad, dat is de gemeente. Hoe ziet de wethouder dit? Is de wethouder het met de aannemer eens dat zij en wij als raad dit project hebben onderschat?

Daarnaast wordt door de Combinatie Herepoort en ook door het college aangegeven dat er gekeken wordt naar de mogelijkheid om de bouw te versnellen. In hoeverre is dit realistisch, naast dat jaar dat we er al vanaf hebben kunnen snoepen?

Er is nu een oplossing gevonden voor dat jaar, maar moeten we niet uitkijken om het nu niet te positief te laten overkomen? Zoals gezegd schaadt deze vertraging het vertrouwen wat ons betreft en wanneer we de volgende deadline stellen, moeten we ervoor zorgen dat die deadline niet weer uitgesteld hoeft te worden, maar dat dit dan het moment gaat zijn dat het af is.

Voorzitter, tot slot de vraag wie de kosten van de vertraging gaat dragen. In het Dagblad van het Noorden wordt de Combinatie Herepoort de vraag gesteld: “Toen jullie een offerte maakten, liep de planning tot 2021. Heeft de overheid in de tussentijd de spelregels veranderd, zodat jullie genoodzaakt zijn er langer over te doen?” En het antwoord op deze vraag was: “Nee”. De Combinatie Herepoort geeft vervolgens aan de belangen verkeerd te hebben ingeschat. Klopt het dat dit sec zou betekenen dat de aannemer een belofte heeft gedaan die hij niet kan nakomen? De Combinatie Herepoort geeft aan dat, voor er bepaald kan worden wie de kosten gaan dragen, eerst duidelijk moet worden wat de oorzaak is van de vertragingen. En nogmaals, van een afstand lijkt het alsof het komt omdat de aannemer beloftes heeft gedaan die hij niet waar kon maken. Maar voorzitter, wij begrijpen ook dat de kosten voor drie jaar extra bouw, nu dan twee jaar extra bouw, hoog zullen zijn. In hoeverre kan een aannemer als Combinatie Herepoort zo’n tegenslag aan? Wij willen niet dat er straks een halve ringweg ligt, met daarnaast een omgevallen aannemer. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, een onverwachte wending vorige week, in een langlopend dossier. We dachten dat we een mooi huwelijk hadden gesloten met een combinatie van

aannemers en we hadden heel mooi de optimalisaties opgenomen in de financiën en het ontwerp, met de optie om ook nog de Papiermolentunnel te realiseren. Weliswaar was er vorig jaar even een hiccup met het stille asfalt richting Hoogkerk, maar daar reageerde het college toch ook weer adequaat op, en we hopen in de toekomst ook de organisatie. Het huwelijk lijkt nu wat onder druk te staan. Drie jaar extra nodig is wel heel veel tijd. Daar gaat, mits toestemming voor de afsluiting, weer een jaar vanaf, maar dan is nog steeds de vraag: in hoeverre kunnen we daar nu van op aan? En hoe kan het dat de Combinatie Herepoort, met aannemers die niet voor het eerst een weg aanleggen, zich zo verrekend en vertekend heeft? Hoe kan het dat de complexiteit van het project een argument is geworden, terwijl de weg nog steeds op dezelfde plek moet worden aangelegd, in dezelfde stad, onder dezelfde omstandigheden? Voor het personeel kunnen wij nog enigszins begrip tonen, omdat de markt erg onder druk staat en mensen hopen van aannemer naar aannemer. Maar ook hierbij was en is toch wel veel eerder duidelijk geweest dat het een complex project is? Dat kan wat ons betreft niet alleen de reden zijn voor de vertraging.

We hebben de volgende vragen aan het college: Waarom is het pas nu bekend geworden dat het project vertraging op heeft gelopen? De tekst rept namelijk over 'eerste signalen in november'. Waarom is complexiteit een argument geworden? En als derde een financiële, anderen hebben het er ook al over gehad: Kan het college aangeven wat het betekent voor ons? Weliswaar zijn wij niet risicodragend, maar wel voelen wij ook als stad de medeverantwoordelijkheid voor dit project. En als laatste vinden wij als raad het ook van belang dat wij geïnformeerd worden in de toekomst over de stand van zaken rondom het project. Daarom dien ik mede namens het CDA, SP, GroenLinks, VVD, PvdA, D66 en Stad en Ommeland een motie daarover in. Dank u, voorzitter.

Motie 22: Kwartaalrapportage Aanpak Ring Zuid (ChristenUnie, GroenLinks, SP, D66, VVD, PvdA, Stad en Ommeland, CDA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2018, besprekende de collegebrief Stand van zaken Aanpak Ring Zuid d.d. 21 juni 2018,

overwegende dat:

- de doelstellingen van het project (te weten het verbeteren van de bereikbaarheid, de doorstroming van het verkeer, de verkeersveiligheid en een betere ruimtelijke inpassing) nog steeds en onverkort van kracht zijn;
- het erg jammer is dat pas nu bekend is geworden dat de planning van het project Aanpak Ring Zuid twee jaar vertraging op gaat leveren inclusief een rigoureuze afsluiting in de zomer van 2018;
- het bericht over de vertraging veel stof heeft doen opwaaien in stad en ommeland;
- een groot infrastructureel project in een politieke constellatie betekent dat er, naast de dynamiek in het project zelf, qua aard en vorm, ook dynamiek is bij de raad;

constaterende dat:

- het voor de toekomst gewenst is om op regelmatige wijze de raad te informeren over de actuele stand van zaken van het project Aanpak Ring Zuid;

verzoekt het college:

- de raad eens per kwartaal te informeren over de stand van zaken van het project Aanpak Ring Zuid bijvoorbeeld door middel van een route-tijd-tabel;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Een route-tijd-tabel is een kort overzicht van een project waarbij schematisch inzicht wordt gegeven in de planning van een project; inclusief wijzigingen ten opzichte van eerder.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Dank u wel, voorzitter. De VVD is zeer onaangenaam verrast door de nieuwe tegenslagen in dit enorme project. Eerst het gedoe met de Helperzoomtunnel, waar tot nu toe geen schot in lijkt te komen en we vragen ons af of Herepoort eenzelfde mate van urgentie voelt, want Herepoort communiceert dat er tijd genoeg is, want voordat de treinen er uitgaan, dat duurt nog wel even. En zo komt er geen enkel zicht op wanneer die tunnel wel wordt ingeschoven, terwijl de raad juist aandrang op realisatie van de tunnel voordat de grote projecten begonnen. Dat was een van de eerste deuken in het vertrouwen. Het voertuig was behoorlijk gehavend, maar kon nog wel rijden. Met de nieuwe berichten over uitstel van twee à drie jaar kunnen wij niet meer spreken over een deuk, om het in de beeldspraak te

houden, maar is eigenlijk de hele voorkant verdwenen en een voorwiel ligt afgeknapt in de berm. De VVD houdt haar hart vast en is op zoek naar de verzekeringspapieren en het pasje van de wegenwacht. Of hebben we meer aan een afsleepdienst en autosloperij De Gideon? Want waar houdt dit op en vooral: wie betaalt de kosten? Of stevenen we af op een total loss?

De gedeputeerde heeft vandaag gemeld dat als het consortium de stekker er uittrekt, we een schadeclaim in kunnen dienen. Maar wat heb je eraan als de stad half open ligt? Verder noemt ze dat het ontwerp kwalitatief onvoldoende is, terwijl de werkzaamheden in volle gang zijn. Zo stort je van de ene ellende in de andere.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. Ja, wat heb je eraan als zo'n schadeclaim kan worden ingediend? Nou, dat dit als een dreiging boven die aannemers hangt en dat ze dat dus niet gaan doen. Het lijkt me toch logisch dat dit de reden is dat die schadeclaim als zwaard van Damocles boven die aannemers hangt.

De heer BLOM (VVD): Ja, als dreigement wel, maar als het omvalt en we hebben een schadeclaim en we krijgen geld, dan komen we nog niet verder want we hebben geen alternatief.

We maken ons kortom grote zorgen over hoe dit verdergaat en hoe dit afloopt. Dat roept bij de VVD-fractie de volgende vragen op: waarom wordt er in de afsluiting deze zomer niet doorgewerkt in het weekend? Dat scheelt een week afsluiting en als het kostenverhogend werkt, dan zijn de kosten volgens ons voor Herepoort. Er gaan gesprekken volgen over de financiële gevolgen, waarbij het huidige contract de basis is. Hoezo? We hebben toch een contract en prijs? De combinatie Herepoort heeft een probleem met het aantrekken van de conjunctuur: de prijzen voor personeel en materialen lopen op. Dat geloven we best, maar het wordt dus voor Herepoort een minder interessante en minder profijtelijke klus. Als de conjunctuur was ingezakt, hadden ze ook geen geld teruggestort. Of denkt het college daar anders over? Waar in dit project komen we de volgende kritieke momenten tegen en op welke termijn? En is Herepoort volgens het college wel op zijn taak berekend, of schieten deskundigheid en inschattingsvermogen tekort? Graag beantwoording door het college.

Daarnaast heeft de VVD altijd benadrukt dat de stad te allen tijde bereikbaar moet blijven. De stad is de economische motor van het noorden en daarvoor is aan- en afvoer nodig. Via het spoor, maar zeker ook via de weg. Dat geldt zeker ook voor de hulpdiensten, die hier ook problemen mee krijgen als er zo'n groot deel van deze weg uit ligt. Een eerste extra afsluiting zoals nu aan de orde is, helpt ons kortom niet en hoeveel gaan er nog volgen? Hoe gaat het college de bereikbaarheid garanderen, zodat de economie door kan draaien en Stadgers thuis kunnen komen? Nogmaals, wij houden ons hart vast. Het vertrouwen in het project is tanende. We maken ons ook zorgen over de implicaties voor volgende projecten, zoals de spoorzone, maar ook de Aanpak Ringweg, die hier natuurlijk ook weer door vertraagd wordt, omdat die achter dit project aankomt. College, let op uw zaak voordat we niet meer terug kunnen en dit een ramp wordt voor stad en ommeland. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Dank u wel, voorzitter. Ook mijn fractie is enorm geschrokken van de vertraging van de Aanpak Ring Zuid. Een belangrijke reden, opgelopen bouwkosten en personeelstekort, is een probleem dat we volgens de collegebrief nog vaker tegen dreigen te komen. Ik vind het echt spannend wat deze situatie op de arbeidsmarkt gaat doen met onze woningbouwprojecten en ook met onze andere projecten die we qua infrastructuur nog voor de kiezen krijgen. Dat de aannemer de complexiteit van bouwen in een dichtbevolkte stad als reden opvoert, vinden wij opmerkelijk. Dat was toch bekend? We zijn benieuwd of het college al iets kan zeggen over de impact van deze beslissing op andere projecten, zoals de Ring West.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Die vermeende krapte op de arbeidsmarkt, vindt D66 dat een legitieme reden voor de bouwer om te zeggen: ja, ik kan er ook niks aan doen, het is nou eenmaal zo?

De heer RUSTEBIEL (D66): Dat vind ik lastig in te schatten. Ik kan mij wel voorstellen dat, toen wij over dit project begonnen te praten, er een heel andere economische situatie was dan nu. Dus ik kan me er wel een beetje iets bij voorstellen, ja.

Heel veel andere vragen zijn al gesteld. We steunen de motie van de ChristenUnie, die het college oproept elk kwartaal updates naar de raad te sturen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Het nieuws over de vertraging hebben wij met volle verbazing ontvangen vorige week. Maar ook het feit dat de aannemer eigenlijk al in november vorig jaar daar iets over wist. Uit de collegebrief blijkt dat het college op hoog niveau met de bouwcombinatie heeft gesproken. Ik ben wel benieuwd of de wethouder ons even mee kan nemen in hoe die gesprekken zijn gegaan en of er reden zou kunnen zijn om te twijfelen aan de bouwcombinatie. Is de aannemer nog wel voldoende in staat om de klus te klaren? En heeft het college nog voldoende vertrouwen dat de vertraging niet nog erger wordt?

Wat voor ons de grootste zorg is, is de overlast voor de omwonenden. Die wordt met circa twee jaar verlengd. Zijn wij dan in staat om het leed zoveel mogelijk te voorkomen? Is er überhaupt nog een kans – dat is misschien lastig voor het college om nu aan te geven – dat wij het tekort gaan inlopen? Optimalisaties, daar is een aantal vragen over gesteld waar ik mij bij aan kan sluiten. En inderdaad: wat zijn de gevolgen voor andere infrastructurele projecten, zoals de Ring West en het stationsgebied?

De VOORZITTER: Ik geef het woord even aan de heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja, voorzitter, de heer Sijbolts had het een halfuurtje terug over het verschijnsel dat de bouwcombinatie in november al geweten zou hebben dat er knelpunten op komst waren. Of bedoelde u dat het college daar in november al vermoedens over had kunnen hebben? Omdat in de brief van november staat dat de aannemerscombinatie nog lang niet klaar is met zijn ontwerpen. Wat bedoelde u: vermoedde de aannemer dat of vermoedde het college het al?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Nou, ik bedoel dat ik graag wil weten hoe het college die signalen heeft beoordeeld en wat het college daar nu van vindt.

Ja, de planning en ambities van de Combinatie Herepoort waren hoog. Te hoog, blijkt. Ik ben benieuwd of het college ook op basis van de gesprekken die het heeft gehad met de Combinatie, garanties heeft gekregen dat de bouw van de zuidelijke ringweg geen verdere vertraging zal opleveren.

En wij maken ons ook zorgen over de financiën. We hebben niets aan een aannemer die procedeert tegen de Provincie, want uiteindelijk, wat Student en Stad ook zegt: aan een omgevallen aannemer hebben wij niks. Ik hoop dat het college die zorgen ook weg kan nemen, dat daar geen sprake van zal en kan zijn.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ook de GroenLinks-fractie baalt stevig van het nieuws over de vertraging van twee tot drie jaar. We willen weten wat de gevolgen zijn voor de stad, voor de bereikbaarheid, de leefbaarheid en met name wat voor overlast dit nog extra zal opleveren. En ook de relatie met andere grote projecten en hoe de planning daarvan mogelijk in gevaar kan komen. Dat zijn allemaal punten die al gevraagd zijn. Ik sluit me ook aan bij de vragen van de Partij van de Arbeid over: is er nu echt niet meer mogelijk in de lokale arbeidsmarkt?

Wat de fractie van GroenLinks betreft is het, totdat het tegendeel bewezen is, eigenlijk best simpel. Het is de bouwcombinatie die verantwoordelijkheid heeft om het plan tot een goed einde te brengen en berichten over dat dit financiële schade met zich mee zou kunnen brengen voor de opdrachtgever, dat lijkt mijn fractie op voorhand niet aan de orde.

Wat mijn fractie graag wil weten, is wat we nu nog kunnen doen om de problemen en de langere tijd die deze vertraging oplevert, tegen te gaan en ik wil ook graag weten hoe het college samen met Rijkswaterstaat en de Provincie de bouwers zoveel mogelijk aan hun afspraak probeert te houden en zorgt dat we niet meer van dit soort verrassingen krijgen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Mijnheer Ubbens, gaat uw gang.

De heer UBBENS (CDA): Dank u, voorzitter. Ja natuurlijk, de ombouw van een bestaande ringweg is een ontzettend ingewikkelde klus. Daar hebben meerdere fracties al wat over gezegd. Met name die verdiepte ligging. Het is ontzettend complex om daar dan doorgaand verkeer langs te leiden via twee keer twee rijstroken. Dat is ontzettend lastig. Het besluit om de ringweg te gaan ombouwen, hebben we vier jaar geleden genomen. Toen wisten we ook dat het een ontzettend ingewikkeld en ontzettend groot project zou worden. Student en Stad zei net al: het is niet verwonderlijk dat dit uitloopt. Maar zoals het nu uitloopt, drie jaar, dat is wel gigantisch.

Afgelopen november, daar is ook al eerder aan gerefereerd, kregen wij een brief over de herijking van het project. Toen werd er wel melding gemaakt van een mogelijk effect van het uitlopen van het ontwerp op de planning. Toen hadden wij natuurlijk niet kunnen vermoeden dat dit een effect van drie jaar zou zijn. De vraag is ook wel een beetje: hadden wij hier toch niet eerder over geïnformeerd kunnen worden? Wat zegt deze manier van formuleren over het mogelijk uitlopen over de manier waarop wij op dit moment nog over de vertragingsrisico's worden geïnformeerd? Wellicht dat wij dit ook mee kunnen nemen in de motie die we samen met de ChristenUnie inleveren; dan kunnen wij ook in de rapportages elke keer zien welke risico's er nog voor ons liggen.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): De CDA-fractie weet vast ook wel dat we in april jongstleden nog een brief hebben gehad over de voortgang van de zuidelijke ring. En ook daarin is met geen letter gerept over mogelijke vertragingsrisico's. Vindt u dat ook niet merkwaardig?

De heer UBBENS (CDA): Ja, dat is even merkwaardig. In de andere brief werd wel iets gezegd over een mogelijk effect op de planning, maar het is natuurlijk merkwaardig. Het is de vraag of toen niet al iets meer bekend was, of dat het misschien iets steviger had moeten worden aangezet als het op dat moment in de brief stond.

Wij snappen ook wel de afweging om nu voor een zomerstremming te kiezen. In deze zomer kun je met een jaar de vertraging verminderen. We hebben daar nog wel vragen over: welke maatregelen moeten daar wellicht voor genomen worden? Hoe is die doorstroming gegarandeerd, zeker als je kijkt naar een mogelijke bottleneck bij de rotonde bij de Gasunie, waar dan al het verkeer richting Ring West moet, of de andere kant op? Dus daar zien we wel een mogelijk probleem. En de vraag over wanneer nou die definitieve beslissing wordt genomen over de zomerstremming, want dat is nog niet helemaal duidelijk.

Tot slot iets wat nog niet benoemd is: de geluiden uit het bedrijfsleven en ook een aantal instellingen dat zich zorgen maakt over de effecten van het uitstel, maar ook van de zomerstremming. Een zorgpunt dat bijvoorbeeld werd geuit, was van de hulpdiensten. Moet er niet een extra noodkazerne komen in verband met deze vertraging en met de zomerstremming? Nu zal dat voor de zomerstremming niet lukken, maar wellicht dat het college daar ook op kan reageren.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Deze vertraging is een enorme tegenslag. Twee jaar langer bouwoverlast. Hoe heeft dit kunnen gebeuren? Het lijkt mooi, een aannemer die een concurrerende prijs biedt. Maar dan? Wie gaat de eventuele financiële schade betalen? Ik neem aan de aannemer, maar daarmee bekruipt me ook gelijk het gevoel: als er ineens niet genoeg geld is, waar gaat dit dan ten koste van? Van welke optimalisatie? Het groen? Dat dacht ik niet! Dan zou ik heel flauw kunnen gaan zeggen: zie je wel, wij waren als enige partij tegen dit slechte plan, waarbij bomen worden gekapt, groen verdwijnt, de CO₂-uitstoot toe gaat nemen en meer fijnstof in de lucht komt, waar scholen in de buurt van de ringweg zijn die er overlast van zullen hebben, waar tegenstand in de buurt is, sluiproutes zullen ontstaan en dergelijke. Maar dan word ik waarschijnlijk geïnterrupteerd door iemand die zegt: ja, maar u hebt uw mening veranderd vlak voor de verkiezingen. En dan gaan we dat gesprek weer opnieuw doen. Dus ik had bedacht: ik ga dit niet zeggen. Maar wat ik wel ga doen, is mij aansluiten bij de vragen die gesteld zijn door de ChristenUnie, SP en VVD. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Volgens mij was dit de termijn van de raad. We gaan naar het college.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, wij hebben de afgelopen week slecht nieuws moeten brengen. Dat was slecht nieuws voor de mensen die werkzaam zijn binnen het project, maar natuurlijk vooral – en dat begrijpen wij heel goed, en ik denk ook dat het heel terecht is dat daar vanavond nog expliciet bij is

stilgestaan – heel slecht nieuws voor de inwoners van onze stad. Zeker de mensen die in de buurt van de bouwkuip wonen, voor de weggebruikers die de komende jaren naar de stad toe willen komen en ook voor de bedrijven die voor een groot deel afhankelijk zijn van hun bereikbaarheid in de stad. Vooral voor hen is dit een ontzettend vervelende boodschap geweest.

Voorzitter, laten wij beginnen om te zeggen dat wij dat nieuws niet lijdzaam hebben aangehoord, de schouders hebben opgehaald en gezegd: dan sturen we dat wel in een brief. We zijn wel echt in actie gekomen, omdat wij dit nieuws en de verschillende dingen die er aan de hand zijn rondom dit project, zoals ook door verschillende fracties wel gememoreerd, natuurlijk niet zomaar konden accepteren. Vandaar dat wij ook op heel korte termijn overleg hebben kunnen voeren op ons verzoek, met de top van de Duitse bedrijven, van de aannemerscombinatie, om van hen een aantal garanties te krijgen voor het vervolg. Want dat het in het vervolg beter moet, dat is voor ons wel duidelijk. En we hebben op basis van dat overleg met die Duitse combinatie ook een aantal afspraken gemaakt die ons in ieder geval een aantal dingen in handen geven om het in de toekomst beter te laten gaan. Er worden meer mensen bij het project gezet, er wordt meer capaciteit op vrijgemaakt. Ze gaan echt investeren om het kwaliteitsmanagement van het project te laten toenemen en op die manier hebben wij nu wel het gevoel dat er met de juiste urgentie – daar werd ook door de raad naar gevraagd – aan de slag wordt gegaan met het project. Dit geeft ons wel het gevoel dat we nu met deze twee jaar vertraging die we hebben moeten melden, wel de dingen aan het doen zijn die ervoor zorgen dat die vertraging niet verder oploopt. Sterker nog, dat we de dingen aan het doen zijn die de vertraging mogelijk zouden kunnen laten inlopen.

Voorzitter, veel vragen die de raad heeft gesteld, zijn ook nog steeds onze vragen. Wij hebben op al die vragen ook niet allemaal een antwoord. U moet begrijpen dat dit ook het nieuws is van afgelopen week. Heel veel van de toetsing en heel veel van de beoordeling en herijking van de planning vindt momenteel nog plaats, dus ik kan daar nu niet allemaal een planklaar antwoord op geven. Maar ik ga er wel mijn best voor doen, want dit zijn niet alleen vragen die leven in de raad, het zijn ook vragen die leven in de stad.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, ik ben wel benieuwd: wanneer kreeg het college voor het eerst een vermoeden dat er vertraging in de lucht hing? Er wordt al even gerefereerd aan die brief van eind november en we hebben in april een brief gehad. Kunt u daar wat over zeggen?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, de heer Ubbens heeft juist geciteerd uit de brief die toen gestuurd is. Er werd gezegd: “Het kan mogelijk een effect hebben op de planning. Daar gaan we alsnog niet van uit en als we dat vermoeden ook daadwerkelijk in de planning hebben doorvertaald, dan zullen we dat ook melden.” En dat is volgens mij ook precies wat hier gebeurd is. Wij communiceren natuurlijk naar buiten toe geen vermoedens of ideeën van mogelijke plannings. We hebben aan de aannemer gevraagd om na het niet accepteren van het DO met een aangepaste planning te komen, begin juni en eigenlijk meteen, binnen een week nadat de aannemer die nieuwe planning bij ons gemeld heeft, waar precies in staat wat wij ook naar buiten hebben gebracht, hebben wij dat ook gecommuniceerd. Zo is het gegaan. Natuurlijk was het zo dat door het niet accepteren van het definitieve ontwerp in november, een aantal dingen anders zou moeten gaan en dat wij ook hebben opgeschreven dat dit een effect op de planning zou kunnen hebben. Maar welk effect, dat wisten wij niet, tot het nieuws van vorige week, dat wij ook vrij snel naar buiten hebben gebracht. Dus zo is dat indertijd gegaan.

Voorzitter, er is natuurlijk gevraagd: “Hoe kan dit nou precies ontstaan?” Ik denk dat ik weinig kan toevoegen aan wat ook de dominante vraag was in de media, de afgelopen dagen, dus ik heb daar ook geen verrassend ander antwoord op. Dat heeft inderdaad te maken met de complexiteit van dit project, in combinatie met de belangen die in de omgeving spelen en met de arbeidsmarkt. Ik wijs er wel op dat het gaat om de combinatie daarvan. Ons beeld is dat de aannemer op een aantal punten dit project heeft onderschat, daardoor later heeft moeten bijschakelen en dan raak je ook, als je later moet bijschakelen, geconfronteerd met een tekort op de arbeidsmarkt. Dat zit niet zozeer op de betonvlechters bijvoorbeeld, het zit met name bij de mensen aan de engineeringkant, dus de ontwerpers, de planners, de toetsers. Daar zit met name het probleem. Ik heb natuurlijk begrip voor al die fracties die zeggen: “Ja, maar dat was toch geen verrassing? Die weg lag toch al middenin de stad toen wij deze aanbesteding startten, dus het is toch helemaal geen verrassing?” Nee, dat is zo. Maar kennelijk, dat is iets wat wij terug horen, als je met het werk aan de slag gaat, merk je dan pas wat er in de praktijk allemaal speelt en dan pas merk je of jij met jouw bezetting dat op een goede manier aan kan gaan. En wij hebben dus gemerkt dat dit dus niet goed genoeg lukt, dat het beter moet en dat het anders moet. Vandaar dat de aannemer nu een planning heeft gemaakt die ertoe leidt dat minder werkzaamheden parallel plaatsvinden, maar meer achter elkaar zijn

geplaatst. Dat geeft ook meer lucht voor de voorbereiding daarvan. Door het achter elkaar plaatsen van die werkzaamheden geeft dat iets meer lucht in de opeenstapeling van de werkzaamheden. Maar daardoor schuift dus wel de einddatum van het project op. Dat is eigenlijk wat hier nu gebeurt. Het is natuurlijk een heel vervelende conclusie dat het moet. Tegelijkertijd onderschrijven wij wel dat het noodzakelijk is om kwaliteit te blijven garanderen. Dat is uiteindelijk wat onze stad het allerbelangrijkste vindt. Niet alleen dat het wordt uitgevoerd, maar ook met het gewenste kwaliteitsniveau. En als het kennelijk nodig is voor de kwaliteit van het project om het langer te laten duren, dan is dat een vervelende conclusie, maar als dat dan de situatie is, is het wel de juiste keuze om het op die manier te doen.

Voorzitter, dan is ook de vraag gesteld door verschillende raadsfracties ...

De VOORZITTER: Even naar de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Bedankt, voorzitter. De wethouder geeft een aantal dingen aan, bijvoorbeeld ook de extra inzet van de aannemer en de manier waarop de aannemer in de toekomst verdergaat. Maar hoe zorgen wij ervoor of dat de gemeente daar als opdrachtgever goed zicht op houdt gedurende het project? Dat we niet elke keer aan het eind worden verrast door een vertraging of iets wat niet goed gegaan is, dat we continu kunnen kijken: doen ze ook wat ze beloven?

Wethouder DE ROOK: Precies. Ik kan mij die vraag voorstellen. Wat wij daar in ieder geval voor verzocht hebben, en die garantie hebben wij ook gekregen, is ook een aantal structurele aanpassingen binnen de organisatie. Dus niet alleen maar 'dan moeten we op dat projectje misschien iets meer doen', maar over de hele lijn heeft de Duitse combinatie ons toegezegd om daar meer mensen op te gaan zetten. Dus dat geeft ons die garantie. En natuurlijk blijven wij op elke stap van het project toetsen en controleren en we hebben ook de toezegging gekregen van de Duitse combinatie dat ze het overleg op het hoogste bestuurlijke niveau ook periodiek zullen blijven herhalen. Dus op die manier hebben we daar wat meer gevoel bij dan dat we al in het project hadden.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, even om het in perspectief te zetten: het hele traject zou vijf jaar duren. We moeten er nu twee jaar bij optellen. En de aannemer zegt: ja, we hadden te weinig mensen. Dat betekent dus eigenlijk dat bijna de helft van de mensen te weinig is ingeschat, volgens het plan. Klopt dat?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dit verhaal is veel complexer dan de rekensom die mevrouw Woldhuis hier maakt. Ik kan het me wel voorstellen, maar zo zit het in de praktijk niet. Dan voorzitter, een volgens mij heel belangrijke vraag.

De VOORZITTER: Moment. De heer Ruddijs nog even.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, ik hoorde u eerder zeggen, ik weet niet of ik het goed heb begrepen, dat die krapte op de arbeidsmarkt hem niet zozeer zit in de betonvlechters, maar echt in de hogeropgeleide types. Dus het zit meer in procedures ontwerpen, engineering-achtige werkzaamheden. Klopt dat? En 2: vindt u dat de hele combinatie voldoende heeft gedaan om daar ook actief op te werven? Of ziet u daar ook een rol voor ons als overheid in?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, het beeld dat de heer Ruddijs omschrijft klopt. En vinden wij dat daar genoeg op gebeurde? Daarop is het antwoord nee, want wij hebben verzocht om dat bij te schroeven. Dat is dus ook gebeurd en dat gaat nu ook gebeuren. Daar waar wij kunnen helpen om dat tekort kleiner te maken, zullen wij dat natuurlijk proberen te doen, alleen is ons instrumentarium daarvoor natuurlijk relatief beperkt. Juist op die doelgroep, omdat het in de volle lijn van aanbestedingen en die infrawereld in Nederland een vraagstuk is.

Ik wou nu eigenlijk komen tot het volgende kopje, voorzitter.

De VOORZITTER: Ik wil u echt vragen om het aantal interrupties te beperken. Als het nodig is, is het nodig, dan zult u mij niet horen, maar ik kan mij ook voorstellen dat, omdat er veel vragen zijn gesteld die ook nog een zeker technisch karakter hebben, de wethouder misschien nog overweegt om nu niet alle vragen te beantwoorden, maar ook hier en daar nog wat in een later stadium.

De heer KOKS (SP): Als het mag, voorzitter?

De VOORZITTER: Ik begrijp dat het niet nodig is, ik ben u dankbaar.

De heer KOKS (SP): We hebben geen raadscommissie of iets dergelijks gehad.

De VOORZITTER: Nee, ik begrijp dat punt ook wel.

De heer KOKS (SP): Wat ik dan nog graag zou willen weten: die Duitse aannemers zijn binnenboord gehaald vanwege een ongekeerde expertise op het gebied van ingewikkelde projecten. Ze hebben anderhalf jaar de tijd gehad om hun aanbestedingsvoorstel bij u neer te leggen. Kunt u mij toch nog wat duidelijker maken waarom die unieke combinatie toch niet in staat is om een relatief ...?

De VOORZITTER: Helder.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik kan mij die vraag van de heer Koks ontzettend goed voorstellen, maar ik vind eigenlijk niet dat ik in de positie ben om dat antwoord te geven. Dat is juist dat wij gevraagd hebben van de aannemer om aan ons uit te leggen, want wij hadden voor een deel natuurlijk ook wel dezelfde vragen daarover. Volgens mij is de vraag van de heer Koks terecht, maar ik kan vanuit mijn positie daar niet het goede antwoord op geven. Dat zullen we nader in beeld moeten brengen. Ik denk wel dat misschien gezegd moet worden dat deze combinatie van vier lokale partijen met twee grote Duitse aannemers natuurlijk ook wel een bijzondere combinatie is. Dat heeft ook heel positieve kanten, die hebben we denk ik ook breed onderstreept hier in deze raad, omdat je een combinatie hebt van zes verschillende partijen die moeten samenwerken. Dat geeft natuurlijk, als je het hebt over complexiteit, wel een complexe dynamiek met elkaar, waardoor het, zo kan ik mij voorstellen, ook wel lastig is om dat op een goede manier te doen. Dus nu geef ik denk ik al een flard van een antwoord op die vraag, maar dat moet zich ook in het verdere vervolg van het project uitwijzen.

Voorzitter, dan nu wel naar het volgende kopje. Wat kunnen we doen? De arbeidsmarkt, daar ben ik al even op ingegaan. Wat wij kunnen doen, is proberen in te lopen, dus zoveel mogelijk van de vertraging verder te beperken. Dat raakt een aantal andere vragen ook. Dat vraagt natuurlijk dat wij de aannemer houden aan de gestelde afspraken. Dus dat is misschien een wat hardere lijn, zou je kunnen zeggen. Maar tegelijkertijd hebben we er ook heel veel belang bij om met de aannemer mee te blijven werken om ervoor te zorgen dat de dingen op tijd af komen. Dus dat is niet alleen maar met het contract te wijzen, dat is ook meewerken en meedenken met oplossingen die kunnen helpen om dit project op een zo goed mogelijke, maar wel zo snel mogelijke manier af te kunnen ronden. Dus dat willen wij ook doen. Dus we kunnen inlopen. Ik heb het al gehad over de afspraken die wij met de top van de combinatie hebben gemaakt. Dan is nog de verdere suggestie gedaan om ook in het weekend door te werken. Dat heeft misschien iets van de oplossing die gekozen is, om niet in tien verschillende weken iets te doen, maar het te comprimeren in vijf weken achter elkaar, tijdens de zomer. Dat is eigenlijk een type oplossing dat de heer Ubbens ook beoogt. En als het gaat over in het weekend doorwerken, dan moeten wij denk ik ook beseffen dat het voor een deel gaat over de werknemers van de bouwcombinatie, die dan in het weekend door moeten, maar ook omwonenden die dan ook in het weekend geconfronteerd worden met overlast. Dus wij proberen ook wel een balans te vinden tussen enerzijds de werkzaamheden op een goede manier doen en anderzijds ervoor zorgen dat mensen die daaromheen wonen ook nog enige rust genieten tijdens de zomer.

Voorzitter, dan is ook gevraagd naar de gevolgen. De gevolgen zijn er natuurlijk ook voor Groningen Bereikbaar, dat waarschijnlijk langer in functie zal moeten blijven. Misschien was dat überhaupt wel een goed idee geweest, want de samenwerking daar levert ons eigenlijk heel veel op. Maar een van de taken was het coördineren van de werkzaamheden. Dit zal nu, met deze vertraging, ook langer gaan doorlopen. Dat zal ook iets betekenen voor Groningen Bereikbaar, en de gesprekken lopen nu ook met de verschillende bestuurlijke moeders van Groningen Bereikbaar over hoe we dat handen en voeten moeten gaan geven. Daar hebben we nog geen uitsluitsel over, maar dat gesprek loopt.

Voorzitter, Ring West. Wij hebben gezegd: de Ring West kun je eigenlijk pas aanpakken als de ring klaar is. Dus als de ring klaar is met de uitvoering, dan kunnen we pas beginnen met de Ring West. Maar dat betekent niet dat we de planvorming niet gewoon alvast kunnen opstarten en blijven doorzetten. De planvorming kan denk ik gewoon doorlopen.

Dan heeft mevrouw Woldhuis gezegd: je zal maar in de Rivierenbuurt wonen. Nou, ik woon daar toevallig. Maar haar vraag ging met name over de relatie met het stationsgebied. Die projecten zouden al parallel aan elkaar gaan lopen en dat blijven ze eigenlijk doen. Het lijkt nu zo te zijn dat die planningen elkaar niet op de kritische momenten raken, maar dat hangt echt nog van de definitieve planning af of dat ook zo is. Dat is natuurlijk een heel belangrijke vraag en er wordt nu aan alle kanten bekeken hoe die planningen in elkaar te schuiven zijn en bijvoorbeeld – die vraag is ook gesteld – in welke treinvrije periode de Helperzoomtunnel alsnog uitgevoerd kan worden, want het stationsgebied heeft er belang bij. Als de Helperzoomtunnel open kan, kan de Esperantokruising dicht. Dan kunnen de vier sporen erin en dat is belangrijk om uiteindelijk het stationsgebied af te ronden. Dus die relatie is er wel, maar hij lijkt nu ook in de nieuwe planning nog goed te gaan. Maar als ik daar meer nieuws over heb, zal ik dat uiteraard met u delen.

Dan is nog gevraagd naar de kosten. De duidelijkheid die verschillende fracties daarover hebben gegeven, deelt het college ook in de rol van onderdeel van de stuurgroep. Wij hebben een contract, er zijn afspraken met ons gemaakt. Loopt dat uit en worden die afspraken niet nagekomen, dan staat de aannemer voor die kosten. Dat is ons standpunt en dat is volgens mij ook vrij helder. De heer Lammers heeft vervolgens de aannemer geciteerd in de krant en volgens mij moeten wij het gesprek met de aannemer niet te veel via de media of in de openbaarheid doen, maar laat ik het met een voorbeeld noemen: als u, mijnheer Lammers, bij deze aannemer had gewerkt, wat had u dan gezegd in de krant in deze situatie? Ik kan mij voorstellen dat dit ongeveer van dezelfde strekking was en dat uw woordvoering niet was geweest: inderdaad, het ligt helemaal aan ons en waar kan ik tekenen? Dus zo moet u dat denk ik maar een beetje zien. Dus dat over betalen.

Kunnen wij een boete opleggen? Nou, dat zit in het contract. Voor elke dag die verder wordt uitgelopen, is er gewoon een boete die de aannemer daarvoor moet betalen. Dat hebben wij in het contract ook verzekerd. Maar voorzitter, wat ook gewisseld is in de raad en dat deelt het college ook heel erg, is dat, als wij een titel hebben om heel veel boetes te kunnen schrijven naar de aannemer, wij daar eigenlijk helemaal niets aan hebben. Het liefst willen wij dat voorkomen. Dat moet natuurlijk de hoofdzet zijn om zoveel mogelijk vertraging te voorkomen, om te voorkomen dat we in een juridische strijd komen, om te voorkomen dat we met rekeningen heen en weer gaan schuiven. Als het moet, dan moet het, maar onze inzet is erop gericht om dat zoveel mogelijk te voorkomen en die boetes alleen maar in te zetten als een middel om dat andere dichterbij te brengen. En niet andersom.

Voorzitter, zijn er garanties? Nou, het contract biedt natuurlijk enige garanties, maar we zien natuurlijk ook dat dingen kunnen gebeuren. Dat heeft dan ook zijn effect.

Voorzitter, er is ook gevraagd naar de optimalisaties. Vorig jaar november hebben wij ervoor gekozen om de optimalisatie toe te voegen aan de projectscope van de Aanpak Ring Zuid. Dat betekent dat ze niet langer ter discussie staan, maar dat ze integraal onderdeel zijn geworden van het project Aanpak Ring Zuid. Dat ze daarmee dezelfde status hebben als bijvoorbeeld de verdiepte ligging, als bijvoorbeeld de busop- en afritten. Dus er is nu geen titel meer binnen het project om die optimalisaties er even uit te halen, die maken gewoon deel uit van het project dat wij nu aan het uitvoeren zijn. Die staan niet opnieuw ter discussie, ook niet met het nieuws van de afgelopen week.

De VVD heeft gevraagd naar de schadeclaim die kan worden ingediend als er een aannemer zou gaan omvallen. Feitelijk klopt dat, maar tegelijkertijd onderstreep ik samen met een aantal fracties dat het belangrijk is dat we die situatie juist zien te voorkomen, want ook een schadeclaim of het gelijk hebben aan het eind van de rit, daar heeft deze stad niets aan. We moeten gewoon een uitgevoerd project hebben met het kwaliteitsniveau dat wij daarbij gevraagd hebben.

Voorzitter, dan misschien nog even als laatste de maatregelen voor de zomerstremming. Daar heeft het CDA nog naar gevraagd. Die moeten allemaal nog getoetst worden door Groningen Bereikbaar. Dat vindt dezer dagen plaats. Wij hopen daar begin juli ook definitief duidelijkheid over te hebben, zodat we ook richting de automobilist kunnen communiceren over hoe die zich kan gaan verplaatsen in die periode. De definitieve toetsing, dat was ook uw vraag, moet dus nog plaatsvinden. Die zal in diezelfde periode gaan gebeuren, omdat wij hebben gezegd: de zomerstremming levert ons weliswaar een jaar inloop op, maar het gaat alleen maar gebeuren als het ook veilig kan en als het ook beheerst kan worden uitgevoerd. Dus de randvoorwaarden die wij steeds op kwaliteit hanteren bij het project, gelden ook voor die zomerstremming. Wij gaan alleen maar akkoord met die werkzaamheden als de veiligheid en de beheersbaarheid ook kunnen worden geborgd.

Voorzitter, dan heeft het CDA ook nog gevraagd naar de hulpdiensten. Dat is natuurlijk een aandachtspunt, laat ik het eufemistisch zeggen. Natuurlijk is het belangrijk dat die aanrijdtijden gehaald worden, ook in de situatie van werkzaamheden, waarbij overigens de overlast een groter probleem is dan de lengte van het project, omdat als het project langer duurt, dit natuurlijk niet per se gevolgen heeft voor

de aanrijtijden. Die moeten namelijk op elk moment gehaald worden. Ik weet dat er nagedacht wordt over: stel dat we die aanrijtijden niet meer kunnen halen, omdat de overlast vergroot wordt, dan zijn er allerlei opties verkend. De noodkazerne is daar een van. Maar dat heeft volgens mij geen specifieke koppeling met de vertraging op dit moment. Dus er wordt over nagedacht, maar het heeft niet te maken met de vertraging, maar vooral met: stel nou dat het overal vaststaat, hoe kunnen de ambulances dan de rijtijden halen? Daar heeft dat mee te maken. Dus dat geeft denk ik aan dat ook dat soort beelden leven dat we gewoon goed bezig zijn met het borgen van die aanrijtijden met de hulpverleningsinstanties samen. En ook een van de belangrijke leerpunten van het Hemelvaartsweekend is dat dit nog op een aantal delen kan worden verbeterd. En die verbeteringsmaatregelen voeren we vanaf nu ook uit, dus ik verwacht dat dit in de toekomst beter gaat.

Voorzitter, volgens mij heb ik dan de meeste vragen gehad en als dat zo is, dan sluit ik af. Ja, de heer Koks.

De VOORZITTER: Ik ga nog even inventariseren. “De meeste vragen”, zei de wethouder, dus daar zal hij ongetwijfeld gelijk in hebben. Maar u hebt er nog eentje.

De heer KOKS (SP): Ja, eentje van mij niet. Ik heb gevraagd: het ergste is het voor de omwonenden, die het meeste overlast hebben. We willen graag een plan waarin duidelijk wordt hoe die overlast de komende twee jaar zoveel mogelijk beperkt wordt.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik reageer zo even op de motie van de ChristenUnie en dan kom ik specifiek op dit punt terug, als u mij toestaat. De motie van de ChristenUnie vraagt eigenlijk om wat vaker meegenomen te worden bij dit project en, gegeven alles wat er nu aan de hand is, lijkt mij dit eigenlijk een redelijk verzoek van de raad om dat te gaan doen. Misschien een wijzigingsverzoek: wij hanteren bij de Aanpak Ring Zuid geen driemaands-rapportages vier keer per jaar, maar viermaands-rapportages drie keer per jaar. Het zou mooi zijn als we daarbij kunnen aansluiten, dan hoeven we geen aparte rapportages te doen, maar dan kunnen we er wel voor zorgen dat de raad de informatie die hij wil hebben daarin kan krijgen. Overigens is een van onze kwartalen volgens mij toch voor een groot deel reces, dus volgens mij sluit dat voor een groot deel mooi op elkaar aan. Ik stel dan ook voor, voorzitter, om bij die eerste rapportage dat plan te stoppen waar de heer Koks om vraagt, over hoe we met die overlast omgaan en wat we daar verder in kunnen betekenen. En de heer Ubbens heeft gevraagd: kunnen wij meegenomen worden in de herziene fasering van het plan? Ik stel voor om dat ook bij dat plan mee te nemen. Dus als we de eerste keer u de kwartaalrapportage of de viermaands-rapportage overhandigen, om dan die vragen van de heer Koks en de heer Ubbens daarin mee te nemen. Dat lijkt me eigenlijk het meest geëigende moment, omdat we dan ook meer duidelijkheid hebben.

De heer KOKS (SP): En voorzitter, kan de wethouder als hij dan start met die cyclus, de eerste bijeenkomst bij wijze van spreken op het projectbureau organiseren, zodat we een aantal vragen die nu nog leven, gezien de kersversheid van dit onderwerp, daar kunnen stellen? Het hoeft absoluut niet voor de zomer, maar in september lijkt het me helemaal goed.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, volgens mij is het uitstekend om op die manier nog wat meer diepgang in het gesprek te krijgen. Volgens mij is dat een uitstekend verzoek.

Voorzitter, we hebben een ontzettend bittere pil moeten slikken, de afgelopen weken, maar we moeten nu denk ik aan de slag om ervoor te zorgen dat dit project afkomt, zoals we dat hebben beoogd hier in de stad, met de kwaliteit die wij gewenst hebben. En we moeten ervoor zorgen, met de aannemer en liefst er niet tegenin, dat wij dit plan alsnog met zo min mogelijk vertraging binnen het budget en met het gewenste kwaliteitsniveau kunnen gaan uitvoeren.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik kijk even naar de indiener van de motie, want er is het verzoek gedaan om kwartaal te veranderen in drie keer per jaar. Kunnen we dat verzoek honoreren?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, als de rest van de raad dat ook vindt, die eronder staat, dan is dat akkoord.

De VOORZITTER: Oké. Dan wordt de tekst: “de raad driemaal per jaar te informeren over ...”, enzovoorts, enzovoorts en dan is het logisch dat dit aansluit op de cyclus van informatie die wij ook hanteren. Akkoord. Dan is dat de gewijzigde tekst.

Hebben wij nu het hele net, voor zover dat op dit moment kan, opgehaald? Dan stel ik u voor dat wij de motie in stemming gaan brengen. Is er behoefte aan stemverklaringen? De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ik ga deze motie wel steunen, ik ben het alleen niet eens met de eerste overweging.

De VOORZITTER: Akkoord. Ik kan mij voorstellen dat u die opmerking maakt, ik zou zeggen: waarvan akte. Anderen nog? Niet? Dan gaan we stemmen. 39 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.

9. Sluiting

De VOORZITTER: De vergadering is gesloten.

(Sluiting 22.56 uur)